

ВЗАЄМОДІЯ З ГРОМАДСЬКІСТЮ

ЗБІРНИК ЗВІТІВ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ОЦІНКИ
ДІЯЛЬНОСТІ ЦЕНТРАЛЬНИХ ОРГАНІВ
ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ

УДК 316.35:32

Взаємодія з громадськістю. Збірник звітів за результатами оцінки діяльності центральних органів виконавчої влади / Упоряд.: Юлія Красій, Любов Паливода – К.: [БФ «Творчий центр ТЦК»], 2019, 116 стор.

Редактор – Лариса Швець

Розповсюджується безкоштовно. Продажу не підлягає.

У виданні представлено збірник результатів оцінки діяльності центральних органів виконавчої влади за напрямом «взаємодія з громадськістю», які проведені групою експертів з числа представників українських організацій громадянського суспільства, органів державної влади, наукових інститутів та міжнародних організацій.

У представленому збірнику - резюме результатів оцінок діяльності центральних органів виконавчої влади.

Видання призначено для державних службовців, дослідників, організацій громадянського суспільства, громадських активістів та програм міжнародної технічної допомоги.

ТВОРЧИЙ ЦЕНТР ТЦК

Norwegian Ministry
of Foreign Affairs

Публікація підготовлена в рамках реалізації проекту ПРООН «Підтримка комплексного реформування державної служби шляхом посилення співпраці громадянського суспільства та уряду України», що реалізовується за фінансової підтримки Міністерства закордонних справ Норвегії.

Думки, висновки чи рекомендації належать авторам та упорядникам цього видання і не обов'язково відображають погляди Міністерства закордонних справ Норвегії, Програми розвитку Організації Об'єднаних Націй, інших агенцій ООН чи Міністерства закордонних справ Норвегії.

© БФ «Творчий центр «ТЦК», 2019

ЗМІСТ

Вступне слово	5
Вступ	7
Резюме звітів за результатами оцінки діяльності органів центральної виконавчої влади за напрямом «взаємодія з громадськістю»	12
1. Національне агентство України з питань державної служби	14
2. Державне агентство з питань електронного урядування України	19
3. Міністерство екології та природних ресурсів України	25
4. Міністерство охорони здоров'я України	31
5. Міністерство енергетики та вугільної промисловості України	36
6. Міністерство фінансів України	41
7. Міністерство інформаційної політики України	46
8. Міністерство культури України	51
9. Міністерство інфраструктури України	56
10. Державний комітет телебачення і радіомовлення України	60
Додатки	65
1. Методологія	65
2. Список підготовлених експертів	112
3. Теми кампаній громадянського представництва	113

СПИСОК СКОРОЧЕНЬ

- ВАОМС «АМУ»** - Всеукраїнська асоціація органів місцевого самоврядування «Асоціація міст України»
ВГО - Всеукраїнська громадська організація
ВІЛ/СНІД - Вірус імунodefіциту людини/Синдром набутого імунodefіциту
ГО - Громадська організація
ГР - Громадська рада
Держкомтелерадіо - Державний комітет телебачення і радіомовлення України
ДФС - Державна фіскальна служба України
ЗМІ - Засоби масової інформації
ІГС - Інститут громадянського суспільства
КДО - Консультативно-дорадчий орган
КМУ - Кабінет Міністрів України
КПІ - Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»
Мін'юст - Міністерство юстиції України
Міненерго - Міністерство енергетики та вугільної промисловості України
Мінінфраструктури - Міністерство інфраструктури України
Мінкультури - Міністерство культури України
Мінмолодьспорт - Міністерство молоді та спорту України
Мінприроди - Міністерство екології та природних ресурсів України
Мінфін - Міністерство фінансів України
МІП - Міністерство інформаційної політики України
МОЗ - Міністерство охорони здоров'я України
НАДС - Національне агентство України з питань державної служби
НАЗК - Національне агентство з питань запобігання корупції
НПА - Нормативно-правовий акт
ОГС - Організація громадянського суспільства
ООС - Операція об'єднаних сил
ПЕК - Паливно-енергетичний комплекс
СР - Студентська рада
США - Сполучені штати Америки
УКФ - Український культурний фонд
ЦОВВ - Центральний орган виконавчої влади

Маркус Бранд,
 Старший радник ПРООН із питань демократичних реформ та сталого розвитку

Реформа державного управління, розпочата в 2015 році як ключовий елемент амбіційної програми реформування публічного адміністрування, є спробою перебудувати існуючу систему на основі визнаних європейських принципів. Однією з ключових цілей цієї реформи є стимулювання та заохочення державних службовців міністерств для підвищення ефективності уряду в розробці політики та прийнятті рішень.

Всеукраїнське опитування, проведене Центром Разумкова у 2019 році показує, що 83% населення не довіряють державним службовцям. Це доводить нагальну необхідність реформи державного управління та пошуку нових підходів до співпраці між державними органами та громадськістю.

Цілі Сталого Розвитку, включені до Порядку денного до 2030 року (зокрема Ціль 16) чітко пов'язують ефективні, підзвітні й прозорі державні інституції, а також інклюзивну систему прийняття рішень за участю громадськості з більш широкими економічними, соціальними та екологічними програмами.

Для досягнення прогресу в реалізації даних Цілей, ПРООН прагне сприяти більш тісній співпраці між дер-

жавними органами виконавчої влади та громадськістю, вдосконаленню практики державного управління ключовими державними інституціями та інституціалізації розвитку потенціалу державних службовців на основі ефективної співпраці уряду та громадянського суспільства.

Оцінка співпраці 13 центральних органів виконавчої влади з громадськістю, що проведена громадськими експертами під загальною координацією Творчого Центру ТЦК, допомагає нам зрозуміти наявні прогалини, які державні органи повинні подолати, щоб розвинути інклюзивність, відкритість, цілісність та ефективну співпрацю з громадянським суспільством, підвищуючи таким чином ефективність та професіоналізм державної служби у ключових сферах своєї діяльності.

Я хотів би підкреслити, що державні інститути, методи прийняття рішень та народовладдя є в однаковій мірі важливими для успіху проведення реформ. Професіоналізація державної служби, запровадження культури ефективності та підзвітності, впровадження процесу консультацій із національними зацікавленими сторонами та громадськістю щодо прийняття рішень – все це є тими важливими кроками, які українські державні органи повинні пройти для прискорення реалізації реформ та вироблення інклюзивної політики.

**Національне агентство
з питань Державної служби**

Орієнтація на діалог із суспільством, відкритість і прозорість, встановлення довіри громадянськості – це невід’ємні складові належного врядування. У той же час громадяни все частіше і голосніше вимагають від роботи державних службовців, посадових осіб місцевого самоврядування прозорості, відкритості, наявності активного зворотного зв’язку. Ось чому взаємодія з громадськістю є важливою складовою функціонування будь-якого органу виконавчої влади та місцевого самоврядування. Оцінка цієї роботи є надійним інструментом покращення управління та вдосконалення діяльності міністерств, центральних органів виконавчої влади. І дуже важливо сприймати таку роботу не як контрольний захід, а як засіб побачити краще і професійно удачі, здобутки, недоліки, щоб або наростити позитив, або

виправити те, що працює не дуже добре чи взагалі неефективно.

НАДС усіляко підтримує ініціативи, а тим більше спільні проекти державних органів та організацій громадянського суспільства щодо запровадження оцінки в практику роботи з метою удосконалення управління. У збірці представлено результати спільного проекту ПРООН, НАДС, ТЦК щодо проведення оцінок результативності діяльності міністерств та центральних органів виконавчої влади за напрямом «взаємодія з громадськістю». Сподіваємося, що впровадження отриманих рекомендацій за результатами оцінки дозволить значно підвищити якість роботи та зробити взаємодію органів виконавчої влади з громадськістю більш дієвою та ефективною.

ТВОРЧИЙ ЦЕНТР ТЦК

Любов Паливода,
президент ТЦК

Наталія Балдич,
експерт проектів ТЦК

Ефективна взаємодія органів влади з громадськістю є запорукою демократичного та відкритого суспільства. Але як переконатись і органам влади, і громадянам, що така взаємодія існує і влада «чує» суспільство, а громадяни активно включені у процес прийняття рішень? Чи має влада повноваження та механізми поінформувати громадськість про свою роботу і отримати коментарі населення щодо прийнятих рішень? Які механізми існують для участі громадян в процесі прийняття рішень і яким чином кожний охочий громадянин з активною позицією може долучитись до вироблення рішень владою? І якщо всі механізми існують і працюють, як саме переконатись, що взаємодія влади і громади є ефективною, забезпечує потреби громадян в інформації щодо діяльності влади і сприяє результативній роботі органів влади? Питання можна продовжувати задавати до нескінченності, але час розпочати шукати і надавати відповіді.

Уже другий рік поспіль Творчий центр ТЦК відбирає та готує експертів, які проводять оцінку органів виконавчої влади з питання їх взаємодії з громадськістю. У 2018 році це було 13 експертів, які представляли різні регіони України і провели оцінку місцевих органів влади і результати цих оцінок представлені в Збірнику звітів за результатами оцінки діяльності

органів виконавчої влади за напрямом взаємодія з громадськістю¹. У 2019 році у рамках проекту «Підтримка реформи державної служби України шляхом посилення співпраці громадськості та Уряду», що реалізується ПРООН за фінансової підтримки Міністерства закордонних справ Норвегії, Благодійний фонд «Творчий центр ТЦК» провів відбір експертів для проведення оцінки взаємодії центральних органів державної влади щодо взаємодії з громадськістю. Для відібраних 25 експертів у квітні 2019 року було проведено навчання оновленої Методології оцінки діяльності міністерства (іншого ЦОВВ) за напрямом «взаємодія з громадськістю» (список підготовлених експертів розміщено в Додатку 2).

Методологія оцінки діяльності міністерства (іншого ЦОВВ) за напрямом «взаємодія з громадськістю» враховує вимоги щодо взаємодії з громадськістю, встановлені національним законодавством, а також кращі практики в цій сфері, які ще не закріплені в нормативно-правових актах, але їх застосування дозволяє досягти значного успіху та сталості у взаємодії з громадськістю. Це, зокрема, стосується комунікаційної стратегії, яка ґрунтується на глибокому аналізі цільових аудиторій, містить інструменти та канали комунікації та, як наслідок, дозволяє в процесі інформування охопити всі аспекти діяльності орга-

¹ <http://www.ccc-tck.org.ua/library/drukovani-vidannya/>

ну державної влади, зробити інформування стратегічно спрямованим.

З квітня по червень експерти провели оцінку 13 ЦОВВ, зокрема:

1. Міністерства екології та природних ресурсів України
2. Міністерства енергетики та вугільної промисловості України
3. Міністерства інформаційної політики України
4. Міністерства інфраструктури України
5. Міністерства культури України
6. Міністерства молоді та спорту України
7. Міністерства охорони здоров'я України
8. Міністерства фінансів України
9. Міністерства юстиції України
10. Державного агентства з питань електронного урядування України
11. Національного агентства України з питань державної служби
12. Національного агентства з питань запобігання корупції
13. Державного комітету телебачення і радіомовлення України.

У цій збірці представлено резюме звітів з оцінки 10 ЦОВВ, які дали згоду на їх оприлюднення. Якою ж є взаємодія обраних для оцінки 13 центральних органів виконавчої влади з громадськістю? Для відповіді на це запитання взаємодія ЦОВВ з громадянами була оцінена на чотирьох рівнях, а саме:

- **інформування**, що передбачає односторонні відносини, під час яких ЦОВВ надає інформацію громадськості про розроблення, прийняття та реалізацію державних рішень, механізми участі громадян та ОГС у формуванні та реалізації державної політики;
- **проведення консультацій** – комунікація, під час якої орган виконавчої влади опри-

люднює проекти своїх рішень із метою отримання коментарів, зауважень, пропозицій від громадськості або проводить консультації з громадськістю відносно ходу реалізації рішень, політик, які вже впроваджуються або впровадження яких завершилося;

- **участь громадськості у виробленні та реалізації державної політики** (діалог) – рівень взаємодії, під час якої орган виконавчої влади залучає представників громадськості до робочих груп, експертних рад тощо в процесі вироблення проектів конкретних НПА, рішень, політик. Представники громадськості є повноправними співучасниками процесу вироблення рішень, проектів НПА. Результатом такої взаємодії є спільне рішення (законопроект, рекомендації тощо);
- **партнерство** – рівень взаємодії, коли орган виконавчої влади та організації громадянського суспільства здійснюють взаємний обмін різного роду ресурсами (наприклад, делегування організаціям громадянського суспільства надання певного виду послуг, спільне проведення заходів тощо).

Нижче представлені короткі узагальнення прогалін у взаємодії обраних центральних органів державної влади з громадськістю як на кожному із чотирьох рівнів взаємодії, так і кращі практики такої взаємодії. Також експерти проекту надали рекомендації щодо покращення рівня взаємодії влади з громадськістю.

Узагальнення звітів з оцінки ЦОВВ показало наявність ряду **системних прогалін** за напрямом взаємодії з громадськістю.

Зокрема, на рівні **«Інформування»**:

- Відсутність результатів оцінки ефективності бюджетних програм у відкритому доступі.
- Інформування громадськості переважно відбувається на етапі ухвалення рішень. Недостатньо

інформування на етапі оцінювання політики, вивчення наслідків політики та її впливу.

- Не ведуться переліки (бази) ОГС (зокрема в такому розрізі: організація або індивідуальна особа, основна контактна інформація, тип організації, сфери інтересів, бажаний рівень взаємодії (лише отримання інформації, отримання запрошення на публічні заходи та / або участь в інших заходах)).
- Брак фахових аналітичних матеріалів за сферами державної політики.
- Недосконала структура вебсайтів (зокрема, відсутність опції зворотного зв'язку від громадськості).
- Невиконання вимог щодо оприлюднення інформації у формі відкритих даних (зокрема з 15 наборів даних, які мають обов'язково розміщуватися на Єдиному державному веб-порталі відкритих даних (<https://data.gov.ua/>) Мінприроди розміщено 7 наборів даних, МІП – не знайдено жодного набору даних, Мінкультури – 1 набір даних, Мінмолодьспорт – 6 наборів даних, МОЗ – не знайдено жодного набору даних, Мінфін – 2 набори даних, Державне агентство з питань електронного урядування України – 13 наборів даних, НАДС – 1 набір даних, Держкомтелерадіо – 12 наборів даних).

На рівні **«Консультації»**:

- Неналежний зміст орієнтовного плану консультацій із громадськістю, що знижує передбачуваність і прогнозованість процесу розроблення документів державної політики, проектів відповідних рішень (так, окремі положення планів не містять конкретної інформації щодо заходів, які плануються провести; зазначаються тільки напрями консультацій, не визначено конкретних термінів та цільової аудиторії проведення консультації; зміни до орієнтовного плану консультацій із громадськістю не оприлюднюються).
- Інформація, розміщена в розділі «Електронні консультації з громадськістю», не завжди датована, відповідно, встановити актуальність розміщеної інформації неможливо; відсутні терміни надання зауважень, пропозицій. У соціальних мережах не

розміщується інформація про проведення консультацій із громадськістю.

- Переважання електронних консультацій серед форм консультацій із громадськістю, рідкісні випадки вивчення громадської думки.
- Неоприлюднення звітів про проведені консультації або відсутність у звітах інформації про врахування пропозицій і зауважень громадськості з обґрунтуванням прийнятого рішення або причин їх неврахування.
- Неунормованість внутрішніх процедур організації та проведення консультацій із громадськістю, що призводить до неузгодженості в діях різних структурних підрозділів та знижує результативність консультацій.

На рівні **«Діалог»**:

- Відсутність громадських рад (зокрема при Мінмолодьспорт та Мінінфраструктури).
- Недієздатність громадських рад через велику кількість членів та недостатній фаховий рівень окремих членів.
- Непрозорий процес формування деяких консультативно-дорадчих органів, зокрема експертних рад.

На рівні **«Партнерство»**:

- Відсутність стратегічного характеру взаємодії з ОГС, вона відбувається переважно ситуативно.
- Несистемність реалізації спільних заходів, проектів у партнерстві з ОГС.
- Відсутність практики делегування певних заходів, дій ОГС.

Також результати оцінки показали наявність таких **кращих практик** серед оцінених ЦОВВ, а саме:

- МОЗ, Мінфін, Мін'юст, НАДС, НАЗК, Держкомтелерадіо застосовують різноманітні канали інформування, серед яких: офіційний вебсайт органу влади, сторінки у соціальних мережах (Facebook, Instagram, Twitter), сторінки у соціальних мережах структурних підрозділів, канал на YouTube (україномовний та англійськомовний), Telegram-ка-

- нал, особисті зустрічі, друковані матеріали, електронна розсилка, блоги керівників, участь у різноманітних заходах.
- Міненерго, НАЗК мають затверджені комунікаційні стратегії.
  - Мінфін розробляє план комунікацій з основними стейкхолдерами.
  - Мінприроди на своєму офіційному вебсайті має опцію для зворотного зв'язку з громадськістю.
  - Мін'юст використовує Call-центр для інформування громадян.
  - Міненерго забезпечує доступ до відкритих даних щодо видобувних галузей.
  - МОЗ здійснює інформаційно-тематичні тури в регіони для інформування широкої громадськості про реформи.
  - НАДС широко використовує вивчення громадської думки як форму консультацій з громадськістю під час вироблення державної політики.
  - В Мінприроди та Міненерго налагоджена конструктивна співпраця з Громадською радою.
  - При МІП успішно функціонує Студентська рада як консультативно-дорадчий орган.
  - Мінінфраструктури та Мінкультури використовують робочі групи та комітети за участі заінтересованих сторін з числа громадськості для залучення до вироблення державної політики.
  - Мінкультури та Мінмолодьспорт надають ОГС грантову підтримку.
  - Мінкультури, Мінмолодьспорт, МОЗ, Мін'юст, Державне агентство з питань електронного урядування, НАДС, Держкомтелерадіо мають підписані угоди та меморандуми про співпрацю з ОГС.
  - Мінмолодьспорт та Держкомтелерадіо отримують волонтерську допомогу від ОГС.
  - Розробити комунікаційну стратегію.
  - Оприлюднювати звіти про діяльність ЦОВВ та використання бюджетних коштів.
  - Розміщувати на вебсайті перелік типових запитань від громадськості та відповіді на них.
  - Модернізувати вебсайти, зокрема додати опцію пошуку документів, а також зворотного зв'язку.
  - Регламентувати процедури організації та проведення консультацій з громадськістю на рівні ЦОВВ.
  - Використовувати онлайн-платформи, віртуальні кабінети та конференц-зали для консультацій з громадськістю.
  - Проводити онлайн-трансляції засідань консультативно-дорадчих органів та консультацій з громадськістю.
  - Сформувати перелік (базу даних) профільних ОГС для покращення відкритості та прозорості залучення стейкхолдерів до консультацій, а також для збору широкого спектру інформації про стейкхолдерів.
  - Розробити стратегію взаємодії з ОГС.
  - Запровадити конкурс проектів серед ОГС, спрямованих на просування реформ.
  - Збільшити штатну чисельність працівників структурних підрозділів, відповідальних за взаємодію з громадськістю.
  - Підвищувати рівень компетентності посадових осіб підрозділів, відповідальних за взаємодію з громадськістю, та членів громадських рад.

За результатами оцінки експерти сформулювали ряд рекомендацій, впровадження яких дозволить покращити органам державної влади взаємодію з громадськістю. Серед **ключових рекомендацій** такі:

За результатами оцінки і наданих рекомендацій кожен ЦОВВ мав можливість обрати одну або дві рекомендації до впровадження ОГС під час кампаній громадянського представництва. У Додатку 3 представлені очікувані результати кампаній громадянського представництва в обраних центральних органах виконавчої влади.

РЕЗЮМЕ ЗВІТІВ

ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ОЦІНКИ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ
ЦЕНТРАЛЬНОЇ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ ЗА НАПРЯМОМ
«ВЗАЄМОДІЯ З ГРОМАДСЬКІСТЮ» 2019

НАЦІОНАЛЬНЕ АГЕНТСТВО УКРАЇНИ З ПИТАНЬ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ

ДЕРЖАВНЕ АГЕНТСТВО З ПИТАНЬ ЕЛЕКТРОННОГО УРЯДУВАННЯ УКРАЇНИ

МІНІСТЕРСТВО ЕКОЛОГІЇ ТА ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ УКРАЇНИ

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

МІНІСТЕРСТВО ЕНЕРГЕТИКИ ТА ВУГІЛЬНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ

МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ

МІНІСТЕРСТВО ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ

МІНІСТЕРСТВО ІНФРАСТРУКТУРИ УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНИЙ КОМІТЕТ ТЕЛЕБАЧЕННЯ І РАДІОМОВЛЕННЯ УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНЕ АГЕНТСТВО УКРАЇНИ З ПИТАНЬ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ

МЕТА ОЦІНКИ

Визначення стану та дієвості взаємодії з громадськістю Національного агентства України з питань державної служби (НАДС) та розроблення рекомендацій щодо вдосконалення його роботи за названим напрямом, просування принципів належного врядування.

ЗАВДАННЯ ОЦІНКИ

Визначити результативність діяльності НАДС за напрямом «взаємодія з громадськістю» за рівнями: інформування громадськості, консультації з громадськістю, діалог (активна участь громадськості у виробленні та реалізації державної політики), партнерство організацій громадянського суспільства та органу виконавчої влади; визначити рівень виконання встановлених завдань НАДС за напрямом «взаємодія з громадськістю»; розробити рекомендації з удосконалення діяльності НАДС за напрямом «взаємодія з громадськістю».

ОБ'ЄКТ ОЦІНКИ

Діяльність НАДС за напрямом «взаємодія з громадськістю»

ПРЕДМЕТ ОЦІНКИ

Ступінь реалізації функції НАДС щодо взаємодії з громадськістю відповідно до вимог законодавства України та зобов'язань уряду України із запровадження принципів належного врядування.

ОЦІНКУ ПРОВОДИЛИ

Трохим Ірина, ГО Центр «Жіночі перспективи»
Скакун Марко, ГО «Українська Демократія»

ЧАС ПРОВЕДЕННЯ ОЦІНКИ

1 травня – 14 червня 2019 року

РЕЗУЛЬТАТИ ОЦІНКИ

Інформування

Враховуючи наявність документів (або їх проектів), які регламентують усі питання інформування НАДС про свою діяльність та доступу до публічної інформації, їх регулярне оновлення та актуалізацію (з незначними зауваженнями до змісту цих документів), а також наявність розгалуженої мережі каналів інформування, оцінка етапу «Планування» рівня взаємодії «Інформування» становить 4 бали.

Враховуючи дотримання процедури надання доступу до публічної інформації, оприлюднення інформації на офіційному вебсайті (за деякими винятка-

ми), інтенсивне використання різноманітних каналів інформування, відкритість посадових осіб НАДС до спілкування, звітування керівництва НАДС про діяльність органу, оцінка етапу «Дія» рівня взаємодії «Інформування» становить 4 бали.

Враховуючи наявність сталих результатів, оцінка етапу «Результати» рівня взаємодії «Інформування» становить 4 бали.

Консультації з громадськістю

Враховуючи наявність орієнтовного плану проведення консультацій з громадськістю, який відповідає нормам законодавства, наявність графіку особистого прийому громадян керівництвом НАДС, порядку розгляду звернень громадян, проте з огляду на відсутність алгоритмів та процедур проведення консультацій з громадськістю в НАДС, оцінка етапу «Планування» рівня взаємодії «Консультації» становить 3 бали.

Враховуючи численні заходи вивчення громадської думки, регулярне звітування за результатами консультацій з громадськістю, проте з огляду на відсутність проведення публічних громадських обговорень проектів НПА та питань, які стосуються формування та реалізації державної політики, відсутність онлайн-платформи електронних консультацій з громадськістю, можливості добровільної реєстрації відвідувачів офіційного вебсайту НАДС, порушення вимог до змісту інформаційного повідомлення про проведення консультацій з громадськістю, оцінка етапу «Дія» рівня взаємодії «Консультації» становить 3 бали.

Враховуючи наявність результатів щодо вивчення громадської думки, проте з огляду на провадження цієї діяльності виключно одним структурним підрозділом, а також відсутність результатів проведення електронних консультацій з громадськістю та публічного громадського обговорення, відсутність пропозицій ІГС та врахування пропозицій громадян, оцінка етапу «Результати» рівня взаємодії «Консультації» становить 2 бали.

Діалог

Враховуючи наявність документів, які регламентують створення та діяльність консультативно-дорадчих

органів при НАДС, декларування у внутрішніх документах НАДС співпраці та залучення представників ОГС до вирішення ключових питань, проте відсутність інституалізованих процедур сприяння проведенню громадської експертизи, оцінка етапу «Планування» рівня взаємодії «Діалог» становить 3 бали.

Враховуючи наявність консультативно-дорадчих органів, що діють при НАДС, інформування про їхню роботу на сайті НАДС, різну репрезентативність громадськості у згаданих органах, забезпечення плюралізму думок під час засідань, проте вибіркоче залучення консультативно-дорадчих органів до вироблення політик та НПА, відсутність практики застосування громадського моніторингу та оцінки державної політики, оцінка етапу «Дія» рівня взаємодії «Діалог» становить 3 бали.

Враховуючи фактичний вплив консультативно-дорадчих органів на процеси розроблення та ухвалення рішень НАДС, наявність успішних історій впливу консультативно-дорадчих органів на зміст рішень органу виконавчої влади, формування та реалізацію державної політики у відповідній сфері, наявність ухвалених рішень, які є «спільним здобутком» НАДС та консультативно-дорадчих органів, проте незначний ступінь врахування пропозицій за результатами громадської експертизи в процесі вироблення рішень, впровадження державної політики, покращення діяльності органу виконавчої влади, оцінка етапу «Результат» рівня взаємодії «Діалог» становить 3 бали.

Партнерство

Враховуючи відсутність стратегії взаємодії з ОГС, плану заходів щодо реалізації Національної стратегії сприяння розвитку громадянського суспільства та планів дій, заходів щодо реалізації державної політики у партнерстві з ОГС та те, що НАДС не проводить діяльності у напрямі з надання фінансової підтримки/грантів ОГС, оцінка етапу «Планування» рівня взаємодії «Партнерство» становить 2 бали.

Враховуючи наявність спільно реалізованих заходів у партнерстві з ОГС, практики делегування певних заходів органам громадянського суспільства та практики надання громадськістю волонтерської допомоги органу виконавчої влади в здійсненні повно-

важень, оцінка етапу «Дія» рівня взаємодії «Партнерство» становить 3 бали.

Враховуючи позитивний вплив партнерства з ОГС на якість впроваджуваної державної політики, наявний вплив на підвищення рівня інституційної спроможності ОГС щодо використання механізмів участі у формуванні та реалізації державної політики, проте вибірково підтримку ініціатив громадськості, оцінка етапу «Результат» рівня взаємодії «Партнерство» становить 3 бали.

■ ВИСНОВКИ

Інформування

- В агентстві панує атмосфера відкритості, і це не тільки на словах. Посадові особи привітні і розмовляють з незнайомими людьми по телефону, не відмовляючи у такому спілкуванні. Також відповідають на листи електронною поштою. Всі контакти є повними та відкритими (на відміну від більшості міністерств та інших ЦОВВ).
- Процедура доступу до публічної інформації в агентстві досконала не тільки на папері, але й у діях. У той час, як більшість органів ухиляються приймати усні запити на інформацію, НАДС це робить.
- В агентстві усвідомлюють важливість інформування громадськості про свою діяльність, а також надавати роз'яснення щодо законодавства у сфері державної служби. Відповідні інформаційні матеріали готуються та оприлюднюються негайно, у день проведення заходу. Використовуються різноманітні канали інформування з метою охоплення різних цільових аудиторій.

Консультації з громадськістю

- Сильною стороною цього рівня взаємодії є проведення заходів вивчення громадської думки. Такі заходи проводяться регулярно та на постійній основі, кількість залучених респондентів обраховується тисячами. Результати таких заходів враховуються під час формування та реалізації державної політики.

- Електронні консультації з громадськістю не мають успіху в НАДС. Адже в них незручно брати участь: опрацювати весь проект, готувати лист. Справу могла б покращити наявність онлайн-платформи таких консультацій.
- Також можна відмітити відсутність практики проведення публічного громадського обговорення проектів НПА.
- Крім того, до НАДС майже не надходять пропозиції громадськості щодо формування та реалізації державної політики та з питань організації (покращення) роботи апарату. Ті пропозиції, що надходять, зазвичай не враховуються НАДС у своїй роботі.

Діалог

- Консультативно-дорадчі органи при НАДС, зокрема ГР, потребують нових форм взаємодії. З огляду на низку об'єктивних причин, вони вже не можуть ефективно виконувати покладені на них функції, і експерти з громадськості суттєво втратили зацікавленість у членстві в ГР, це стосується роботи ГР в цілому, не тільки при НАДС. Тимчасові робочі групи проводять свою роботу доволі ефективно, адже їхні завдання та результати чіткіше окреслені.
- Відсутній інституціалізований механізм сприяння проведенню громадської експертизи. Прийнятні рекомендації громадської експертизи не завжди впроваджуються НАДС, відсутня система контролю їх виконання.
- До участі у виробленні та реалізації державної політики залучаються представники обмеженого кола громадянського суспільства, різні відділи та управління роблять це на свій розсуд, використовуючи власні контакти. Ініціативи представників громадськості не завжди знаходять підтримку НАДС.

Партнерство

Взаємодія НАДС з представниками громадянського суспільства на рівні «Партнерство» відбувається або стихійно, або за ініціативи останніх. Ті партнерські ініціативи, що отримали підтримку НАДС, є доволі

успішними та результативними. НАДС має низку підписаних Меморандумів про співпрацю з організаціями громадянського суспільства, проте партнерські взаємовідносини частіше складаються з представниками експертного середовища, які залучаються НАДС для консультацій, завдяки проектам міжнародної допомоги. Проте часом партнерські ініціативи не знаходять підтримки керівництва НАДС, а відтак не мають перспективи бути впровадженими.

■ РЕКОМЕНДАЦІЇ

- Доопрацювати Перелік відомостей, що становлять службову інформацію у НАДС та його територіальних органах, зокрема виключити з нього зазначення документів та заповнити абстрактними категоріями інформації.
- Доопрацювати додаток «Перелік наборів даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних, розпорядником яких є НАДС» до проекту Наказу НАДС «Про організацію роботи щодо оприлюднення публічної інформації у формі відкритих даних» з урахуванням постанови Кабінету Міністрів України від 17 квітня 2019 р. № 409.
- Розробити та розмістити на офіційному вебсайті НАДС:
  - інформацію про механізми чи процедури, за допомогою яких громадськість може представляти свої інтереси або в інший спосіб впливати на реалізацію повноважень НАДС;
  - порядок оскарження рішень НАДС, його дій чи бездіяльності;
  - зразки документів та інших матеріалів, необхідних для звернення громадян до НАДС;
  - інформацію про систему обліку публічної інформації НАДС.
- Зазначити дати розміщення чи оновлення інформації при розміщенні чи оновленні інформації на офіційному вебсайті НАДС у самому тексті (на початку чи внизу), наприклад: інформацію розміщено 14.06.2019 року або інформацію оновлено станом на 15.06.2019.
- Закупити програмне забезпечення, яке дозволяє здійснювати конвертацію даних у форматі відкритих даних, з метою підготовки та оприлюднення наборів відкритих даних на порталі відкритих даних та офіційному вебсайті НАДС.
- Розробити Порядок проведення консультацій з громадськістю в НАДС.
- Використовувати зовнішні онлайн-платформи для організації консультацій з громадськістю, наприклад, платформу громадської участі.
- У змісті інформаційних повідомлень про проведення консультацій з громадськістю зазначити можливі наслідки проведення даних у житті рішення для різних соціальних груп населення та заінтересованих сторін.
- Забезпечити можливість добровільної реєстрації відвідувачів офіційного вебсайту НАДС.
- Розробити внутрішню процедуру сприяння проведенню громадської експертизи в НАДС.
- Привести Положення про громадську раду НАДС у відповідність із Типовим положенням про громадську раду в редакції постанови КМУ від 24 квітня 2019 р. № 353.
- Розробити механізми розбудови діалогу з громадськістю на місцевому рівні через територіальні підрозділи НАДС (можливо, через запровадження онлайн платформи).
- Налагодити співпрацю представників різних департаментів та управлінь НАДС з ГР (цьому буде сприяти розроблена стратегія взаємодії з громадськістю або прописані внутрішні інструкції/методи роботи із взаємодії з громадськістю).
- Ініціювати перед Секретаріатом КМУ запровадження онлайн платформи для всіх органів виконавчої влади, як зручнішого майданчика, для обговорення питань ГР;
- Розробити стратегію взаємодії з громадськістю.
- Розробити план заходів щодо реалізації Національної стратегії сприяння розвитку громадянського суспільства та планів дій, заходів щодо

реалізації державної політики у партнерстві з ОГС.

- Оприлюднити на сайті НАДС інформацію про партнерську співпрацю з українськими інституціями та організаціями, як це зроблено у розділі «Міжнародна співпраця».
- Інформувати на сайті НАДС не тільки про співпрацю з певними організаціями та інституціями, але і про її якісні та кількісні результати.

■ ОБМЕЖЕННЯ ОЦІНКИ

1. Під час проведення оцінки низка нормативно-правових та організаційно-розпорядчих документів НАДС перебували в процесі втрати чинності, документи, які розроблялись їм на заміну чи вдосконалення, не набули чинності або ще не були видані. Варто також зазначити, що

під час оцінки було змінено національне законодавство щодо переліку наборів відкритих даних, також треба враховувати, що з об'єктивних причин орган не може за тиждень привести свої акти у відповідність до внесених змін.

2. Офіційний вебсайт НАДС є новоствореним, тому перебуває в процесі динамічного оновлення та наповнення, що заважало зафіксувати результати оцінки офіційного оприлюднення інформації.
3. Відсутність зазначення дати під час оприлюднення або оновлення інформації (за винятком новин та анонсів) на офіційному вебсайті НАДС створило суттєву перешкоду в оцінюванні додержання строків та термінів оприлюднення інформації.

■ ДЕРЖАВНЕ АГЕНТСТВО З ПИТАНЬ ЕЛЕКТРОННОГО УРЯДУВАННЯ УКРАЇНИ

МЕТА ОЦІНКИ

Визначення стану та дієвості (рівень виконання визначених завдань) взаємодії з громадськістю Державного агентства з питань електронного врядування України та розроблення рекомендацій щодо вдосконалення його роботи за зазначеним напрямом, просування принципів належного врядування.

ЗАВДАННЯ ОЦІНКИ

Визначити результативність діяльності Державного агентства з питань електронного врядування України за напрямом «взаємодія з громадськістю» за рівнями: інформування громадськості, консультації з громадськістю, діалог (активна участь громадськості у виробленні та реалізації державної політики), партнерство організацій громадянського суспільства та органу виконавчої влади; визначити рівень виконання встановлених завдань Державним агентством з питань електронного врядування України за напрямом «взаємодія з громадськістю»; розробити рекомендації з удосконалення діяльності Державного агентства з питань електронного врядування України за напрямом «взаємодія з громадськістю».

ОБ'ЄКТ ОЦІНКИ

Діяльність Державного агентства з питань електронного врядування України за напрямом «взаємодія з громадськістю».

ПРЕДМЕТ ОЦІНКИ

Ступінь реалізації функції Державного агентства з питань електронного врядування України щодо взаємодії з громадськістю відповідно до вимог законодавства України та зобов'язань Уряду України із запровадження принципів належного врядування.

ОЦІНКУ ПРОВОДИЛИ

Віталій Дорох, Хмельницька районна громадська організація «ПРАВО», Олексій Гаврилов, Вінницький обласний осередок Міжнародної громадської організації «Україна-Польща-Німеччина».

ЧАС ПРОВЕДЕННЯ ОЦІНКИ

Травень-червень 2019 року.

■ РЕЗУЛЬТАТИ ОЦІНКИ

Інформування

Агентство не має власної комунікаційної стратегії. Окремі нормативно-правові документи, які регламентують проведення інформування про діяльність Агентства, відсутні. Визначено окремий структурний під-

розділ, до повноважень якого віднесено інформування громадськістю та комунікацію з ОГС, – відділ по роботі зі зверненнями громадян, комунікацій з громадськістю, доступу до публічної інформації та контролю. Агентство має власний інтернет-ресурс, сторінку в соціальній мережі Фейсбук, а також проводить публічні інформаційні заходи. Доступ до відкритих баз даних забезпечено (однак відсутній довідник підприємств, установ (закладів) та організацій розпорядника інформації та підпорядкованих йому організацій, а також їх ідентифікаційних кодів, офіційних вебсайтів, адрес електронної пошти, телефонів та адрес).

Процедури щодо надання доступу до публічної інформації дотримуються. Інформування про діяльність Агентства проводиться оперативно (з періодичністю мінімум 1-2 публікації за тиждень). Звіти про роботу Агентства публікуються на сайті. Є проблеми з оприлюдненням інформації про використання коштів державного бюджету (не оприлюднено бюджетні запити, включно з інформацією про мету, завдання та результативні показники, яких передбачається досягти при виконанні бюджетних програм, а також інформацію про цілі державної політики у відповідній сфері діяльності, паспорти бюджетних програм на поточний бюджетний період (остання інформація – за 2018 рік), звіти про виконання паспортів бюджетних програм тощо).

Інформування громадськості відбувається на всіх етапах циклу політики, що впроваджується Агентством. Доступ до інформації забезпечено, хоча є певні проблеми з пошуком нормативно-правових документів (система пошуку документів складна для користувача).

Процедури інформування не стали через відсутність внутрішніх нормативно-правових регулювань. Ступінь поінформованості основних заінтересованих груп на задовільному рівні.

Консультації з громадськістю

Обов'язок щодо проведення консультацій з громадськістю покладено на відділ по роботі зі зверненнями громадян, комунікацій з громадськістю, доступу до публічної інформації та контролю.

Агентство щороку затверджує орієнтовний план консультацій з громадськістю. Консультації з громадськістю відбуваються відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України №996. Є окремі приклади проведення консультацій, які не були внесені до орієнтовного плану проведення консультацій з громадськістю, що свідчить про певну непередбачуваність та непрогнозованість процесу розроблення документів державної політики.

Агентство використовує обмежений перелік форм консультацій з громадськістю. В Орієнтовному плані консультацій з громадськістю понад 80% — електронні консультації. Зворотний зв'язок з громадськістю в процесі впровадження ухвалених рішень, реалізації чинної державної політики забезпечено, хоча прослідковується певна пасивність представників ОГС, що може свідчити про невідповідність обраних механізмів. Агентство має гарні практики звітування про результати проведення консультацій з громадськістю.

Агентство продемонструвало готовність до врахування пропозицій громадськості, неупереджене ставлення до всіх зацікавлених сторін, а також сталість процедур консультацій з громадськістю. Попри це варто зазначити слабкий вплив ОГС на формування порядку денного державної політики.

Діалог

В Агентстві не інституалізовані процедури сприяння проведенню громадської експертизи (не визначено відповідальних осіб у структурних підрозділах тощо). При Агентстві створена та діє громадська рада. Наразі триває процедура оновлення її складу. Розроблене та затверджене положення про громадську раду при Агентстві.

Відповідно до п. 8 Положення про Державне агентство з питань електронного урядування України, що затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 1 жовтня 2014 р. № 492, Державне агентство з питань електронного урядування України в межах повноважень, передбачених законом, на основі Конституції та законів України, актів Президента України та постанов Верховної Ради України, прийнятих відповідно до Конституції та законів України, актів

Кабінету Міністрів України, може реалізовувати державну регуляторну політику у сфері господарської діяльності, а саме видавати накази, які відповідно до закону є регуляторними актами (розробляються, розглядаються, приймаються та оприлюднюються з урахуванням вимог Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності»).

Тобто, Агентство може видавати накази, які відповідно до закону є регуляторними актами, але наразі ще не видавало. Зважаючи на це, плани регуляторної діяльності Агентства відсутні.

Нормативно-правові акти (далі – НПА) розробляють відповідно до Плану роботи Агентства, що оприлюднюється за посиланням: <https://www.e.gov.ua/ua/dlya-gromadskosti/zviti/plani-roboti-ta-zviti-agentstva>, та орієнтовного плану проведення консультацій з громадськістю на наступний рік.

Також відсутні у відкритому доступі плани моніторингу та оцінки (відстеження результативності) державної політики.

Громадська рада діє досить прозоро. На сайті Агентства розміщена інформація про склад громадської ради, протоколи засідань, Положення тощо. На сайті є повний пакет документів щодо проведення однієї громадської експертизи, який містить підтвердження наявності практики розроблення та імплементації заходів за результатами розгляду експертних пропозицій за результатами громадської експертизи.

Практика застосування громадського моніторингу та оцінки державної політики у відповідній сфері діяльності Агентства відсутня.

Рівень врахування пропозицій за результатами громадської експертизи є досить високим. Фактичний вплив громадської ради є дещо низьким: прослідковується певна пасивність окремих членів громадської ради. Варто зазначити, що є достатня кількість історій успіху щодо врахування Агентством пропозицій громадської ради.

Агентство має приклади ухвалення рішень та затвердження політик за результатами співпраці з громадською радою та ОГС.

Партнерство

Агентство не має інституалізованих конкурсних механізмів грантової підтримки ОГС. Стратегія взаємодії Агентства з ОГС відсутня. Варто зазначити, що Кабінетом Міністрів України затверджено Концепцію розвитку електронного урядування в Україні та Концепцію розвитку електронної демократії в Україні, планами заходів яких визначено низку заходів, що мають виконуватися Агентством в партнерстві з організаціями громадянського суспільства.

Агентство має приклади реалізації заходів та проектів у партнерстві з ОГС. Механізм підтримки проектів ОГС за рахунок коштів державного бюджету в Агентстві відсутній. Також відсутня практика делегування чи соціального замовлення ОГС проведення окремих заходів. Варто зазначити, що організації громадянського суспільства долучаються до розробки політики в сфері діяльності Агентства.

Вплив партнерства з ОГС на якість впроваджуваної державної політики Агентством посередній. Впливу на підвищення рівня інституційної спроможності ОГС щодо використання механізмів участі у формуванні та реалізації державної політики не виявлено. Варто відзначити, що є окремі приклади (щодо розробки інтернет-ресурсів), які впливають на підвищення рівня інституційної спроможності Агентства щодо формування та реалізації державної політики. Окремо варто зазначити приклади партнерства, які носять стратегічний характер, що відображається в укладених меморандумах про співпрацю.

■ ВИСНОВКИ

Інформування

Загалом інформування про діяльність Агентства перебуває на задовільному рівні.

До позитивних сторін діяльності можна віднести такі:

- Наявність власного інтернет-ресурсу та сторін-

ки в мережі Фейсбук дозволяє оперативно оприлюднювати інформацію про діяльність Агентства;

- Дотримання процедур надання публічної інформації свідчить про наміри посадових осіб Агентства здійснювати діяльність відкрито та прозоро;

До негативних сторін діяльності Агентства можна віднести такі:

- Відсутність комунікаційної стратегії не сприяє формуванню системної комунікації з інститутами громадянського суспільства та громадськістю;
- Через відсутність Порядку інформаційного наповнення вебсайту є вірогідність неоперативного та несистемного оприлюднення інформації про діяльність Агентства;
- Також порушуються вимоги законодавства щодо оприлюднення відкритих баз даних, інформації про використання бюджетних коштів тощо. Усе це нівелює позитивні враження від інформаційної діяльності Агентства;
- Також варто зазначити, що на вебсайті Агентства досить незручний механізм пошуку нормативно-правових документів на сайті. Це ускладнює, а інколи – просто унеможливує пошук наказів Голови Агентства, що передбачено законодавством України.

Консультації з громадськістю

Загалом консультації з громадськістю перебувають на задовільному рівні.

До позитивних сторін діяльності можна віднести такі:

- В Агентстві визначено структурний підрозділ, який відповідає за консультації з громадськістю. Це дає можливість чітко визначити відповідальних за комунікацію, аналізувати отримані пропозиції та планувати діяльність;
- Також варто зазначити, що під час інтерв'ю працівники Агентства продемонстрували готовність до врахування пропозицій громадськості;
- В Агентстві досить відповідально ставляться до проведення консультацій з громадськістю: затверджується Орієнтовний план консультацій з

громадськістю, готуються та публікуються звіти за результатами консультацій тощо.

До негативних сторін діяльності Агентства можна віднести:

- Є випадки проведення консультацій з громадськістю з питань, не внесених до Орієнтовного плану проведення консультацій з громадськістю. Такі факти обмежують право представників громадськості на участь в управлінні державними справами;
- На жаль, Агентство не використовує різноманітні форми проведення консультацій з громадськістю. Наприклад, в Орієнтовному плані проведення консультацій на 2019 рік заплановано понад 80% електронних консультацій. Інші форми майже не використовуються.

Діалог

Загалом рівень діяльності Агентства за цим напрямом перебуває на задовільному рівні.

До позитивних сторін діяльності можна віднести такі:

- При Агентстві створена та діє громадська рада. Затверджене Положення про громадську раду. Громадська рада демонструє у своїй діяльності відкритість та прозорість;
- Під час інтерв'ю посадовці Агентства продемонстрували готовність залучати громадськість до розробки та реалізації державної політики.

До негативних сторін діяльності Агентства можна віднести такі:

- Попри те, що в Агентстві є приклади проведення громадської експертизи, процедури сприяння проведенню громадської експертизи не інституціоналізовані, тобто не визначені в структурних підрозділах Агентства особи, на яких покладається обов'язок комунікувати з ОГС під час проведення громадської експертизи;
- Агентство не має практики застосування громадського моніторингу та оцінки реалізації державної політики у відповідній сфері діяльності Агентства. Це унеможливує отримання незалежної оцінки діяльності Агентства в усіх сферах його діяльності.

Партнерство

Загалом рівень діяльності Агентства за цим напрямом перебуває на задовільному рівні.

До позитивних сторін діяльності можна віднести такі:

- Принаймні двома документами загальнодержавного рівня передбачено реалізацію заходів в партнерстві з ОГС. Такий підхід сприятиме виконанню важливих завдань, а також формуватиме партнерські відносини між Агентством та представниками громадянського суспільства, що дасть позитивні результати в майбутньому;
- Агентство має приклади реалізації заходів та проектів у партнерстві з ОГС, що сприяє тому, що організації громадянського суспільства долучаються до розробки політики в сфері діяльності Агентства;
- Окремі приклади партнерств (щодо розробки інтернет-ресурсів) впливають на підвищення рівня інституційної спроможності Агентства щодо формування та реалізації державної політики;
- Укладені меморандуми про співпрацю з ОГС закладають засади для реалізації проектів і заходів у партнерстві з ОГС.

До негативних сторін діяльності Агентства можна віднести:

- Агентство не має інституціоналізованих конкурсних механізмів грантової підтримки ОГС, а також відсутня практика делегування чи соціального замовлення ОГС проведення окремих заходів, що мінімізує залучення організацій громадянського суспільства до виконання актуальних завдань на конкурсній основі;
- Агентство не впливає на підвищення рівня інституційної спроможності ОГС щодо використання механізмів участі у формуванні та реалізації державної політики.

РЕКОМЕНДАЦІЇ

- Розмістити на офіційному вебсайті Агентства інформацію щодо механізмів проведення громадських експертиз, процедур ініціювання ОГС

процесу консультації, інструментів участі в антикорупційній діяльності Агентства.

- Розробити та затвердити Порядок інформаційного наповнення вебсайту Агентства, комунікаційну стратегію Агентства, стратегію взаємодії з ОГС, План реалізації Національної стратегії розвитку громадянського суспільства, Порядком вивчення громадської думки щодо найбільш важливих питань діяльності Агентства.
- Керівникам структурних підрозділів Агентства призначити осіб, відповідальних за сприяння проведенню громадської експертизи Агентства.
- Розмістити всі бази відкритих даних, передбачених Постановою Кабінету Міністрів України, на сайті Агентства та на Єдиному порталі відкритих даних.
- Створити на вебсайті Агентства в розділі «Регуляторна діяльність» підрозділи, де, за потреби, розміщувати інформацію про регуляторну діяльність Агентства (плани регуляторної діяльності, звіти про базові та періодичні відстеження впливу регуляторних актів, проекти регуляторних актів, аналіз їх регуляторного впливу тощо).
- Створити на офіційному сайті Агентства функцію для користувачів з вадами слуху, а також розглянути можливість використання комп'ютерних програм екранного доступу, які забезпечують виведення даних у звуковій або рельєфно-крапковій формі.
- Оновити інформацію про паспорти бюджетних програм (та звіти про їх виконання), а також розмістити інформацію про фінансові ресурси Агентства, бюджетні запити, включно з інформацією про мету, завдання та результативні показники, яких передбачається досягти при виконанні бюджетних програм, а також інформацію про цілі державної політики у відповідній сфері діяльності та про результативні показники досягнення цілей державної політики у відповідній сфері діяльності за результатами попереднього бюджетного періоду, очікувані у поточному бюджетному періоді та прогнозовані на середньостроковий період.

- Розробити більш зручний та зрозумілий механізм пошуку нормативно-правових документів, а також передбачити можливість розміщення документів із зазначенням дати розміщення та дати оновлення інформації.
- Запровадити проведення грантових конкурсів для фінансової підтримки організацій громадянського суспільства з метою популяризації електронних сервісів, розвитку електронної демократії тощо, а також практики громадського моніторингу та оцінки реалізації державної політики у відповідній сфері діяльності Агентства.
- У розділі «Для громадськості» створити вкладку з детальним викладенням інформації про механізми чи процедури, за допомогою яких громадськість може представляти свої інтереси або в інший спосіб впливати на реалізацію повноважень розпорядника інформації (подавати запити на інформацію, оскаржувати ненадання відповіді або відмову в наданні інформації тощо).
- З метою належного виконання Порядку проведення консультацій з громадськістю щодо забезпечення репрезентативності консультацій з громадськістю створити базу заінтересованих сторін залежно від напряму діяльності Агентства. На початку проведення консультацій з громадськістю надсилати на електронні адреси зацікавлених сторін посилання на розміщений проект НПА.
- Довести керівникам структурних підрозділів Агентства, що публічні громадські обговорення організовуються та проводяться лише відповідно до порядку, визначеному пунктом 14 Порядку проведення консультацій з громадськістю.
- Встановити контроль за вчасною підготовкою та внесенням змін до орієнтовного плану проведення консультацій з громадськістю.
- Щороку здійснювати спільно з Громадською радою аналіз ефективності її діяльності та роботи всіх членів Громадської ради, а також запровадити практики здійснення щорічного аналізу ефективності співпраці за укладеними меморандумами про співпрацю з ОГС.

■ ОБМЕЖЕННЯ ОЦІНКИ

Обмеження оцінки полягає в наступному:

- суб'єктивна оцінка посадових осіб Агентства своєї діяльності, виконання службових обов'язків та вимог чинного законодавства;
- суб'єктивна оцінка членів громадської ради при Агентстві щодо діяльності громадської ради та її впливу на формування політики Агентством;
- суб'єктивна оцінка експертів, що проводили оцінку діяльності Агентства щодо спірних питань діяльності Агентства та громадської ради;
- особливості законодавства, яке регламентує діяльність Агентства щодо надання адміністративних послуг та регуляторної діяльності (Агентство не надає адміністративних послуг, а також не здійснювало регуляторну діяльність, попри те, що має такі повноваження);
- окремі документи не було надано, через, за словами працівників Агентства, тривалу їх розробку;
- з 30 членів громадської ради анкети онлайн-опитування заповнили лише 5 осіб.

■ МІНІСТЕРСТВО ЕКОЛОГІЇ ТА ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ УКРАЇНИ

МЕТА ОЦІНКИ

Визначення стану та дієвості (рівня виконання визначених завдань) взаємодії з громадськістю Міністерства екології і природних ресурсів України та розроблення рекомендацій щодо вдосконалення його роботи за зазначеним напрямом, просування принципів належного врядування.

ЗАВДАННЯ ОЦІНКИ

Визначити результативність діяльності Міністерства екології та природних ресурсів за напрямом «взаємодія з громадськістю» за рівнями: інформування громадськості, консультації з громадськістю, діалог (активна участь громадськості у виробленні та реалізації державної політики), партнерство організацій громадянського суспільства та Міністерства; визначити рівень виконання встановлених завдань Міністерства за напрямом «взаємодія з громадськістю»; розробити рекомендації з удосконалення діяльності Міністерства екології та природних ресурсів за напрямом «взаємодія з громадськістю».

ОБ'ЄКТ ОЦІНКИ

Діяльність Міністерства екології та природних ресурсів за напрямом «взаємодія з громадськістю».

ПРЕДМЕТ ОЦІНКИ

Ступінь реалізації функцій Міністерством екології та природних ресурсів щодо взаємодії з громадськістю відповідно до вимог законодавства України та зобов'язань Уряду України з впровадження принципів належного врядування.

ОЦІНКУ ПРОВОДИЛИ

Оксана Матусяк, Благодійний фонд «Центр підтримки ініціатив», Ольга Аверіна, Громадська організація «Платформа Єднання».

ЧАС ПРОВЕДЕННЯ ОЦІНКИ

Квітень-червень 2019 року.

■ РЕЗУЛЬТАТИ ОЦІНКИ

Стан прогресу досягнення результату на рівні **«Інформування»**.

Етап «планування»

- Інформування громадськості про діяльність Мінприроди забезпечує відділ взаємодії з громадськістю та ЗМІ, що діє відповідно до Положенням про відділ взаємодії з громадськістю та ЗМІ Управління екс-

пертої роботи та організаційно-аналітичного забезпечення (Секретаріат).

- Інформування громадськості здійснюється відповідно до регламенту Мінприроди. В основному, використовується офіційний веб-портал Мінприроди, офіційні сторінки в соціальних мережах, Урядовий портал. Представників ГР також інформують через електронну пошту та телефон.
- Відкриті бази даних, якими володіє Мінприроди, є доступними з можливістю вільного подальшого використання. На постійній основі забезпечено функціонування у повній та мобільній версіях сервісу природоохоронного електронного урядування.
- Затверджені цілісної комунікаційної стратегії в Міністерстві, на час проведення оцінки, не було.

Етап «дія»

- Мінприроди проводить опрацювання інформаційних запитів та щомісяця складає звіти щодо їх задоволення. У звітному періоді листи-роз'яснення та позитивні рішення порушених питань отримали 71,4 % запитувачів.
- Мінприроди не готує та не розміщує у відкритих джерелах аналітичні довідки про врахування громадської думки у своїй діяльності.
- На виконання Закону України «Про відкритість використання публічних коштів» на вебсайті Мінприроди забезпечено в установленому порядку оприлюднення інформації про використання публічних коштів. Однак, результати оцінки ефективності бюджетних програм на сайті відсутні.
- На думку більшості опитаних ОГС, інформація, що оприлюднюється на офіційному вебсайті, є актуальною та затребуваною. Однак 15% ОГС під час опитування наголошували, що «є потреба у більшому інформуванні щодо планів Мінприроди та очікувань від громадськості пропозицій».

Етап «результат»

- Інформування громадськості в процесі вироблення політики, в основному, відбувається на етапі ухвалення рішень. Немає практики інформування громадськості на етапі оцінювання по-

літики, вивчення наслідків політики та її впливу.

- У 2017 році було створено новий вебсайт, на якому збільшено кількість розділів, зокрема, створено розділ «Громадянам». Також доступ на попередню версію сайту. Новий офіційний вебсайт Мінприроди адаптовано до потреб користувачів з порушеннями зору та слуху - реалізовано перехід до режиму підвищеної контрастності, у всіх пошукових полях головної сторінки розміщено текстовий підпис.
- Міністерство достатньо відкрите до співпраці з громадськістю, співпрацює з Громадською радою при Мінприроди. Однак, у відділі взаємодії з громадськістю та ЗМІ не створено бази даних ОГС (крім представників ГР) для їх інформування та залучення до співпраці.
- Не всі ОГС, які звертаються за необхідною для їх діяльності інформацією/документами, отримують її. Більшість з опитаних ОГС (86%) зверталися до Міністерства, з них 50% отримали всю запитувану інформацію, 33% ОГС частково отримали запитувану інформацію, решта опитаних зовсім не отримали запитувану інформацію/документи.

Стан прогресу досягнення результату на рівні **«Консультації з громадськістю»**.

Етап «планування»

- У регламенті Мінприроди зазначено, що «Мінприроди забезпечує проведення в установленому порядку консультації з громадськістю», однак, процедури щодо забезпечення проведення консультацій з громадськістю не прописані.
- Мінприроди готує та розміщує на сайті щоквартально інформацію щодо проведених консультацій. У минулому році в орієнтовний план вносилися додаткові 30 питань для проведення консультацій, однак ці зміни не відображалися в орієнтовному плані і не розміщувалися на вебсайті Мінприроди.

Етап «дія»

- Відповідно до оприлюдненої на офіційному сайті «Інформації про проведені консультації», переважна більшість консультацій проводилися з ГР

(60%), у формі електронних консультацій на офіційному вебсайті проведено 35% консультацій та 5% на «круглих столах».

- На вебсайті Мінприроди можна підписатися на отримання матеріалів розділу «Консультації з громадськістю», а також у соціальних мережах, зокрема, через авторизацію за допомогою Facebook.
- Для здійснення зворотного зв'язку з громадськістю на сайті Мінприроди є опція для зворотного зв'язку, про це вказували 43% опитаних ОГС.
- Частина опитаних представники ОГС (15%) наголошували на необхідності отримувати інформацію про результати громадських обговорень нормативно-правових актів ще до моменту передачі їх на прийняття рішення відповідним органом влади.
- Мінприроди щоквартально готує інформацію про проведені консультації з громадськістю та Громадською радою, однак, детального звіту про кожну консультацію, про врахування чи не врахування поданих пропозицій немає.

Етап «результат»

- Громадськість має можливість подати пропозиції до Мінприроди через офіційний вебсайт Мінприроди. Однак, 29% опитаних ОГС зазначали, що не завжди отримували повідомлення про результати розгляду їхніх пропозицій. Ще 57% опитаних ОГС не отримували інформації про врахування наданих ними пропозицій або відхилення і причини їх відхилення.
- Відповідальним за забезпечення участі в консультаціях усіх заінтересованих сторін є відділ взаємодії з громадськістю та ЗМІ. Однак, на момент проведення оцінки, у Відділі не було єдиної бази ОГС екологічного спрямування (крім представників ГР).
- Вплив організації громадянського суспільства на формування порядку денного державної політики, у певній мірі, здійснюється, проте це системно не відслідковується. В основному, до процесу активно долучається голова Громадської ради та представники ГР.

Стан прогресу досягнення результату на рівні **«Діалог»**.

Етап «планування»

- На вебсайті Мінприроди в розділі «Громадська експертиза» розміщена інформація про проведену у 2018 році громадську експертизу. Проведення громадської експертизи ініціювала громадська організація «Українська Демократія».
- Для забезпечення участі громадськості у виробленні та реалізації державної політики при Мінприроди створено Громадську раду, яка діє відповідно до Положення про громадську раду при Мінприроди. Громадська рада готує «Орієнтовний план діяльності Громадської ради при Мінприроди» на рік.
- При Міністерстві створено постійний консультативно-дорадчий орган – Колегію, яка діє відповідно до Положення про Колегію. До складу Колегії входить голова Громадської ради.
- За потреби, відповідним наказом Мінприроди створює робочої групи/комісії, які діють відповідно до прийнятого Положення про робочу групу/комісію.
- Мінприроди не розробляє планів моніторингу та оцінки (відстеження результативності) державної політики.

Етап «Дія»

- До складу Громадської ради, яка була створена 16.11.2016 року і діяла до 30.11.2018 року, входило 35 представників ОГС. Після завершення терміну її діяльності було обрано новий склад ГР.
- В Мінприроди видано наказ «Про проведення громадської експертизи», в якому визначені заходи для проведення громадської експертизи. Наказ розміщено на вебсайті міністерства. В той же час, процедур сприяння проведенню громадської експертизи в Мінприроди поки що не прописано.

Етап «результат»

- За результатами громадської експертизи діяльності Мінприроди було видано Доручення державного секретаря про розгляд пропозицій

та обґрунтування їх врахування/ неврахування. Визначені заходи за результатами громадської експертизи виконуються.

- Не всі проекти нормативно-правових актів надавалися членам ГР для обговорення. Половина опитаних представників ГР отримували для обговорення тільки 30% проектів.
- В Мінприроді не відслідковують успішні історії реального впливу консультативно-дорадчих органів на зміст рішень Мінприроди, формування та реалізацію державної політики.
- Мінприроди не завжди надає інформацію ОГС про результати розгляду їхніх пропозицій та прийняття рішень, відомостей про врахування їхніх пропозицій та причин відхилення, на цьому акцентувало 75% опитаних представників ГР.
- Не всі представники Міністерства долучаються до роботи у засіданнях ГР, на це вказувало 10% опитаних представників ГР.

Стан прогресу досягнення результату на рівні **«Партнерство»**.

Етап «Планування»

- У минулому році Мінприроди проведено щорічний Всеукраїнський конкурс «До чистих джерел». Разом з тим, Міністерство не має практики надання грантової (фінансової) підтримки проектів ОГС. Представники ГР, під час опитування, наголошували на потребі запровадження такої фінансової підтримки ОГС.
- На час проведення оцінки затвердженої стратегії взаємодії з ОГС у Мінприроді не було. Також Мінприроди не розробляє спільних планів дій, заходів щодо реалізації державної політики у партнерстві з ОГС.
- План заходів щодо реалізації Національної стратегії сприяння розвитку громадянського суспільства Мінприроди не готує.

Етап «дія»

- Мінприроди проводить щорічне нагородження переможців конкурсу «До чистих джерел» відповідно до затвердженого Порядку. Оголошення про проведення конкурсу та результати нагоро-

дження публікуються на офіційному вебсайті та на сторінках Міністерства в соціальних мережах.

- Діяльність Мінприроди щодо реалізації спільних заходів, проектів у партнерстві з ОГС системно не здійснюється.
- Практика делегування (зокрема, соціального замовлення) Мінприроди певних заходів, дій організаціям громадянського суспільства в Міністерстві відсутня. Також немає практики надання громадськості волонтерської допомоги Мінприроди у здійсненні повноважень.

Етап «результат»

- Взаємодія Мінприроди з ОГС в певній мірі впливає на підвищення рівня інституційної спроможності Міністерства, однак, Мінприроди, в основному, співпрацює з тими ОГС, які входять до складу ГР.
- Мінприроди системно не проводить заходів з вивчення громадської думки, соціологічних досліджень та спостережень для визначення позицій різних соціальних груп населення та заінтересованих сторін.
- Партнерство Мінприроди та ОГС носить фрагментарний характер і не є стратегічним (довгостроковим).

ВИСНОВКИ

Рівень «інформування»

- Внаслідок відсутності комунікаційної стратегії, інформування громадськості про прийняті програми, плани та звіти щодо їх виконання відбувається не системно, вибірково.
- Аналітичні довідки про врахування громадської думки у своїй діяльності Мінприроди не готує та не розміщує у відкритих джерелах.
- Міністерство не здійснює інформування громадськості про результати оцінки впроваджуваної політики, вивчення наслідків політики та її впливу, оскільки така діяльність в Міністерстві не провадиться.
- Інструменти, зворотного зв'язку з громадськістю,

які застосовуються на вебсайті не всі є досконалі. Зокрема, відсутня можливість долучати додатки у вигляді файлів до звернення, також заявник не повідомляється про факт надходження його звернення/пропозиції до Міністерства.

- Практики інформування громадськості на етапі оцінювання політики, вивчення наслідків політики та її впливу в Мінприроді немає.

Рівень «консультації з громадськістю»

- Міністерство налагодило конструктивну співпрацю з головою Громадської ради та членами ГР, однак інші ОГС недостатньо залучаються до формування порядку денного державної політики.
- Чітко не визначені та не прописані спеціальні норми, процедури, вимоги щодо консультацій з громадськістю.
- Процес розроблення державної політики є недостатньо передбачуваним і прогнозованим, оскільки до орієнтовного плану консультацій з громадськістю протягом року вносилися зміни, які не оприлюднювалися на вебсайті.
- Звіти про проведену консультацію та про врахування чи не врахування поданих пропозицій, відповідно до Порядку проведення консультацій з громадськістю з питань формування та реалізації державної політики, затвердженого Постановою КМУ №966, готуються вибірково.

Рівень «Діалог (активна участь громадськості у виробленні та реалізації державної політики)»

- Процедури сприяння проведенню громадської експертизи в регламенті Мінприроди не прописані.
- Практики застосування моніторингу та оцінки (відстеження результативності) державної політики в Мінприроді немає.
- Не практикується поширення успішних історій співпраці консультативно-дорадчих органів з Мінприроди в процесі вироблення/ухвалених

рішень, формування та реалізації державної політики.

- Представники Громадської ради не в повній мірі долучені до вироблення політики на всіх етапах циклу, а саме: під час ідентифікації проблеми, встановлення порядку денного, формулювання пропозицій політики, ухвалення політики, впровадження політики, оцінювання політики (вивчення наслідків/впливу та внесення пропозицій щодо змін політики).

- Вплив організацій громадянського суспільства на формування порядку денного державної політики не відслідковується.

Рівень «Партнерство»

- Партнерство Мінприроди та ОГС не є стратегічним (довгостроковим), а носить фрагментарний характер.

РЕКОМЕНДАЦІЇ:

Рівень «інформування»

- Розробити та затвердити цілісну комунікаційну стратегію Мінприроди.
- Оперативно та системно розміщувати інформацію щодо діяльності Мінприроди на офіційному веб-порталі міністерства та в інших доступних для різних цільових груп каналах комунікації.
- Готувати та оперативно оприлюднювати більш повні звіти про діяльність та використання коштів бюджетних програм Мінприроди.
- Забезпечити на офіційному вебсайті Мінприроди можливість долучати додатки у вигляді файлів до звернень та інформування заявника про факт надходження його звернення/пропозиції до міністерства.

Рівень «консультації з громадськістю»

- Визначити та прописати ефективні процедури та вимоги щодо консультацій з громадськістю під час формування та реалізації державної політики, відповідно до Порядку проведення консуль-

- тацій з громадськістю з питань формування та реалізації державної політики, затвердженого Постановою КМУ №966.
  - Розміщувати зміни до орієнтовного плану, які відбувалися протягом року, на доступних для різних цільових груп каналах комунікації.
  - Здійснювати моніторинг впливу консультативно-дорадчих органів та ОГС на зміст рішень, формування та реалізацію державної політики за напрямком «взаємодія з громадськістю».
- Рівень «Діалог (активна участь громадськості у виробленні та реалізації державної політики)»**
- Розробити відповідні процедури для сприяння проведенню громадської експертизи діяльності Мінприроди та розмістити їх на доступних для різних цільових груп каналах комунікації.
  - Застосовувати практику здійснення моніторингу та оцінки (відстеження результативності) державної політики в Мінприроди.
  - Сприяти покращенню комунікації представників Громадської ради з представниками Мінприроди, зокрема, представникам міністерства частіше брати участь у роботі засідань комітетів ГР та робочих груп.

Рівень «Партнерство»

- Розробити та затвердити стратегію взаємодії Мінприроди з організаціями громадянського суспільства.

- Розробити план заходів щодо реалізації Національної стратегії сприяння розвитку громадянського суспільства.
- Запровадити практику делегування (зокрема, соціального замовлення) певних заходів, дій організаціям громадянського суспільства.
- Мотивувати громадськість до волонтерської допомоги у здійсненні повноважень в Мінприроди.
- Проводити опитування та дослідження серед діючих ОГС для визначення їх потенціалу та залучення до надання соціальних та інших суспільно значущих послуг.
- Поширювати, через різні канали комунікації, успішні практики партнерства з ОГС, які позитивно вплинули на якість політики, що впроваджується, та на надання послуг.

ОБМЕЖЕННЯ ОЦІНКИ

При проведенні оцінки діяльності Міністерства екології та природних ресурсів за напрямом «взаємодія з громадськістю» не вся запитувана інформація була отримана від Мінприроди. Недостатній обсяг матеріалів для аналізу у відкритих джерелах.

Формальне ставлення учасників оцінки до її проведення - не всі представники ГР, ОГС, та працівники Мінприроди, яким були надіслані анкети для опитування, заповнили анкети.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

МЕТА ОЦІНКИ

Визначення стану та дієвості (рівень виконання визначених завдань) взаємодії Міністерства охорони здоров'я з громадськістю та розроблення рекомендацій щодо вдосконалення роботи МОЗ за цим напрямом, а також просування принципів належного врядування.

ЗАВДАННЯ ОЦІНКИ

Визначити результативність діяльності Міністерства охорони здоров'я за напрямом «взаємодія з громадськістю» за рівнями: інформування громадськості; консультації з громадськістю; діалог (активна участь громадськості у виробленні та реалізації державної політики); партнерство організацій громадянського суспільства та Міністерства охорони здоров'я; визначити рівень виконання встановлених Міністерством охорони здоров'я завдань за напрямом «взаємодія з громадськістю»; розробити рекомендації з удосконалення діяльності Міністерства охорони здоров'я за напрямом «взаємодія з громадськістю».

ОБ'ЄКТ ОЦІНКИ

Діяльність Міністерства охорони здоров'я за напрямом «взаємодія з громадськістю».

ПРЕДМЕТ ОЦІНКИ

Ступінь реалізації Міністерством охорони здоров'я наряду щодо взаємодії з громадськістю відповідно до вимог законодавства України та зобов'язань Уряду України із запровадження принципів належного врядування.

ОЦІНКУ ПРОВОДИЛИ

Андрій Залужний, Благодійний фонд «Майбуття», Елеонора Вишняк, Благодійний фонд «Центр громадських ініціатив».

ЧАС ПРОВЕДЕННЯ ОЦІНКИ

Травень – червень 2019 року.

РЕЗУЛЬТАТИ ОЦІНКИ

Інформування

Інформування МОЗ здійснюється на основі низки документів (перелік подано нижче у Звіті) та здійснюється відповідно до вимог, зазначених у них. Основні канали інформування – це офіційний вебсайт МОЗ, а також сторінки у соціальних мережах: Facebook, Twitter, канал в Телеграм, канал на YouTube. Працівники МОЗ також організовують та проводять різноформатні

заходи з метою інформування як широкого загалу, так і конкретних цільових груп (наприклад фахівців) та поширюють інформацію через ЗМІ.

На час проведення оцінки, комунікаційної стратегії МОЗ затверджено не було (вона перебуває у процесі розробки) і, як наслідок, інформування проводиться фрагментарно та несистемно, водночас кількість інформації, яка готується та різними каналами поширюється, – велика. Нечітко визначено цільові групи, за словами працівників, це усе населення України та виділено такі цільові групи, як «пацієнти» та «фахівці». Представники Міністерства (заступники міністра) систематично беруть участь у гарячій лінії в Кабінеті Міністрів України, також здійснюється прийом громадян. Відповідальні працівники МОЗ поширюють інформацію через засоби масової інформації, беруть участь у публічних заходах (прес-конференції, наукові конференції, брифінги тощо), проводять зустрічі з громадськістю та фаховою спільнотою. У прес-службі МОЗ є позиція речника. Саме цей працівник МОЗ, разом із колегами, протягом 2018 року їздив регіонами та проводив інформаційні заходи щодо основних положень здійснення реформи у галузі охорони здоров'я. Крім того, двічі на місяць МОЗ готує та розміщує на сайті «Дайджест змін у системі охорони здоров'я», який містить інформацію для фахівців, здійснюється електронна розсилка новин МОЗ усім заінтересованим сторонам.

Доступ до публічної інформації забезпечується через офіційний сайт МОЗ, відповідно до вимог Закону України «Про доступ до публічної інформації» та Положення про систему обліку публічної інформації Міністерства охорони здоров'я України, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 06.05.2014 № 299. Система обліку, що містить інформацію про документи, які перебувають у володінні МОЗ України, розміщена на офіційному веб-сайті. У вищезгаданому Положенні також зазначено перелік відомостей, що містять службову інформацію, розпорядником якої є Міністерство охорони здоров'я України.

Інформування громадськості в процесі вироблення політики відбувається лише на деяких етапах циклу. Загалом, громадськість інформується на етапі ухвалення рішень. Є окремі приклади інформування гро-

мадськості на етапі розробки НПА, оцінювання політики, вивчення наслідків політики та її впливу.

Консультації з громадськістю

Консультації з громадськістю проводяться згідно з планом, який затверджується відповідним наказом МОЗ і до якого вносяться необхідні зміни протягом поточного календарного року. За словами працівників Міністерства, інформація, пов'язана з організацією та проведенням конкретної консультації з громадськістю, оприлюднюється на сайті МОЗ у розділі новин. Структурні підрозділи, що проводять консультації з громадськістю, використовують різні підходи до їх проведення. Найчастіше публічні консультації здійснюються із представниками громадської ради, рідше із залученням представників інших ОГС.

Пропозиції та зауваження учасників публічного громадського обговорення подаються в усній та письмовій формі під час публічних заходів та у письмовій формі на поштову й електронну адреси, зазначені в інформаційному повідомленні про проведення публічного громадського обговорення. Під час проведення заходів у рамках публічного громадського обговорення ведеться протокол, у якому фіксуються висловлені в усній формі пропозиції і зауваження. Потім вони вивчаються та аналізуються із залученням у разі потреби відповідних фахівців. Як показали результати оцінки, в орієнтовному плані проведення консультацій на 2018 рік зазначено 8 питань/проектів рішень, які мали обговорюватися з громадськістю, однак на сайті розміщено 4 звіти про проведення консультацій з громадськістю, у всіх 4 звітах зазначено, що пропозицій та зауважень від фізичних осіб чи громадських об'єднань не надходило.

Діалог

Діалог з громадськістю у МОЗ будується кількома шляхами, зокрема через взаємодію із громадською радою, із радами експертів, також із специфічних питань при МОЗ створюються тимчасові робочі групи. Відділ забезпечення взаємодії з державними органами та громадськістю і соціального діалогу, відповідно до наказів МОЗ, координує діяльність структурних підрозділів Міністерства щодо сприяння проведенню громадської експертизи діяльності МОЗ. Але МОЗ не

має документу, який би регламентував систему проведення громадських експертиз. На думку частини працівників МОЗ, такий документ не потрібний, Постанови КМУ № 976 цілком достатньо, і МОЗ може не приймати інші документи щодо сприяння проведенню громадської експертизи і врахування/відхилення рекомендацій від ІГС.А втім, протягом 2018 року ІГС здійснили три громадські експертизи, розробили рекомендації, які розміщені на офіційному сайті МОЗ. Але відсутня інформація про реакцію МОЗ на зазначені рекомендації.

Щодо регуляторної діяльності МОЗ, вимоги законодавства дотримуються, але формально, інформація розкидана у різних розділах офіційного сайту МОЗ, не систематизована, розміщена у неповному обсязі. Існує план діяльності Міністерства охорони здоров'я України з підготовки проєктів регуляторних актів на 2018 рік, але відслідкувати рівень його виконання на сайті неможливо, оскільки інформація не систематизована. За інформацією, отриманою під час спілкування та переписки представників громадської ради, представників ОГС, які мали досвід спілкування із МОЗ, за словами самих працівників Міністерства, рівень врахування пропозицій громадськості є низьким, приблизно 30%. Однак за висновками проведеної громадської експертизи, пропозиції від ГР не надходили взагалі. Прикладом успішної спільної діяльності працівників МОЗ (Директорат освіти), членів громадської ради та залучених представників ОГС може бути Стратегія розвитку медичної освіти України безперервний професійний розвиток лікарів. Ці документи розроблялися із залученням представників заінтересованих ОГС, фахівців та громадських активістів.

Партнерство

На момент проведення оцінки МОЗ не має досвіду делегування певного виду послуг організаціям громадянського суспільства, але такі перспективи розглядаються, і планується їх запровадження у найближчий час.

МОЗ має досвід проведення спільних із ОГС заходів, зокрема у рамках кампанії, спрямованої на протидію тютюнопалінню, та у рамках діяльності Національної ради з питань протидії туберкульозу та ВІЛ/СНІДу.

МОЗ має досвід укладення довгострокових або короткострокових документів про співпрацю з ОГС. Так, у 2018 році було укладено чотири меморандуми. За результатами роботи у рамках Меморандуму між МОЗ та міжнародним благодійним фондом «Українська фундація громадського здоров'я», у березні 2018 року було створено Міжвідомчу Робочу групу з питань здоров'я підлітків. Завдяки зусиллям у рамках цієї діяльності підлітки та молодіжні громадські організації отримали безпосередню можливість впливати на аспекти охорони здоров'я, важливі для цієї цільової групи.

■ ВИСНОВКИ

Найбільш ефективно здійснюється взаємодія з громадськістю на рівні **«Інформування»** та **«Консультації з громадськістю»**.

1. Позитивним є те, що: - МОЗ має добре налагоджену систему інформування, через різноформатні канали; - при формуванні інформації враховуються потреби цільових груп; - Громадська рада активна та достатньо дієва; - для консультування та розробки НПА залучаються робочі та експертні групи; - наявний механізм зворотного зв'язку з громадськістю, однак цей механізм не до кінця прописаний у внутрішніх актах.
2. Негативним є те, що: - відсутня комунікаційна стратегія МОЗ; - сайт, як основний інформаційний канал МОЗ, є складним у користуванні, важко завантажувється, інформація розміщена не зовсім логічно, складний механізм наповнення сайту інформацією; - скановані документи, які розміщені на сайті, вимагають кращої якості сканування, бо їх деколи неможливо прочитати.
3. Кращою практикою МОЗ можна вважати інформаційно-тематичні тури в регіони України для донесення позиції МОЗ щодо актуальних питань та спілкування і консультування з громадськістю.

На рівні **«Діалогу»** взаємодія з громадськістю вимагає активізації.

1. Позитивними є те, що: - Міністерство здійснює регуляторну політику згідно з планом та пу-

блічно; - МОЗ створює умови для громадськості щодо обговорення та подання пропозицій і рекомендацій; - Міністерство намагається сприяти проведенню громадських експертиз.

2. Негативним є те, що: - на сайті відсутня інформація про те, як громадськість долучається до покращення роботи МОЗ і як МОЗ враховує пропозиції громадськості; - також на сайті відсутня інформація, як МОЗ враховує рекомендації громадських експертиз; - відсутній внутрішній акт щодо впровадження рекомендацій за результатами громадських експертиз; - Міністерство не повною мірою використовує експертний потенціал ГР під час обговорення проектів НПА.
3. Діяльність Громадської ради бажає кращого в частині ініціювання пропозицій щодо діяльності МОЗ та участі в обговоренні НПА.
4. Кращою практикою МОЗ можна вважати перехід на роботу в Міністерство (на посади різного рівня) членів Громадської ради.

На рівні **«Партнерство»** взаємодія з громадськістю МОЗ є найменшою.

1. Позитивними є те, що: - укладено ряд меморандумів про співпрацю між МОЗ та громадськістю.
2. Негативним є те, що: - ціла низка важливих стратегічних документів перебуває у процесі розробки; - МОЗ поки що не готове делегувати частину повноважень ОГС, оскільки намагається знайти найбільш відповідні ОГС згідно з баченням діяльності Міністерства.

РЕКОМЕНДАЦІЇ

Інформування

- Розробити та затвердити цілісну комунікаційну стратегію МОЗ;
- Удосконалити офіційний сайт МОЗ: зробити його більш зрозумілим та легким у користуванні та адмініструванні, підвищити якість сканованих

документів, які розміщуються на сайті, а також наповнити контактною та іншою публічною інформацією (зокрема про структурні підрозділи МОЗ);

Консультації з громадськістю

- Сприяти залученню участі усіх заінтересованих сторін у консультаціях на підставі внутрішньо-розпорядчого акту МОЗ;
- Розробити щорічний план консультацій з громадськістю у регіонах України, а не тільки у Києві;
- Оновити механізм зворотного зв'язку, який забезпечить МОЗ сталість процедур інформування громадськості, незалежно від особистих контактів керівництва чи працівників МОЗ, розробити механізми зворотного зв'язку з громадськістю.

Діалог

- Запровадити чітку та зрозумілу систему комунікацій з громадською радою щодо обговорення НПА, яка б стимулювала підготовку пропозицій/рекомендацій від ГР;
- Інституалізувати процедури сприяння проведенню громадської експертизи діяльності МОЗ;
- Оприлюднювати інформацію про впровадження/відхилення рекомендацій за результатами проведення громадських експертиз;
- Інформацію щодо регуляторної діяльності (плани, оголошення про громадське обговорення, відстеження результативності, інформація про виконання) систематизувати та розмістити у розділі офіційного сайту «Регуляторна політика», сам розділ винести окремо і зробити його більш доступним.

Партнерство

- Розробити стратегію взаємодії з ОГС;
- Розробити план заходів щодо реалізації Національної стратегії сприяння розвитку громадянського суспільства;

- Розробити план дій та заходів щодо реалізації державної політики у партнерстві з ОГС.

ОБМЕЖЕННЯ ОЦІНКИ

Обмеженням оцінки можна вважати той факт, що учасники інтерв'ю – представники МОЗ – були обмежені у часі через надмірну зайнятість, тому не надавали дуже розгорнутих відповідей, відповіді на окремі питання не знали. Директори директоратів

призначені лише у поточному (2019) році, тому інформацією про 2018 рік володіли не у повному обсязі.

Не всі представники ОГС, яким були надіслані анкети для опитування (зокрема члени правління ГР), заповнили їх та надали повні відповіді на окремі запитання. Із надісланих анкет для представників ОГС, які мали досвід співпраці з МОЗ, відповіді отримали від 60%, від представників Правління громадської ради при МОЗ – 30%.

МІНІСТЕРСТВО ЕНЕРГЕТИКИ ТА ВУГІЛЬНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ

МЕТА ОЦІНКИ

Визначення стану та дієвості (рівень виконання визначених завдань) взаємодії з громадськістю Міністерства енергетики та вугільної промисловості України та розроблення рекомендацій щодо вдосконалення його роботи за зазначеним напрямом, просування принципів належного врядування.

ЗАВДАННЯ ОЦІНКИ

Визначити результативність діяльності Міністерства енергетики та вугільної промисловості України за напрямом «взаємодія з громадськістю» за рівнями: інформування громадськості, консультації з громадськістю, діалог (активна участь громадськості у виробленні та реалізації державної політики), партнерство організацій громадянського суспільства та органу виконавчої влади; визначити рівень виконання встановлених завдань Міністерства енергетики та вугільної промисловості України за напрямом «взаємодія з громадськістю»; розробити рекомендації з удосконалення діяльності Міністерства енергетики та вугільної промисловості України за напрямом «взаємодія з громадськістю».

ОБ'ЄКТ ОЦІНКИ

Діяльність Міністерства енергетики та вугільної промисловості України за напрямом «взаємодія з громадськістю».

ПРЕДМЕТ ОЦІНКИ

Ступінь реалізації функції Міністерства енергетики та вугільної промисловості України щодо взаємодії з громадськістю відповідно до вимог законодавства України та зобов'язань Уряду України із запровадження принципів належного врядування.

ОЦІНКУ ПРОВОДИЛИ

Андрій Деркач, Івано-Франківське регіональне відділення ВАОМС «АМУ», Володимир Феськов, Інститут політичної освіти.

ЧАС ПРОВЕДЕННЯ ОЦІНКИ

Квітень – червень 2019 року.

РЕЗУЛЬТАТИ ОЦІНКИ

Інформування

Міністерство має розроблену і затверджену комунікаційну Стратегію. Протягом 2018 року, зважаючи на участь Міністерства у пілотному проєкті щодо реформування державного управління, розроблена нова Комунікаційна стратегія відповідно до міжнародних стандартів, яка на сьогоднішній день узгоджується структурними підрозділами. Для реалізації Стратегії державним секретарем затверджується річний Комунікаційний план. Окрім цього, щорічно в плані роботи Міністерства є окремий розділ «Забезпечення прозорості і відкритості Міністерства енергетики та вугільної промисловості», що містить перелік заходів з усіх напрямів взаємодії з громадськістю.

Міністерством використовується декілька каналів інформування: офіційний вебсайт, сторінка в Фейсбуці, національні телеканали, газети, журнали. Для представлення офіційної позиції Міністерства з актуальних питань енергетичної галузі прес-службою систематично організовуються прес-конференції та прес-брифінги за участю керівництва та фахівців Міністерства енергетики та вугільної промисловості. Звіти про діяльність Міністерства та його керівництва вчасно та систематично публікуються на офіційному вебсайті, однак за 2018 рік не проводився щорічний публічний звіт Міністра згідно з нормами Закону України «Про державну службу». У Міністерстві наказом затверджено порядок організації інформаційно-роз'яснювальної роботи, відповідно до якого формується щотижневий і щомісячний план найважливіших заходів, які потребують висвітлення у ЗМІ, у кожному структурному підрозділі визначений відповідальний працівник за наповнення відповідних рубрик вебсайту, підготовку інформаційних повідомлень у розділі «Новини» і «Новини галузі». Незважаючи на те, що участь у інформуванні громадськості беруть різні структури, узагальнення та координацію цієї роботи покладено на Відділ взаємодії із засобами масової інформації та зв'язків із громадськістю. Поряд з тим, на думку багатьох опитаних, Міністерству варто розширити обсяг аналітичних матеріалів щодо діяльності ПЕК. Не вистачає узагальнюючих, візуалізованих матеріалів, які були б цікаві і зрозумілі пересічному мешканцю.

Міністерством використовується декілька каналів інформування: офіційний вебсайт, сторінка в Фейсбуці, національні телеканали, газети, журнали. Для представлення офіційної позиції Міністерства з актуальних питань енергетичної галузі прес-службою систематично організовуються прес-конференції та прес-брифінги за участю керівництва та фахівців Міністерства енергетики та вугільної промисловості. Звіти про діяльність Міністерства та його керівництва вчасно та систематично публікуються на офіційному вебсайті, однак за 2018 рік не проводився щорічний публічний звіт Міністра згідно з нормами Закону України «Про державну службу». У Міністерстві наказом затверджено порядок організації інформаційно-роз'яснювальної роботи, відповідно до якого формується щотижневий і щомісячний план найважливіших заходів, які потребують висвітлення у ЗМІ, у кожному структурному підрозділі визначений відповідальний працівник за наповнення відповідних рубрик вебсайту, підготовку інформаційних повідомлень у розділі «Новини» і «Новини галузі». Незважаючи на те, що участь у інформуванні громадськості беруть різні структури, узагальнення та координацію цієї роботи покладено на Відділ взаємодії із засобами масової інформації та зв'язків із громадськістю. Поряд з тим, на думку багатьох опитаних, Міністерству варто розширити обсяг аналітичних матеріалів щодо діяльності ПЕК. Не вистачає узагальнюючих, візуалізованих матеріалів, які були б цікаві і зрозумілі пересічному мешканцю.

Консультації з громадськістю

У Міністерстві немає розробленого окремого НПА, який би регулював порядок проведення консультацій з громадськістю. Основні організаційні заходи з цього питання визначає наказ Міністерства від 16.10.2013 року №739 «Про забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної

політики у сфері ПЕК», відповідно до якого здійснюється щомісячне та поквартальне планування та звітування про проведення консультацій з громадськістю. Відділ взаємодії із ЗМІ та зв'язків з громадськістю Міністерства визначений відповідальним за координацію та узагальнення результатів проведення роботи із згаданого питання. Працівники відділу взаємодії із ЗМІ та зв'язків із громадськістю Міністерства щорічно розробляють Орієнтований план проведення консультацій із громадськістю, який подається на розгляд і затвердження Державного секретаря Міністерства енергетики та вугільної промисловості України. Найбільш поширеним видом проведення громадських консультацій у Міністерстві є електронні консультації. З цією метою на вебсайті Міністерства у розділі «Взаємодія з громадськістю» є підрозділ «Консультації з громадськістю», в якому можна ознайомитися з планами та звітами про проведення громадських консультацій, контактними даними структурного підрозділу, відповідального за взаємодію з громадськістю. Окрема рубрика «Електронні консультації з громадськістю» цього ж розділу дає можливість вибрати відповідну тематику – проєкти регуляторних актів або інших НПА. Для організації консультацій із громадськістю систематично проводяться круглі столи в Українському кризовому медіа-центрі, в профільному комітеті ВР, в Енергетичному клубі при Торгово-промисловій палаті. Незважаючи на те, що на сайті Міністерства систематично розміщується узагальнююча інформація про результати розгляду тих чи інших пропозицій, зокрема і обґрунтування їх відхилення, низка респондентів розцінює консультації з громадськістю як недостатньо прозору процедуру. На їхнє переконання, часто у зв'язку з відсутністю зворотної цільової комунікації невідомо, що саме із запропонованого враховано Міністерством, а що враховано частково чи не враховано взагалі. Слід зазначити, що, на думку багатьох респондентів, на ефективність проведення консультацій впливає і низька активність громадськості під час обговорення НПА чи політик.

Діалог

З метою створення належних умов для активної участі громадськості у виробленні та реалізації державної політики при Міністерстві функціонують кіль-

ка консультативно-дорадчих органів – Громадська рада, Науково-технічна рада, Колегія Міністерства. Річні плани роботи затверджені тільки в Громадській раді. Інші здійснювали свою діяльність залежно від поточної ситуації та виникнення необхідності щодо їх залучення до вирішення тих чи інших питань. Засідань Колегії Міністерства енергетики та вугільної промисловості України у 2018 році не проводилося. Систематично проводяться консультації щодо проектів регуляторних актів. У Міністерстві щорічно затверджується План діяльності Міністерства енергетики та вугільної промисловості України з підготовки проектів регуляторних актів. Згідно з внутрішнім порядком, підготовку та оприлюднення проекту регуляторного акту для громадського обговорення здійснює структурний підрозділ, відповідальний за його розробку. Він же здійснює базове, повторне та періодичне відстеження впливу регуляторного акту. Що стосується діяльності Науково-технічної ради, то її засідання проводяться залежно від проблем, що виникають у тих чи інших напрямках ПЕК. Склад Науково-технічної ради затверджується Міністром за поданням профільних заступників та керівників структурних підрозділів Міністерства. Планів та звітів роботи Науково-технічної ради немає, однак є протоколи засідань робочих груп з тих чи інших питань, що розміщені на вебсайті Міністерства. Засідання Громадської ради відбуваються систематично раз на місяць, про що свідчать плани роботи Громадської ради та протоколи її засідань. На переконання респондентів, жодних обмежень під час їх проведення учасники не мають. Вся необхідна для роботи інформація надається органом влади. Рекомендації за підсумком засідання завжди приймаються, однак процес врахування є доволі тривалим. Більшість респондентів відзначають слабку мотиваційну складову у її членів, що спричинено слабкою інституційною роллю. Незважаючи на готовність членів громадської ради надавати рекомендації щодо нормативно-правових актів та політик, які виробляє Міністерство, останнє не надто активно користується цією можливістю. Натомість, у деяких випадках, значно більшу активність у консультаціях чи оцінці проектів нормативно-правових актів проявляють члени громадської ради. Говорячи про можливі проблеми, які заважають ефективній роботі Громадської ради, чимало респондентів

вказували на відсутність заробітної плати у членів КДО, низьку якість залучення та реакції на пропозиції КДО.

Партнерство

Різні заходи, проведення яких планувалося в 2018 році в рамках рівня взаємодії «Партнерство», можна віднайти в річному плані роботи Міністерства. Міністерство не має розробленого окремого плану реалізації Національної стратегії сприяння громадянському суспільству. Заходи на виконання реалізації зазначеної Стратегії передбачені в розділі «Взаємодія з громадськістю» комунікаційного плану. Крім того, забезпечується виконання відповідного плану, затвердженого КМУ. Міністерство у травні 2016 року підписало меморандуми про співпрацю з Івано-Франківським національним технічним університетом нафти і газу щодо збільшення власного видобування нафти та газу та підвищення рівня енергетичної безпеки нашої держави, а також з DiXi Group – щодо посилення прозорості видобувної галузі. Завдяки співпраці з останньою організацією національні Звіти України в рамках Ініціативи прозорості видобувних галузей доступні у форматі відкритих даних. Коштів для підтримки проектів у Міністерстві не передбачено. У 2018 році затверджено Положення про можливість проходження молоддю, яка не є державними службовцями, ознайомчого стажування в апараті та структурних підрозділах Міністерства.

Прагнучи посилити залучення молоді до розвитку та управління ПЕК, щорічно Міністерство енергетики та вугільної промисловості разом з Київським політехнічним інститутом імені І. Сікорського та ВГО «Рада ветеранів праці енергетики проводиться Всеукраїнський конкурс «Молодь – енергетиці України». Крім того, за підтримки Агентства США з міжнародного розвитку Міністерство спільно з КПІ реалізує проект щодо впровадження магістерської програми з підготовки фахівців з фізичного захисту, обліку та контролю ядерних матеріалів. Спільно з ГО «Молодіжна енергетична спільнота» щороку проводиться енергоквест «Місто енергії», переможці якого за сприяння ГО «Сігре» отримують доступ до тематичних матеріалів міжнародної бібліотеки.

Працюючи в напрямку попередження та протидії корупції, Міністерство співпрацює з Урядово-громад-

ською ініціативою «Разом проти корупції», у рамках якої проводяться зустрічі, аналізуються документи, здійснюється оцінка корупційних ризиків. Налагоджена співпраця з Академією ДТЕК, у рамках якої проводяться розвіткові тренінги для працівників Міністерства.

ВИСНОВКИ

Проведена оцінка в Міністерстві енергетики та вугільної промисловості засвідчує такі результати: найкращий середній показник за напрямом «взаємодія з громадськістю» Міністерство отримало за рівнем «Інформування» – 3,3 бали з 4. Для всіх чотирьох рівнів взаємодії з громадськістю притаманне спадання середніх результатів від етапу «планування» до етапу «результати». Високо оцінюючи здобутки на етапах «планування» і «дія» для рівнів взаємодії «Інформування» та «Консультації з громадськістю», респонденти нижче оцінили етапи рівня «Партнерство».

Серед позитивних моментів, які виокремлювались опитаними, були:

- Якісна робота Міністерства у сфері інформування громадськості через соціальну мережу Facebook, що є показником прагнення Міністерства комунікувати з цільовою аудиторією в зручний для неї спосіб.
- Формування складу Громадської ради з авторитетних енергетиків, що дає можливість готувати фахові та авторитетні пропозиції.
- Постійна участь представників Міністерства (міністра, заступників міністра, держсекретаря, керівників структурних підрозділів та працівників, відповідальних за взаємодію з громадськістю) в засіданнях Громадської ради.
- Наявність значних здобутків у частині забезпечення доступу до відкритих даних щодо видобувних галузей завдяки партнерству з громадською організацією DiXi Group.
- Зниження загальної оцінки діяльності Міністерства за напрямом «взаємодія з громадськістю» пов'язана з такими негативними факторами:
- Міністерство недостатньо уваги приділяє опублі-

куванню фахових, аналітичних матеріалів щодо діяльності ПЕК. Не вистачає узагальнювальних інформаційних матеріалів, які були б цікаві і зрозумілі пересічному мешканцю.

- Не завершене реформування Міністерства енергетики та вугільної промисловості України, у зв'язку з чим обмежена можливість кадрового посилення напряму взаємодії з громадськістю.
- Відсутність у Міністерстві енергетики та вугільної промисловості України окремого внутрішнього акту, який би затверджував порядок проведення консультацій з громадськістю та звітування за їх результатами. Чинний наказ щодо посилення участі громадськості в роботі Міністерства вимагає структурно-організаційного оновлення.
- Низька відкритість процедури проведення консультацій з громадськістю та відсутність ефективного зворотного зв'язку щодо результатів їх розгляду.
- Відсутність стратегії розвитку консультативно-дорадчих органів, що функціонують при Міністерстві.

РЕКОМЕНДАЦІЇ

Узагальнюючи результати оцінки, виявивши позитивні та негативні тенденції, рекомендуємо Міністерству для покращення діяльності зробити наступні кроки:

- Збільшити на 2 штатні одиниці кількість працівників структурного підрозділу Міністерства, відповідального за взаємодію з громадськістю, з метою посилення цієї роботи та формування основ для взаємозамінності.
- Затвердити регламент діяльності Міністерства, у якому прописати взаємодії з громадськістю керівництва та працівників Міністерства за всіма 4-ма напрямками взаємодії.
- Започаткувати сторінку Міністерства енергетики та вугільної промисловості у соціальній мережі Instagram для розширення кола споживачів інформації та можливості поширення мультимедійних інформаційних повідомлень про діяльність

МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ

- Міністерства енергетики та вугільної промисловості України.
- Проводити систематичне оновлення всіх розділів офіційного вебсайту Міністерства, зокрема рубрик про контактні дані його працівників.
  - Провести консультації з громадськістю для визначення переліку та форм інформації, яка є важливою для експертного середовища та не становить загрозу національній безпеці та може систематично оприлюднюватись на сайті Міністерства.
  - Актуалізувати роботу з наповнення відповідного розділу офіційного вебсайту Міністерства енергетики та вугільної промисловості для інформування про типові питання, з якими звертаються до Міністерства разом з відповідями на них, посиланнями на відкриті джерела інформації та контактами, за якими можна звернутися для докладного з'ясування ситуації.
  - Використовувати нові моделі комунікації між експертами, членами консультативно-дорадчих органів (онлайн-платформи, віртуальні кабінети та конференц-зали) для збільшення динаміки обговорення та розробки узагальнювальних пропозицій щодо конкретних проблем.
  - Організувати систематичне інформування представників громадськості за результатами розгляду наданих пропозиції до проектів НПА або державних політик.
  - Започаткувати проведення онлайн-трансляцій засідань консультативно-дорадчих органів та громадських консультацій.
  - Розпочати підготовку річних та квартальних планів роботи Міністерства в розрізі всіх рівнів діяльності за напрямом «взаємодія з громадськістю».

ОБМЕЖЕННЯ ОЦІНКИ

Проведення оцінки зустрілося з певними обмеженнями, зокрема, мала кількість членів дорадчих органів Міністерства енергетики та вугільної промисловості, які взяли участь у онлайн-анкетуванні, у зв'язку з невеликою кількістю днів роботи в м. Києві, не мали можливості взяти участь у робочих засіданнях КДО чи інших комунікативних заходах та поспілкуватися з держсекретарем Міністерства Немчиновим М.О.

МЕТА ОЦІНКИ

Визначення стану та ефективності взаємодії з громадськістю Міністерства фінансів України (далі - Мінфін) і розроблення рекомендацій щодо удосконалення його діяльності за даним напрямом.

ЗАВДАННЯ ОЦІНКИ

Визначення прогалин у процесі взаємодії з громадськістю та розробка відповідних рекомендацій для його вдосконалення та покращення.

ОБ'ЄКТ ОЦІНКИ

Діяльність Міністерства фінансів за напрямом «взаємодія з громадськістю».

ПРЕДМЕТ ОЦІНКИ

Ступінь реалізації функції Міністерства фінансів взаємодії з громадськістю відповідно до вимог законодавства України та зобов'язань Уряду України із впровадження принципів належного врядування за 2018 рік.

ОЦІНКУ ПРОВОДИЛИ

Володимир Мороз, Громадська організація «Е-Екологія», Андрій Бутін, Інститут економічних досліджень та політичних консультацій.

ЧАС ПРОВЕДЕННЯ ОЦІНКИ

Травень - червень 2019 року.

РЕЗУЛЬТАТИ ОЦІНКИ

Інформування

У Мінфіні відсутня окрема, формально затверджена комунікаційна стратегія. Водночас представники прес-служби запевнили у тому, що за кожним стратегічним напрямком діяльності Мінфіну прес-службою формується окремий план здійснення комунікацій з основними стейкхолдерами. Серед основних напрямів, де впроваджувалися плани з комунікації, було названо бюджетні питання, реформування ДФС, впровадження середньострокового планування та інші. Функції інформування покладені на два відділи, які знаходяться у двох різних департаментах.

Основними каналами інформування громадськості про діяльність Міністерства є офіційний вебсайт. Окремо здійснюється інформування через соціальні мережі – сторінку Мінфіну у соціальній мережі Facebook, Twitter, а також україномовний та англомовний канали на YouTube.

Інформування громадськості здійснюється через вебсайт <https://www.minfin.gov.ua/>, де є окремий розділ «взаємодія з громадськістю». Міністерство організовує та бере активну участь у публічних обговореннях, круглих столах, консультаційних зустрічах із бізнесом, експертами та представниками неурядових організацій. Водночас значна частина інформації, пов'язана з напрямом «інформування», міститься в розділі «Новини та медіа».

Адміністрування офіційного вебсайту Мінфіну здійснюють троє співробітників прес-служби, яка є структурним підрозділом Департаменту забезпечення комунікацій та організаційно-аналітичної роботи. Де-факто наповненням сайту займається одна особа, яка вимушена поєднувати цю функцію з іншими питаннями в рамках роботи прес-служби. Оперативність викладення різноманітної інформації на сайт залежить від співвиконавців, а також зайнятості конкретного працівника прес-служби та наявності оперативного та технічного доступу до мережі «Інтернет».

Загалом рівень взаємодії «Інформування» можна оцінити як достатній. Однак є недоліки, пов'язані з наповненням сайту. Відповідний аналіз, проведений у рамках цієї оцінки, показав відсутність на сайті повноцінної структури Мінфіну із зазначенням керівників та контактних даних структурних підрозділів Міністерства. Також можна відзначити певну складність і заплутаність викладення інформації на сайті. Це стосується новин та анонсів. Іноді застарілі повідомлення минулих років є єдиними в окремих розділах сайту.

Водночас повноцінно представлено розділ «Доступ до публічної інформації» та розділ «Звернення громадян». Незважаючи на зовнішню повноту представлених розділів, окремі посилання або не працюють, або відкриваються у старій (попередній) версії сайту Мінфіну. Також не вдалося потрапити на форму для подання запиту на отримання публічної інформації електронною поштою. При переході за цим посиланням виникала помилка. Таким чином є необхідним

доопрацювання поточної версії офіційного сайту Мінфіну, перевірка роботи відповідних вкладок та посилань, зокрема у частині електронних звернень.

Консультації з громадськістю

Консультації з громадськістю на етапі планування здійснюються згідно з орієнтовним планом проведення Міністерством фінансів України консультацій з громадськістю на відповідний рік. Такий орієнтовний план містить перелік проектів нормативно-правових актів, що розробляються Міністерством фінансів і мають суспільно важливе значення. Як правило, консультації з громадськістю проводяться у формі електронних консультацій та публічних обговорень.

Результати опитування показали, що громадські експерти в цілому позитивно оцінюють відкритість Мінфіну та готовність до взаємодії з громадськістю. Водночас спостерігається недостатній рівень виконання формальних вимог щодо додержання процедур консультацій з громадськістю. Вплив організацій громадянського суспільства на формування порядку денного Мінфіну здійснюється певною мірою. Однак порядок розгляду і врахування пропозицій, що надходять від громадськості, залежить від позиції відповідального працівника відповідного структурного підрозділу, у межах діяльності якого розглядається те чи інше питання. З огляду на це, недоліком є те, що не завжди оприлюднюються звіти щодо проведених консультацій з громадськістю. Також спостерігається дефіцит інформування суспільства щодо спільних досягнень і результатів співпраці Мінфіну й експертів громадських організацій та ініціатив. Не достатньо активно використовуються онлайн платформи для організації консультацій з громадськістю.

Діалог

Залучення громадськості до вироблення та реалізації державної політики здійснюється через діяльність консультативно-дорадчих органів, зокрема: Громадської ради, Експертної ради та Методологічної ради з питань бухгалтерського обліку. Діяльність Громадської ради координує Відділ зв'язків з громадськістю

Департаменту зв'язків з органами державної влади та громадськістю Мінфіну. Діяльність інших консультативно-дорадчих органів координують інші підрозділи Мінфіну. До складу цих рад входять представники ІГС, наукових установ, окремі експерти.

Слід зазначити, що за результатами опитування представників Громадської ради при Мінфіні щодо результативності діяльності самої ГР більшість опитаних зазначили, що не задоволені її діяльністю в частині реального впливу на вироблення політики та прийняття управлінських рішень. Це пов'язано із значною кількістю членів ГР, - яких налічується 81 особа. Більшість представлених громадських організацій не є профільними з точки зору діяльності Мінфіну, а їхні представники не мають достатнього рівня кваліфікації для забезпечення якісного виконання консультативно-дорадчої функції. Це робить Громадську раду фактично неієздатною. Адже зібрати кворум для проведення засідання майже неможливо. Крім того, відсутня відповідна ініціатива від керівництва Громадської ради. Ці фактори призвели до того, що у 2018 році Громадська рада при Мінфіні жодного разу не збиралася на самостійні засідання. Водночас, у рамках Громадської ради активно працює митний комітет, який регулярно розміщує протоколи про свої засідання на сайті Мінфіну. До того ж це пов'язано з колом питань, які розглядаються на засіданнях митних комітетів і мають безпосереднє відношення до членів митного комітету Громадської ради при Мінфіні.

Партнерство

У ході проведення оцінки за рівнем «Партнерство», зокрема під час опитувань, було зазначено про відсутність прикладів (випадків) делегування Мінфіном організаціям громадянського суспільства надання певного виду послуг, спільного проведення заходів тощо, що вказує на відсутність діяльності за цим напрямом.

Вплив партнерства з ОГС на якість впроваджуваної державної політики, надання адміністративних послуг Мінфіном є незначним, однак наміри щодо розвитку цього напрямку взаємодії декларуються.

■ ВИСНОВКИ

Інформування

Функціональні обов'язки з інформування в Мінфіні розподілені поміж двох окремих структурних одиниць: відділу комунікацій з громадськістю та звернень громадян Департаменту зв'язків з органами державної влади та громадськістю, а також відділу зв'язків зі ЗМІ – Прес-служби, який входить до складу Департаменту забезпечення комунікацій та організаційно-аналітичної роботи. Фактично ці два підрозділи виконують різні складові однієї функції Мінфіну, а саме взаємодії з громадськістю. Організаційне розміщення в різних департаментах Мінфіну в цілому негативно впливає на координацію діяльності, а також рівень взаємодії цих двох відділів. Свої особливості додає і різне географічне розташування цих відділів у різних будівлях Мінфіну.

У цілому рівень взаємодії на рівні «Інформування» можна оцінити як достатній. Мінфін намагається якомога широко використовувати всі можливі інструменти для інформування громадян про свою діяльність.

Результати оцінки виявили як позитивні, так і негативні приклади реалізації цього напрямку. Так, виявлено недоліки, пов'язані із наповненням сайту. Відповідний аналіз, проведений у рамках цієї оцінки, показав відсутність на сайті повноцінної структури Мінфіну із зазначенням керівників та координат структурних підрозділів Міністерства. Також можна зазначити певну складність і заплутаність викладення інформації на сайті. Це стосується новин та анонсів. Іноді застарілі повідомлення, що датуються декількома минулими роками, є єдиними в окремих розділах сайту. Частина розділів, окремі посилання або не працюють, або відкриваються у старій (попередній) версії сайту Мінфіну, що створює складності для користувача. Також не вдалося скористуватися формою для подання запиту на отримання публічної інформації електронною поштою. При переході за цим посиланням виникала помилка.

Адміністрування офіційного вебсайту Мінфіну у частині новин, анонсів та співпраці з громадськістю фактично здійснює один співробітник прес-служби, поєднуючи це з виконанням інших функцій.

Прес-служба є структурним підрозділом Департаменту забезпечення комунікацій та організаційно-аналітичної роботи. Оперативність викладення різноманітної інформації на сайт залежить від співвики-навців, а також зайнятості конкретного працівника прес-служби та наявності оперативного і технічного доступу до мережі «Інтернет».

З іншого боку, Мінфін активно реалізує низку заходів з метою інформування суспільства про свою діяльність. На достатньому рівні оновлюються новини на сайті, активно реалізується неформалізований план комунікаційної роботи за окремими напрямками діяльності Міністерства. Постійно висвітлюється діяльність керівництва Міністерства.

Консультації

Консультації з громадськістю здійснюються згідно з орієнтовним планом проведення Мінфіном консультацій з громадськістю на відповідний рік. Такий план містить перелік проектів нормативно-правових актів, що розробляються Міністерством і мають суспільно важливе значення. Як правило, консультації з громадськістю проводяться у формі електронних консультацій та публічних обговорень.

Керівництво Мінфіну відкрите до зустрічей та дискусій з актуальних тем розвитку фінансового, бюджетного та інших секторів зі сфери відповідальності Мінфіну. Водночас спостерігається недостатній рівень виконання формальних вимог щодо додержання процедур консультацій з громадськістю, зокрема оприлюднення результатів електронних консультацій або звітів за результатами їх проведення, незважаючи на прописаний порядок проведення таких консультацій наказом Мінфіну № 674 від 03.08.2018 року «Про затвердження порядку проведення структурними підрозділами Міністерства фінансів консультацій з громадськістю». Також спостерігається дефіцит інформування суспільства щодо спільних досягнень та результатів співпраці Мінфіну та експертів громадських організацій та ініціатив. За наявності конкретних результатів консультацій з експертами існує «інформаційний вакуум» щодо таких результатів.

Діалог

Спостерігаються певні прогалини у роботі ГР при Мінфіні, яка у 2018 році не провела жодного засідання, у зв'язку з чим відповідні протоколи на сайті Мінфіну відсутні. Кількість членів ГР, що становить більше 80 осіб, робить її діяльність неефективною та неоперативною. Результати опитування представників ГР, які надали свої відповіді на лист-опитувальник, свідчать про незадоволення роботою ГР. Більшість представлених громадських організацій не є профільними з точки зору діяльності Мінфіну, а їхні представники не мають достатнього рівня кваліфікації для забезпечення якісного виконання консультативно-дорадчої функції. Це робить Громадську раду фактично неієздатною. Водночас у рамках Громадської ради активно працює митний комітет, який регулярно розміщує протоколи про свої засідання на сайті Мінфіну.

До діяльності інших консультативних органів особливих зауважень немає. Водночас необхідно активізувати інформування про їх роботу на ресурсах Мінфіну та зробити доступ до цієї інформації більш зручним.

Партнерство

Взаємодія з громадськістю на рівні «партнерство» практично не здійснюється. Опитані представники Міністерства не змогли зазначити жодного документа (угоди, меморандуму тощо), укладеного з конкретною громадською організацією, який би передбачав делегування громадськості певних функцій чи повноважень. Це пов'язано із специфікою сфери відповідальності Мінфіну. Вплив партнерства з ОГС на якість впроваджуваної державної політики, надання адміністративних послуг Мінфіном є незначним, однак наміри щодо розвитку цього напрямку взаємодії декларуються.

РЕКОМЕНДАЦІЇ

- Розробити нову структуру вебсайту згідно з постановою КМУ «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України щодо функціонування офіційних вебсайтів органів виконавчої влади» від 12 червня 2019 року для забезпечення швидкого та зручного пошуку інформації громадянами, а також збільшити кількість каналів

оперативного інформування про діяльність Мінфіну та розширити можливості доступу до відкритих баз даних.

- Розробити та затвердити інформаційно-комунікативну стратегію діяльності Мінфіну як окремих документ, який серед іншого має містити єдині стандарти (критерії, правила) взаємодії з громадськістю.
- Удосконалити алгоритм взаємодії з громадськістю на рівні консультацій, забезпечивши водночас участь у консультаціях профільних ОГС, які представлені експертами відповідної кваліфікації, а також налагодити якісний зворотний зв'язок щодо інформування представників громадянського суспільства про врахування або обґрунтоване відхилення їхніх пропозицій під час проведення консультацій. Активізувати використання онлайн-платформ для організації консультацій з громадськістю.
- Поширювати історії успіху щодо співпраці Міністерства з консультативно-дорадчими органами або окремими ОГС у процесі вироблення/ухвалення рішень, формування та реалізації державної політики.
- Розглянути можливість організаційно зосередити в одному структурному підрозділі функцію «взаємодії з громадськістю» шляхом об'єднання відділу зв'язків зі ЗМІ – Прес-служби і відділу комунікацій з громадськістю та звернень громадян в один структурний підрозділ. Це може бути окреме управління або організаційне розташування в рамках одного департаменту Міністерства. Це також дозволить підвищити рівень взаємодії, ефективність реалізації спільних завдань і зосередить різні складові однієї функції Мінфіну в одному структурному підрозділі. Вбачаємо доцільним збільшити чисельність підрозділів, відповідальних за взаємодію з громадськістю та підвищити їхню організаційну спроможність.
- З метою підвищення ефективності та дієвості роботи Громадської ради рекомендуємо здійснити її перезавантаження відповідно до оновлених ви-

мог Постанови КМУ № 996 від 03.11.2010 року із впровадженням рейтингового електронного голосування щодо її складу з одночасним зменшенням її чисельності до оптимальної.

- З метою налагодження взаємодії на рівні «партнерства» рекомендуємо сформувати перелік (базу даних) профільних ОГС з найвищим інституційним потенціалом та репутацією для потенційного залучення до співпраці та виконання окремих завдань з делегуванням повноважень, ресурсів та відповідальності. Визначити перелік напрямків, де можливе здійснення делегування окремих функцій Мінфіну або здійснення реального партнерства. Розробити та затвердити стратегію взаємодії Міністерства з організаціями громадянського суспільства.

ОБМЕЖЕННЯ ОЦІНКИ

Під час проведення оцінки експерти зіткнулися з такими обмеженнями:

- Стислі терміни для проведення польового етапу дослідження мали такий наслідок: неможливість опитати певну частину потенційних респондентів (особливо в частині громадськості), які за інших обставин могли б розширити цільову групу дослідження. З цієї причини індивідуальні інтерв'ю представників громадськості були замінені онлайн-анкетуванням.
- Результати анкетування також продемонстрували неготовність та небажання значної кількості членів громадської ради при Мінфіні пройти опитування шляхом заповнення онлайн-анкет. Можливо, це є наслідком того, що членами Громадської ради при Мінфіні було визначено понад 80 представників різноманітних громадських організацій.
- Значні витрати часу на організацію зустрічі з представниками прес-служби Мінфіну (протягом декількох днів робочий телефон керівника прес-служби не відповідав на дзвінки) у зв'язку із зайнятістю або відсутністю на робочому місці.

МІНІСТЕРСТВО ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ

МЕТА ОЦІНКИ

Визначення стану та дієвості взаємодії з громадськістю Міністерства інформаційної політики (МІП) України та розроблення рекомендацій щодо вдосконалення його роботи за названим напрямом, просування принципів належного врядування.

ЗАВДАННЯ ОЦІНКИ

Визначити результативність діяльності МІП за напрямом «взаємодія з громадськістю» за рівнями: інформування громадськості, консультації з громадськістю, діалог (активна участь громадськості у виробленні та реалізації державної політики), партнерство організацій громадянського суспільства та органу виконавчої влади; визначити рівень виконання встановлених завдань МІП за напрямом «взаємодія з громадськістю»; розробити рекомендації з удосконалення діяльності МІП за напрямом «взаємодія з громадськістю».

ОБ'ЄКТ ОЦІНКИ

Діяльність МІП за напрямом «взаємодія з громадськістю».

ПРЕДМЕТ ОЦІНКИ

Ступінь реалізації функції МІП щодо взаємодії з громадськістю відповідно до вимог законодавства України та зобов'язань Уряду України із запровадження принципів належного врядування.

ОЦІНКУ ПРОВОДИЛИ

Савва Михайло, Громадська організація «Експертна група Сова», Дуднік Інга, Громадська організація «Територія успіху».

ЧАС ПРОВЕДЕННЯ ОЦІНКИ

20 квітня – 10 червня 2019 року.

РЕЗУЛЬТАТИ ОЦІНКИ

Інформування

МІП має офіційний сайт (<https://mip.gov.ua/>) і сторінки в соціальних мережах. На офіційному сайті є можливість прочитати деякі матеріали кримсько-татарською мовою. Сторінкою в Facebook (<https://www.facebook.com/mip.gov.ua>) охоплено 8 303 осіб, середня кількість коментарів під постами 5-6, середня кількість поширень – 7. Telegram (https://t.me/mip_ua) – 48 підписників, Twitter (https://twitter.com/mip_ua) – 6755 підписників, Instagram (www.instagram.com/mip_ua) – 0 підписників, є власний YouTube-канал

(www.youtube.com/c/mipgovua). Контент викладений в офіційно-діловому стилі. Використовуються довгі тексти зі складними реченнями, статичні фотографії.

Офіційний сайт нерівномірно наповнюється інформацією. Є сторінки, які оновлюються регулярно, наприклад новини. А є ті, які не оновлюються взагалі з 2014 року (наприклад сторінка «Засідання уряду»), з 2015 – (сторінка «ООС»). На сайті складна структура та відсутня можливість пошуку. Документи розташовані в хронологічному порядку, не структуровані за тематикою, що при відсутності пошуку ускладнює роботу з документами.

Неефективність інформування показує той факт, що на консультації з громадськістю щодо Антикорупційної Програми МІП на 2018-2020 роки, незважаючи на розміщення оголошення на сайті МІП, не з'явився жоден представник ОГС.

МІП не інформує відвідувачів сайту про витрати бюджетних коштів, проведення тендерів та закупівель.

Консультації з громадськістю

- Міністерство, дотримуючись чинного законодавства, розробляє Орієнтовний план проведення консультацій з громадськістю. Документ має формальний характер, не зрозумілі форми консультації, цільова аудиторія, терміни проведення.
- Визначити факти проведення консультацій з громадськістю немає можливості. На сторінці «Електронні консультації з громадськістю» є тільки проекти нормативних актів, які виносяться на обговорення. А звітів про проведення консультацій та врахування пропозицій громадськості немає.
- Не дотримано вимоги постанови КМУ від 3 листопада 2010 р. № 996, а саме: підрубрика «Електронні консультації з громадськістю» має бути в рамках рубрики «Консультації з громадськістю».

Діалог

- При МІП сформовані 3 консультативно-дорадчих органи: Громадська рада, Студентська рада, Експертна рада. Громадська рада була утворена для досягнення кількох взаємозалежних цілей: забез-

печення участі громадськості в управлінні справами держави, організації громадського контролю за діяльністю Міністерства, налагодження ефективної взаємодії МІП з громадськістю, врахування громадської думки в роботі Міністерства. Експертна рада була створена з метою експертної підтримки діяльності МІП, зокрема для визначення пріоритетних завдань Міністерства в контексті розвитку інформаційного простору та загроз національній безпеці в інформаційній сфері; забезпечення взаємодії з науково-дослідними установами, неурядовими аналітичними центрами, інститутами громадянського суспільства, експертами та фахівцями в інформаційній сфері, іншими вітчизняними та зарубіжними організаціями. З усіх центральних органів виконавчої влади України Студентська рада створена і діє тільки при МІП. Метою створення Студентської ради при МІП названо надання Міністерству пропозицій і рекомендацій з питань, які стосуються забезпечення діяльності Міністерства та його взаємодії з інститутами громадянського суспільства.

- У період з травня 2017 по березень 2018 року Громадська рада при МІП працювала як колегіальний орган, що підтверджено протоколами її засідань. У 2018 році відбулося одне засідання Громадської ради 12.03.2018. У 2019 році засідання ГР не проводилися. Зниження активності ГР у 2018 році і припинення такої активності в 2019 році під час інтерв'ю було пояснено такою головною причиною, як низька мотивація значної частини її членів до роботи в складі цього колегіального органу. Високу мотивацію мають представники активних громадських організацій, чия робота тісно пов'язана з діяльністю МІП. У цьому випадку участь в ГР допомагає реалізовувати місію громадської організації. Усі інші мотиви є менш дієвими.
- Продуктивному діалогу МІП з громадськістю перешкоджає відсутність з 1.06.2019 року повноважної Громадської Ради при Міністерстві. Термін повноважень Громадської Ради закінчився 31.05.2019 року, але процедуру виборів нового складу Ради було розпочато лише 11.06.2019 року. Процедuru формування нового складу Гро-

мадської ради не було розпочато МІП своєчасно, оскільки Громадська рада не працювала як колегіальний орган з березня 2018 року, і цей орган втратив будь-яку актуальність для МІП. Співробітники МІП забули про терміни повноважень Громадської ради.

- Студентська рада активно діяла як колегіальний орган з моменту її створення і до періоду проведення оцінювання. Протоколи засідань Студентської ради, інформація про проведені заходи розміщуються на сайті СР. Активність Студентської ради в ході інтерв'ю була пояснена високою мотивацією її членів і періодичним поповненням складу Ради новими членами. Головним мотивом участі в СР є професійний. Студенти отримують досвід участі в проектах, який включають у свої резюме. Після закінчення ВНЗ члени СР мають можливість показати потенційним роботодавцям досвід практичної діяльності. Регулярні відкриті очні збори членів СР у Києві дають можливість популяризувати роботу СР і залучити нових мотивованих членів.
- Експертна рада як колегіальний орган не працювала. Під час інтерв'ю зі співробітниками МІП відсутність інформації про роботу ЕС було пояснено тим, що члени Експертної ради обговорюють питання, що мають велике значення для формування державної політики і не підлягають оприлюдненню.
- У МІП напрацьована практика розроблення заходів за результатами розгляду експертних пропозицій громадських організацій. Так, 18.01.2018 року був підписаний наказ міністра № 7 «Про результати громадської експертизи» з переліком заходів, спрямованих на врахування пропозицій громадської експертизи ГО «Українська демократія». Процедури, встановлені для розгляду матеріалів громадських експертиз, виконуються МІП.
- Практик застосування громадського моніторингу та оцінки державної політики у сфері повноважень МІП у 2018 - 2019 роках не виявлено.
- У 2018-2019 роках Громадська рада брала участь як у формуванні, так і в реалізації державної політики. Громадська рада обговорювала

звіти про діяльність МІП, пропонувала алгоритм реагування на дискредитаційні матеріали зарубіжних ЗМІ, обговорювала проекти документів органів влади України. Студентська рада брала участь тільки в реалізації державної політики, а саме в розробці, проведенні та аналізі інформаційних заходів. Експертна рада як колегіальний орган у 2018-2019 роках не працювала. Члени Експертної ради є кваліфікованими фахівцями, кожен з яких здатний індивідуально давати експертні рекомендації з питань діяльності МІП. Колективні обговорення експертних рекомендацій актуальні лише в рідкісних випадках.

- Студентська рада не обговорювала проекти нормативних документів і не чинила жодного впливу на формування стратегії МІП. У той же час Студентська рада взяла участь у проведенні або ініціювала проведення декількох десятків інформаційних і мотивуючих заходів. Діяльність Студентської ради є успішною історією участі консультативно-дорадчого органу в реалізації політики у сфері повноважень МІП.
- У 2018-2019 роках не виявлено ухвалених рішень, розроблених політик, які є «спільним здобутком» МІП та консультативно-дорадчих органів при МІП, а також ОГС.

Партнерство

- Інституціоналізація конкурсних механізмів грантової (фінансової) підтримки здійснена у формі затвердження Положення про організацію та проведення мистецьких конкурсів. Положення передбачає відкритий конкурс організацій усіх форм, зокрема будь-яких ОГС. Міністерство інформаційної політики України у 2018 році провело низку мистецьких конкурсів на тему «Висвітлення подій на тимчасово окупованій території АР Крим та м. Севастополь», учасниками та переможцями яких стали представники засобів масової інформації. За результатами конкурсів забезпечено виготовлення та ротация більш ніж 45 відеопрограм, 90 радіопрограм, циклу статей.
- Стратегія взаємодії МІП з ОГС не визначена. План заходів МІП щодо реалізації Національної стра-

тегії сприяння розвитку громадянського суспільства не прийнятий. Плани дій, заходів щодо реалізації державної політики у партнерстві з ОГС не встановлені.

- Студентська рада при МІП провела в 2018-2019 роках кілька заходів спільно з Міністерством. Студентська рада при МІП регулярно надає волонтерську допомогу Міністерству. Це виражається в організації та проведенні студентами за погодженням з МІП інформаційних і мотивуючих заходів.
- Міністерство інформаційної політики бере участь у довгострокових соціальних проектах громадських організацій. Так, МІП виступає партнером щорічної премії «MEDIA Etc. 2.0», заснованої громадськими організаціями «Інститут податкових реформ» і «Громадське радіо». Інформація про це партнерство розміщена в оприлюдненому звіті МІП за 2018 рік. Водночас інформація про партнерську участь МІП у даній премії відсутня в інформаційних повідомленнях засобів масової інформації України.
- Фактів делегування (зокрема, соціального замовлення) Міністерством певних заходів, дій органам громадянського суспільства не виявлено. Вплив партнерства з ОГС на якість впровадження державної політики невеликий. Таке партнерство проявляється тільки у спільному проведенні заходів зі Студентською радою і не впливає на формування політики.
- Вплив на підвищення рівня інституційної спроможності ОГС щодо використання механізмів участі у формуванні та реалізації державної політики не виявлений, як і вплив партнерства з ОГС на підвищення рівня інституційної спроможності Міністерства щодо формування та реалізації державної політики. Партнерство МІП зі Студентською радою в проведенні заходів має довгостроковий (стратегічний) характер, що підтверджується наступним: тривалістю активного партнерства (більше 3 років); збільшенням кількості членів Студентської ради з 12 до 52 осіб з 2016 по 2019 рік; формуванням щорічних планів проектів Студентської ради.

■ ВИСНОВКИ

Інформування

- МІП при розміщенні інформації на офіційному сайті не завжди дотримується вимог ст. 15 Закону України «Про доступ до публічної інформації».
- Структура сайту не зручна, відсутня можливість пошуку інформації, інформація не структурована.
- Робота з соціальними мережами не ефективна і не наповнена необхідним контентом.

Консультації з громадськістю

- Міністерство, дотримуючись чинного законодавства, розробляє Орієнтовний план консультації з громадськістю. Документ має формальний характер, не зрозумілі форми консультації, цільова аудиторія, терміни проведення.
- Визначити факти проведення консультації з громадськістю немає можливості. На сторінці «Електронні консультації з громадськістю» є тільки проекти нормативних актів, які виносяться на обговорення, але звітів про проведення консультації та врахування пропозиції громадськості немає.

Діалог

- Фактичний вплив консультативно-дорадчих органів при МІП на процеси розроблення та ухвалення рішень Міністерства, формування та реалізацію державної політики у відповідній сфері невисокий.
- Ступінь врахування пропозицій за результатами громадської експертизи в процесі вироблення рішень, впровадження державної політики, покращення діяльності МІП не високий. Про це свідчить аналіз врахування рекомендацій експертиз Гельсінської спілки з прав людини та ГО «Українська демократія» в 2018 і 2019 роках. Міністерство виконало всі необхідні процедури, пов'язані з проведенням громадських експертиз.
- Положення про Спеціалізовані експертні ради при Міністерстві інформаційної політики України

не відповідає практиці роботи членів Експертної ради, оскільки члени ЕР консультують керівництво МІП в індивідуальному порядку, а проте ЕР як колегіальний орган не працює.

Партнерство

- Партнерство у взаємодії МІП з громадськістю проявляється тільки в систематичному проведенні спільних заходів зі Студентською радою.
- До ефективних практик взаємодії МІП з громадськістю належить проведення Міністерством спільно зі Студентською радою заходів у сфері повноважень МІП. Активність Студентської ради визначається такими факторами, як наявність мотивації до партнерської взаємодії у членів цієї Ради і конструктивне ставлення Міністерства до пропозицій Ради про проведення конкретних заходів. Спільна діяльність МІП зі Студентською радою може розглядатися як моделі для деяких інших центральних органів виконавчої влади. Особливо важливим є розуміння ролі мотивації студентів-членів Студентської ради, оскільки саме низьку мотивацію необхідно визнати причиною припинення роботи Громадської ради при МІП в 2018 році.

РЕКОМЕНДАЦІЇ

- Сайт МІП потребує модернізації та структуризації.
- Розробити, затвердити з урахуванням пропозицій громадськості та оприлюднити на вебсайті МІП План підготовки нормативних актів на 2019 рік; План підготовки регуляторних актів на 2019 рік; План моніторингу та оцінки (відстеження ефективності) державної політики у сфері повноважень МІП; План заходів МІП щодо реалізації Національної стратегії сприяння розвитку громадянського суспільства; План заходів щодо реалізації державної політики в партнерстві з ОГС, Інформацію про витрачання коштів, проведення закупівель та тендерів, Перелік наборів даних, які оприлюднюються у вигляді відкритих даних, плани проведення та порядок денний відкритих засідань, звіти про проведення консультацій з громадськістю.
- Оцінити виконання наказу МІП від 18.01.2019 р. № 7 «Про результати громадської експертизи».

Оприлюднити результати оцінки на вебсайті МІП.

- Розпочати розробку за участю представників громадянського суспільства Стратегії взаємодії МІП з ОГС. Розпочати розробку нової редакції Положення про Експертну раду при МІП за участю членів цієї Ради і зовнішніх експертів. Врахувати в новій редакції Положення досвід діяльності Ради як колегіального органу і як групи експертів, кожен з яких може консультувати МІП і співробітників Міністерства.
- Підготувати для нового складу Громадської ради пропозиції щодо коригування Положення про Громадську раду з метою підвищити якість відбору членів ради і рівень мотивації його членів; врахувати досвід діяльності ради в 2015 - 2018 роках і розширити повноваження Ради, наприклад, надати повноваження розглядати і затверджувати щорічний звіт МІП про діяльність Міністерства, делегувати представника ГР до складу конкурсної комісії з проведення конкурсу на заміщення вакантних посад в МІП.
- Підготувати узагальнення досвіду діяльності Студентської ради при МІП як кращої практики для використання іншими органами публічної влади. Звернути увагу при узагальненні цього досвіду на соціальні технології виявлення людей з високою мотивацією і залучення їх до складу консультативно-дорадчих органів при органах влади.
- Модернізувати сторінку «Електроні консультації з громадськістю» на сайті Міністерства, а саме:
  - При винесені на обговорення проекту документу ставити дату оприлюднення, кінцевий термін подання пропозиції;
  - Розміщувати звіт про проведені консультації з громадськістю.
- Сторінки МІП у соціальних мережах мають наповнюватись матеріалами щоденно.
- Розміщуючи матеріали в соціальних мережах, потрібно враховувати особливості цільової аудиторії, їх потреби, звички. Матеріали мають бути написані коротко, простою за стилем мовою, візуалізовані цікавою інфографікою.

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ

МЕТА ОЦІНКИ

Визначення стану та дієвості взаємодії з громадськістю Міністерства культури України та розроблення рекомендацій щодо вдосконалення його роботи за зазначеним напрямом, просування принципів належного врядування.

ЗАВДАННЯ ОЦІНКИ

Визначити результативність діяльності Міністерства культури за напрямом «взаємодія з громадськістю» за рівнями: інформування громадськості, консультації з громадськістю, діалог (активна участь громадськості у виробленні та реалізації державної політики), партнерство організацій громадянського суспільства та Міністерства культури; визначити рівень виконання встановлених завдань Мінкультури за напрямом «взаємодія з громадськістю»; розробити рекомендації з удосконалення діяльності Мінкультури за напрямом «взаємодія з громадськістю».

ОБ'ЄКТ ОЦІНКИ

Діяльність Міністерства культури за напрямом «взаємодія з громадськістю».

ПРЕДМЕТ ОЦІНКИ

Ступінь реалізації функції Мінкультури щодо взаємодії з громадськістю відповідно до вимог законодавства України та зобов'язань Уряду України із запровадження принципів належного врядування.

ОЦІНКУ ПРОВОДИЛИ

Чуйченко Віктор, фізична особа - підприємець, Березіна Світлана, ВГО «Жива планета».

ЧАС ПРОВЕДЕННЯ ОЦІНКИ

Квітень – травень 2019 р.

РЕЗУЛЬТАТИ ОЦІНКИ

Інформування

Основним каналом інформування є вебсайт - <https://www.kmu.gov.ua/ua> та сторінка в соціальній мережі Facebook - www.facebook.com/mincultUA. Головна сторінка сайту Мінкультури містить розділ «Зв'язки з громадськістю», що відповідає положенням Порядку функціонування вебсайтів органів виконавчої влади. На сайті наявна вичерпна інформація про функції, структуру, контакти, напрями діяльності, нормативну базу, адміністративні послуги, що надаються, форми зв'язку з громадськістю, інформація про консультативно-дорадчі органи.

Мінкультури є засновником таких державних друкованих засобів масової інформації: газети «Культура і життя», газети «Кримська світлиця», журналу «Українська культура», журналу «Український театр», журналу «Музика», журналу «Театрально-концертний Київ», журналу «Пам'ятки України: історія та культура». Також існують онлайн-версії цих видань. З огляду на дуже широке та різноманітне коло вирішуваних питань, яке є в компетенції Мінкультури, наявність цих видань є вагомим інструментом в інформуванні громадськості.

Необхідно зазначити відсутність комунікаційної стратегії.

Протягом 2018 року в Мінкультури зареєстровано 1099 запитів на отримання публічної інформації.

На сайті «Доступ до Правди», який працює як уніфікована платформа для надсилання електронних запитів розпорядникам інформації відповідно до Закону «Про доступ до публічної інформації», також є можливість отримати інформацію від Мінкультури. За 2018 було опрацьовано понад 900 запитів.

Опубліковано звіт про використання бюджетних коштів за 2018 рік, але відсутній звіт про виконання плану роботи Мінкультури. Також відсутня інформація про Річний план закупівель.

Практично кожного дня на вебсайті розміщуються новини з обов'язковим зазначенням дати оприлюднення.

Середній показник відвідуваності сайту Мінкультури – 1100-1200 відвідувачів за день, сторінка Мінкультури в мережі Facebook має понад 24770 підписників.

Позитивним показником є наявність сайтів Українського культурного фонду – <https://ucf.in.ua>, Українського інституту книги <https://book-institute.org.ua/>, Українського центру культурних досліджень – <http://uccs.org.ua>. Діяльність цих інституцій спрямовується та координується Мінкультури, і це дає значну додаткову інформацію громадськості про сутність державної політики у сфері діяльності Мінкультури.

Під час опитування представників громадськості

були висловлені зауваження щодо несвоєчасного інформування про плановані заходи, що є актуальним особливо для тих, хто знаходиться в інших містах.

Істотним недоліком є відсутність системної доступної підсумкової аналітики, яка б давала можливість громадськості відслідковувати діяльність Міністерства.

Консультації з громадськістю

У Міністерстві культури не існує окремого підрозділу, який відповідає за взаємодію з громадськістю. Частково обов'язки, пов'язані із забезпеченням взаємодії з громадськістю, покладено на Патронатну службу міністра.

Регламент Мінкультури (Наказ від 27 травня 2013 року N 450) регулює взаємодію Міністерства із засобами масової інформації та громадськістю, організацію роботи із зверненнями громадян та інформаційними запитами. Регламент містить перелік загальних заходів залучення громадськості у різних сферах діяльності Мінкультури, не має деталізації процедури та не передбачає координування дій між різними структурами Мінкультури.

Орієнтовний план консультацій з громадськістю на 2018 р. було вчасно затверджено та опубліковано у відкритому доступі.

Аналізуючи дотримання Порядку проведення консультацій з громадськістю з питань формування та реалізації державної політики, маємо констатувати, що не завжди в інформаційних повідомленнях присутні всі необхідні дані.

Маємо констатувати різноманітність форм консультацій з громадськістю, яка присутня в роботі Мінкультури, це публічні громадські обговорення, семінари – практикуми, засідання круглого столу, електронні консультації, відкриті конкурси, рейтингове інтернет-голосування, громадська експертиза.

На сайті відсутня інформація щодо проведення ще одного виду консультацій з громадськістю, а саме вивчення громадської думки.

Мінкультури вдається залучати громадськість до консультацій та отримувати від неї пропозиції та зауваження.

Під час інтерв'ю з членами Громадської ради та онлайн-опитування членів дорадчих органів було озвучено зауваження про відсутність адресної розсилки проектів актів, щодо яких проводять електронні консультації з громадськістю.

Діалог

При Мінкультури було сформовано Громадську раду, склад якої затверджено наказом Мінкультури. У складі Громадської ради функціонують чотири профільні комісії за напрямками роботи Мінкультури: 1) з питань мистецтв та культурно-мистецької освіти; 2) з питань культурної спадщини та культурних цінностей; 3) з питань свободи совісті; 4) з питань міжнародних відносин та культурного розмаїття. Інформація про засідання та інші заходи Громадської ради публікується на вебсайті.

При Мінкультури створено багато консультативно-дорадчих комісій, до складу яких входять представники громадськості. Положення та Порядок роботи цих комісій опубліковані на вебсайті. До більшості з них готуються протоколи засідань, де фіксується, які саме пропозиції враховані в тому чи іншому документі Мінкультури, що є позитивним. Структурно комісії створюються при різних департаментах та управліннях, немає їх централізованого обліку. Тому недоліком цього процесу є відсутність комплексної системи публікації аналітичних підсумків взаємодії з дорадчими органами, які б наочно відображали роль громадськості у роботі Міністерства.

Також у Мінкультури створена Колегія, яка є постійним консультативно-дорадчим органом. Своєчасно було розроблено та затверджено План діяльності Міністерства культури України з підготовки проектів регуляторних актів на 2018 рік та План-графік здійснення Міністерством культури України заходів із відстеження результативності регуляторних актів на 2018 рік.

Аналізуючи питання інституалізації процедури сприяння проведенню громадської експертизи, маємо констатувати, що ні в Регламенті Міністерства культури, ні в Положенні про Міністерство культури нема опису процедури сприяння проведенню громадської

експертизи, окремого документа з цього питання теж не існує.

У 2018 році з ініціативи Громадської організації «Українська демократія» була проведена громадська експертиза з метою оцінки взаємодії Мінкультури з громадськістю та підготовки пропозицій щодо залучення громадськості до процесу виконання завдань.

На момент проведення оцінки заходів з імplementації рекомендацій громадської експертизи розроблено не було. Таким чином, маємо констатувати, що не були витримані строки, обумовлені Порядком сприяння проведенню громадської експертизи діяльності органів виконавчої влади.

За наявності великої кількості дорадчих органів, деякі із них неактивні, бо створювалися під проекти та програми, які вже завершені або неактуальні. Розміщення інформації на вебсайті щодо недіючих консультативно-дорадчих рад є недоцільним.

Онлайн-опитування членів консультативно-дорадчих рад показало недостатність їх інформування про діяльність Мінкультури.

Під час проведення фокус-групи члени громадської ради оцінили позитивно той факт, що Мінкультури сприяє їх діяльності та долучає фахівців до консультацій та вирішення різних питань, але відчувається необхідність підвищення обізнаності членів громадської ради щодо можливостей та інструментів впливу громадськості на органи виконавчої влади.

Партнерство

Мінкультури делегувало Українському культурному фонду (УКФ), діяльність якого спрямовується та координується Міністерством культури, функції сприяння реалізації державної політики у сферах культури та мистецтва. УКФ має на меті підтримку всіх мистецьких, культурних проектів різних напрямів – як державного, так і недержавного сектору, причому з різних джерел фінансування як з державного бюджету, так і можливістю отримання недержавних коштів через прозорий експертний відбір тих чи інших проектів. В УКФ діють експертні ради, до складу яких, згідно з Положенням про експертні

ради, шляхом конкурсного відбору входять фахівці, в зокрема і представники громадськості.

За результатами конкурсів культурно-мистецьких проєктів, що були проведені Українським культурним фондом у 2018 році, фінансування отримали 298 проєктів-переможців, серед них – 61 – громадські організації.

Було підписано Меморандум про співробітництво Мінкультури з Громадською організацією «Український центр розвитку музейної справи». Спільна робота спрямована на апробацію та реалізацію стандарту метаданих. Розпочаті пілотні проєкти, досвід яких буде проаналізований і надалі, можливо, запропонований для впровадження в інших музеях. Для участі в пілотному проєкті відібрано 2 музеї – Харківський літературний музей та Національний культурно-мистецький та музейний комплекс «Мистецький арсенал».

■ ВИСНОВКИ

1. Рівень інформування демонструє наявність суттєвого прогресу, але відсутня комунікаційна стратегія.
2. Міністерство використовує власний вебсайт, але рівень сайту не відповідає вимогам сучасного комунікаційного каналу.
3. У Міністерстві не існує окремого підрозділу, який відповідає за взаємодію з громадськістю.
4. На думку експертів, саме відсутність структури, яка б організувала, координувала взаємодію з громадськістю всіх підрозділів Міністерства, проводила б системну аналітичну роботу, зокрема по оцінюванню ефективності взаємодії з громадськістю, роботу по своєчасному інформуванню, роботу по веденню інформаційних баз – мереж партнерських організацій, консультативно-дорадчих та експертних комісій, і є тим чинником, який зменшує ефективність результатів досить великої спільної роботи Мінкультури з громадськістю.
5. Напряму консультацій з громадськістю Міністерство приділяє значну увагу, створені сприятливі

умови для діалогу. Наявність Плану консультацій з громадськістю та практика звітування є позитивними показниками цього напрямку. Але відчутна необхідність цільового додаткового інформування та залучення до процесу розроблення заінтересованих сторін, для яких прийняття того чи іншого нормативного акту чи рішення є суттєвим.

6. Необхідно проводити аналіз ефективності діяльності дорадчих органів та за його результатами вживати заходів щодо стимулювання їх діяльності та замінювати неефективних членів методом відкритих конкурсів.
7. Створення нової інституції – Українського культурного фонду – дозволило побудувати прозору та відкриту систему розподілу грантової підтримки як державою, так і міжнародними інвесторами, великої кількості культурних проєктів, зокрема проєктів від громадських організацій.
8. Загалом рівень партнерських відносин під час анкетування та спілкування було оцінено найнижче, хоча протягом 2018 року було проведено багато заходів, зокрема спільних з громадськими організаціями. Але відсутність системності в їх висвітленні та відсутність розробленої довгострокової стратегії є причинами, через які нівелюються досягнення в цьому напрямі.

■ РЕКОМЕНДАЦІЇ

- Оновити офіційний вебсайт Міністерства відповідно до Порядку функціонування вебсайтів органів виконавчої влади та вимог сучасних комунікаційних концепцій.
- Підрозділу Міністерства, відповідальному за взаємодію з громадськістю, та його посадовим особам передбачити обов'язки:
  - готувати щоквартальні аналітичні довідки за питань взаємодії з громадськістю, куди включати аналіз ефективності взаємодії, наданих та врахованих пропозицій громадськості, іншого внеску громадськості у виконання по-

кладених на Міністерство обов'язків; аналіз доцільності роботи консультативно-дорадчих органів, її членів та залучених осіб із числа громадськості, укладених меморандумів; аналіз проведених громадських експертиз, звіти з виконання наданих пропозицій; аналіз проведених консультацій з громадськістю та результати оприлюднення проєктів регуляторних актів;

- щорічне публічне звітування Міністерства про підсумки своєї роботи щодо залучення громадськості до прийняття рішень;
- надавати підтримку (консультативну та організаційну) посадовим особам Міністерства щодо взаємодії з громадськістю: проведення консультацій з громадськістю, забезпечення роботи консультативно-дорадчих органів, залучення громадськості тощо.
- Привести діяльність Колегії у відповідність до Положення про колегію Міністерства культури.
- Розробити комунікаційну стратегію Міністерства культури.
- Впровадити практику підвищення кваліфікації (підвищення рівня компетентності) як посадових осіб підрозділу, відповідального за зв'язки з громадськістю, так і членів громадської ради та інших консультативно-дорадчих органів щодо

використання інструментів участі громадськості у формуванні та реалізації політики.

■ ОБМЕЖЕННЯ ОЦІНКИ

Під час проведення оцінки експерти зіткнулися з такими обмеженнями:

- Не всі структурні підрозділи надали дані про консультативно-дорадчі органи, які координуються ними.
- Не було надано можливості спілкування з членами Колегії.
- Не всі представники консультативно-дорадчих органів, яким були надіслані анкети для опитування, надали відповіді. Аналіз результатів онлайн-опитування показав, що на одне і те ж питання члени дорадчих органів мають протилежні відповіді та багато відповідей «важко відповісти».
- Під час проведення інтерв'ю представники Мінкультури відповідали тільки на питання, які стосувались їх компетенції згідно з посадовими обов'язками, та відмовились відповідати на питання, які стосувались діяльності Мінкультури взагалі.
- Лікарняні та відрядження потенційних учасників оцінки.

МІНІСТЕРСТВО ІНФРАСТРУКТУРИ УКРАЇНИ

МЕТА ОЦІНКИ	Оцінка Міністерства інфраструктури України на предмет взаємодії з громадськістю у чотирьох сферах: інформування громадськості; консультації з громадськістю; активна участь громадськості у розробці та впровадженні державної політики у сфері транспорту; партнерство з громадськістю.
ЗАВДАННЯ ОЦІНКИ	Встановлення результативності діяльності Міністерства за напрямом «взаємодія з громадськістю» за параметрами, описаними у попередніх абзацах.
ОБ'ЄКТ ОЦІНКИ	Діяльність лише його структурних підрозділів, без детального врахування відповідної діяльності підпорядкованих державних підприємств, установ та агенцій, котрі здійснюють реалізацію державної політики, що є у компетенції Міністерства, у своїх сферах транспорту та інфраструктури – залізничні перевезення та інфраструктура, авіаперевезення та інфраструктура, морський та річковий транспорт і відповідна інфраструктура, сфера автомобільних перевезень, безпека на транспорті та пошта і зв'язок.
ПРЕДМЕТ ОЦІНКИ	Ступінь повноти діяльності Міністерства у сфері взаємодії з громадськістю відповідно до вимог законодавства України та зобов'язань Уряду України.
ОЦІНКУ ПРОВОДИЛИ	Олена Бікла, ГО «ПроСвіт», Оксана Музичук, ГО «Інститут регіонального розвитку».
ЧАС ПРОВЕДЕННЯ ОЦІНКИ	Травень – червень 2019 року.

РЕЗУЛЬТАТИ ОЦІНКИ

Інформування

Завдання з інформування громадськості розподілені і виконуються основними директоратами в структурі Міністерства. Діяльність прес-центру Міністерства керується стратегічним підходом до комунікації як до сфери управління, а не обслуговування. Центральні органи виконавчої влади, діяльність яких спрямовується Міністерством (Державна авіаційна служба України, Державне агентство автомобільних доріг, Державна служба України з безпеки на транспорті, Державна служба України з морського та річкового транспорту, Державне агентство інфраструктурних проєктів

України, Державне підприємство «Укрсервіс Мінтрансу», Укрпошта, Державне підприємство «Адміністрація морських портів України») здійснюють інформування громадськості про свою діяльність окремо. Застосовується достатньо різноманітний набір каналів комунікації із значним переважанням каналів, що базуються на інтернет-ресурсах: офіційний вебсайт Міністерства, сторінки Міністерства та керівників Міністерства у соціальних мережах, вебсайти державних установ, агентств та державних підприємств у підпорядкуванні Міністерства, сторінки цих установ і підприємств у соціальних мережах.

Про діяльність Міністерства засоби масової інформації інформуються шляхом проведення прес-конференцій у приміщенні Міністерства.

Розроблена і діє антикорупційна програма Міністерства у відповідь на особливу затребуваність своєчасного інформування суспільства у цій сфері.

Офіційний вебсайт Міністерства достатньо зручний у використанні і часто відвідуваний, з ряду питань забезпечено можливість отримувати спеціальну веб-розсилку новин. Інформація на вебсайті актуальна.

Новинна складова інформації, що надходить для громадськості, носить переважно звітний характер, присутність інформації про плани і плановані заходи обмежена як на офіційних сайтах, так і в соціальних мережах.

Сайт Міністерства містить достатній набір документації, що стосується антикорупційної його діяльності; є форма для інформування з боку громадськості про виявлені негативні випадки.

Консультації

Міністерством інфраструктури України здійснюються консультації з громадськістю відповідно до Порядку проведення консультацій з громадськістю з питань формування та реалізації державної політики, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 03.11.2010 № 996.

На сайті Міністерства регулярно публікуються проєкти нормативно-правових актів, щодо яких очікується

отримання консультативної інформації від суспільства. Для цього розроблена і є активною відповідна електронна форма. Доступні увазі громадськості чіткі правила здійснення консультацій.

Є орієнтовний план проведення консультацій з громадськістю на поточний рік.

Діалог

Міністерство співпрацює із низкою галузевих робочих груп; є Експертна рада. Громадська рада попереднього складу була ліквідована у березні 2017 року.

Інформація про спільні заходи Міністерства та Експертної ради оприлюднюються на сайті Експертної ради, а точніше – Всеукраїнського центру реформ транспортної інфраструктури, що об'єднує спеціалістів та експертів транспортної галузі для обговорення та розробки шляхів вирішення проблемних питань, пов'язаних із транспортом та інфраструктурою. Інформація про її діяльність на сайті Міністерства відсутня.

Представники Експертної ради (а також представники інших громадських організацій) беруть участь у принаймні 8 робочих групах, що займаються питаннями розвитку транспортних галузей. Міністерство співпрацює з громадськістю в антикорупційній сфері. Інформація про формат роботи зазначених груп, кількість і частоту зустрічей обмежена: вона стосується лише двох засідань двох робочих груп. Моніторинговий комітет, що складається із фахівців-волонтерів, працює спільно з Міністерством, виконуючи роботу з моніторингу сфери ефективності використання державних коштів та майна при Міністерстві. Засідання Експертної ради відбувалися у 2018 році достатньо регулярно за постійної участі з боку Міністерства. Експертна рада працювала у форматі 7 галузевих комітетів сфери транспорту.

Експертна рада та її комітети впливають на діяльність Міністерства: до них прислухаються, їхні напрацювання беруться до уваги. Міністерство, за виявленими ознаками, розглядає Експертну раду як свого партнера, експертний внесок якого є предметний.

Наявні ознаки аналізу Міністерством реакції на свою інформаційну складову з боку громадян, тобто того,

що Міністерство виконує своє завдання щодо реагування на інформацію, яка надходить від громадськості. За результатами громадської експертизи, проведеної у 2018 році, та відповідно до її рекомендацій, було вжито конкретних заходів і заплановані відповідні наступні кроки.

Партнерство

Наказами Міністерства інституалізовані Моніторинговий комітет, робочі групи за участі громадськості. Проте відсутній стратегічний план взаємодії з ОГС, а також інший план, відповідний національній стратегії розвитку громадянського суспільства.

ВИСНОВКИ

Найкраще в Міністерстві справи з напрямом інформування громадськості про свою діяльність. Основні канали подачі інформації – в інтернет-середовищі, а саме: офіційний сайт Міністерства та сторінки Міністерства і його керівників у соціальних мережах.

Консультації з громадськістю організовані на достатньо високому рівні – Міністерство заохочує громадськість до участі в обговоренні проектів нормативно-правових актів, а фахівців з громадського середовища – до допомоги в грамотному і компетентному управлінні складним господарством транспорту.

Діалог із громадськістю є також активним і здійснюється різноманітними каналами через Експертну раду, робочі групи, обговорення у форматі круглих стлів тощо. Однак бракує активізації громадськості у сфері моніторингу та відстеження результативності заходів із розробки та впровадження державної політики у цій сфері. Те ж стосується моніторингу реалізації стратегічних планів. А те, що результати роботи Експертної ради відсутні на сайті Міністерства, заважає оцінити його діалог у всьому комплексі підходів, засобів та партнерів найвище.

Партнерство розвинене найслабше у порівнянні з іншими рівнями взаємодії з громадськістю, хоча певні результати є, і вони якісні (мова про роботу Моніторингового комітету). Бракує стратегії у цій роботі із визначенням бажаного рівня взаємодії та очікува-

них результатів, аналізу ефективності існуючих форм взаємодії.

РЕКОМЕНДАЦІЇ

Пропонується переглянути структуру сайту, взявши за основу потреби та очікування його читачів, а також основне завдання, над вирішенням якого він працює. Читачі сайту мали б отримати чітке уявлення про те, чим займається Міністерство – формування державної політики у сфері транспорту та її впровадження через підприємства, установи та агенції, йому підпорядковані; які механізми є у розпорядженні Міністерства для формування державної політики; як вони застосовуються. Тобто через свій сайт Міністерство дає конкретне уявлення про себе як про механізм державної влади в даній галузі. Сайт є каналом формування цього уявлення і його актуалізації.

Пропонуємо розробити комунікаційну стратегію Міністерства. Вважаємо таку роботу актуальною, вартою затрачених зусиль, коштів і часу. Комунікаційна стратегія базується на аналізі поточного стану, тобто на аналізі потоків інформації, їхнього спрямування, цільової аудиторії і результатів впливу цих потоків на стан у кожній цільовій групі, а це є основою для раціонального розподілу і впровадження функцій комунікації між підрозділами. Станом на сьогодні немає єдиного підрозділу в складі Міністерства, відповідального за комунікацію з громадськістю, і без попереднього аналізу потоків і обсягу інформації немає можливості визначити однозначно, чи він має бути. Комунікаційна стратегія дозволяє також встановити оптимальні канали інформації, її форми та спрямованість для промоції діяльності Міністерства, для моніторингу впливу державної політики у даній сфері на кінцевого користувача послугами транспортування і зв'язку, для виявлення заінтересованих сторін і способів задоволення їхніх інтересів. Комунікаційна стратегія дозволяє також і всьому колективу Міністерства бути інформованими і тому бути відповідно ініціативними і відповідальними. Іншими словами, комунікаційна стратегія є основним засобом формування здорової організаційної культури, створення високих стандартів роботи. Спочатку в Міністерстві, а потім – і в галузі. Зрештою, комунікаційна стратегія дозволить визначити, який

відсоток населення черпає інформацію про діяльність Міністерства з інтернет-джерел, а який покладається лише на засоби масової інформації, зокрема телевізійні та друковані, і заповнити цю прогалину найефективнішим засобом.

Окрема рекомендація стосується даної методики: пропонуємо Міністерству взяти її на озброєння та для постійного використання. Вона дозволить постійно мати у полі зору всі визначальні складові взаємодії з громадськістю, які в сукупності триматимуть її на високому рівні.

ОБМЕЖЕННЯ ОЦІНКИ

Часове обмеження. Дослідження було виконане в обмежений термін – шість тижнів. З огляду на період відпусток, завантаженість працівників Міністерства, які були для нас основним джерелом інформації для дослідження, заходи Міністерства, що мобілізували його персонал і обмежували наші контакти, а також певну упередженість щодо нашої роботи і її наслідків, на подолання якої теж був потрібен час, відведених шести тижнів було недостатньо для глибокого аналізу причин недостатньої активності Міністерства на тому чи іншому рівні взаємодії з громадськістю, що є важливим для розробки доцільних та реалістичних рекомендацій.

ДЕРЖАВНИЙ КОМІТЕТ ТЕЛЕБАЧЕННЯ І РАДІОМОВЛЕННЯ УКРАЇНИ

МЕТА ОЦІНКИ

Визначення стану взаємодії з громадськістю Держкомтелерадіо та подальше розроблення рекомендацій щодо вдосконалення функціонування його роботи за зазначеним напрямом, просування принципів належного врядування.

ЗАВДАННЯ ОЦІНКИ

Визначити результативність діяльності Держкомтелерадіо за напрямом «взаємодія з громадськістю» за рівнями: інформування громадськості, консультації з громадськістю, діалог (активна участь громадськості у виробленні та реалізації державної політики), партнерство організацій громадянського суспільства та органу виконавчої влади; визначити рівень виконання встановлених завдань Держкомтелерадіо за напрямом «взаємодія з громадськістю»; розробити рекомендації з удосконалення діяльності Держкомтелерадіо за напрямом «взаємодія з громадськістю».

ОБ'ЄКТ ОЦІНКИ

Діяльність Держкомтелерадіо за напрямом «взаємодія з громадськістю»

ПРЕДМЕТ ОЦІНКИ

Ступінь реалізації функції Держкомтелерадіо щодо взаємодії з громадськістю відповідно до вимог законодавства України та зобов'язань уряду України із запровадження принципів належного врядування.

ОЦІНКУ ПРОВОДИЛИ

Андрєєв Микита, Громадська рада при МОН,
Скакун Марко, Громадська організація «Українська Демократія».

ЧАС ПРОВЕДЕННЯ ОЦІНКИ

20 травня 2019 – 24 червня 2019 року.

РЕЗУЛЬТАТИ ОЦІНКИ

Інформування

У Дежкомтелерадіо встановлено наявність спеціального підрозділу, який відповідає за всі аспекти інформування громадськості про діяльність Держкомтелерадіо, а також комунікаційної стратегії (в усній формі), наявність внутрішніх документів, які регламентують усі аспекти забезпечення доступу до публічної інформації, розпорядником якої є Держкомтелерадіо (з невеликими зауваженнями до змісту цих документів), та наявність каналів інформування.

Було виявлено дотримання процедури надання доступу до публічної інформації, оприлюднення інформації на офіційному вебсайті, зазначення дати під час розміщення та оновлення інформації, регулярне та повне інформування про діяльність Комітету, використання різноманітних каналів інформування, звітування керівництва Держкомтелерадіо про діяльність органу, звітування про використання бюджетних коштів.

Отримано сталі результати у сфері інформування та комунікацій, доступу до публічної інформації, оприлюднення інформації про свою діяльність на вебсайті комітету.

Консультації з громадськістю

У Дежкомтелерадіо встановлено наявність орієнтовного плану проведення консультацій із громадськістю та плану діяльності з підготовки проектів регуляторних актів, які відповідають нормам законодавства, наявність графіку особистого прийому громадян та інструкції з діловодства за зверненнями громадян, наявність спеціального підрозділу, відповідального за консультації з громадськістю, відсутність алгоритмів та процедур проведення консультацій з громадськістю в Держкомтелерадіо.

Було виявлено проведення численних заходів консультацій з громадськістю, їх різноманітність, перевиконання орієнтовного плану проведення консультацій з громадськістю на 2018 рік, подання інформаційних повідомлень про проведення консультацій з громадськістю та звітів за результатами їх проведення в зрозумілій громадськості формі, наявність повідомлень про оприлюднення проектів нормативно-правових актів відповідно до законодавства. Проте виявлено нерегулярність підготовки інформаційних повідомлень та звітів за результатами проведення консультацій з громадськістю, відсутність онлайн-платформи електронних консультацій з громадськістю, технічні проблеми з функцією добровільної реєстрації відвідувачів офіційного вебсайту комітету та зворотного зв'язку.

Підтверджено наявність врахування пропозицій та зауважень, отриманих під час публічних громад-

ських обговорень, розробку проектів нормативно-правових актів на підставі пропозицій громадськості, отриманих в загальному порядку, неефективність організації електронних консультацій з громадськістю.

Діалог

У Держкомтелерадіо немає затвердженого чинного регламенту. Регламент, який діяв у 2018 році, втратив чинність. У положенні про сектор консультацій з громадськістю та взаємодії зі ЗМІ міститься декілька норм, що стосуються планування діалогу з громадськістю. Водночас не уточнено, яким саме чином відповідний сектор сприяє проведенню громадських експертиз. Існують положення про колегію, громадську раду та експертну раду.

У 2018 році була проведена одна громадська експертиза. Наказом Держкомтелерадіо було затверджено заходи щодо підготовки матеріалів для проведення громадської експертизи. Інформація та матеріали про результати розгляду експертних пропозицій були також надіслані Секретаріату Кабінету Міністрів України для розміщення на урядовому вебсайті «Громадянське суспільство і влада». У всіх консультативно-дорадчих органах беруть участь представники громадськості у достатній кількості.

Експертні пропозиції за результатами громадської експертизи були взяті до уваги органом. Рішення колегії та рішення громадської ради, розміщені на офіційному вебсайті органу, свідчать про те, що вони приймаються за ініціативи громадськості та в інтересах громадськості. Орган систематично співпрацює з консультативно-дорадчими органами та організаціями громадянського суспільства.

Партнерство

У Держкомтелерадіо відсутня стратегія взаємодії з організаціями громадянського суспільства. У плані заходів на 2018 рік щодо реалізації Національної стратегії сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні на 2016–2020 роки відсутні завдання для Держкомтелерадіо. Унормованих конкурсних механізмів грантової підтримки в Держкомтелерадіо

не існує. Згідно з положенням про орган, він вживає заходів до надання державної фінансової підтримки засобом масової інформації, творчим спілком у сфері засобів масової інформації. Які саме заходи вживає орган, у положенні та будь-яких інших документах не уточнено.

Волонтерську підтримку Держкомтелерадіо надають різні профільні громадські організації. Зокрема це стосується поширення інформації про діяльність органу, допомоги у створенні проектів документів, організації заходів. Держкомтелерадіо разом із громадськістю були проведені заходи з підвищення кваліфікації журналістів редакцій, що реформуються.

Забезпечення врахування громадської думки під час формування та реалізації державної політики у сферах, що належать до компетенції Держкомтелерадіо, належить до переліку завдань оцінюваного органу, який закріплено положенням про Держкомтелерадіо. Орган має низку спільних з організаціями громадянського суспільства угод, які мають стратегічний характер і орієнтовані на імплементацію в довгостроковій перспективі.

■ ВИСНОВКИ

Інформування

- Розподіл функцій серед підрозділів, які відповідають за інформування, не є логічним та таким, що відповідає законодавству. Так, функції щодо підготовки та розміщення інформації на офіційному вебсайті Держкомтелерадіо, а також щодо підготовки наборів відкритих даних покладено на сектор консультацій із громадськістю та взаємодії зі ЗМІ (штат 2 особи), хоча Законом України «Про доступ до публічної інформації» (стаття 5) ці питання належать до сфери публічної інформації, отже, відповідають компетенції відділу з питань доступу до інформації (штат 5 осіб). У підсумку сектор консультацій з громадськістю та взаємодії зі ЗМІ не в змозі належним чином виконувати всі покладені на нього завдання.
- Відсутність комунікаційної стратегії в письмовому вигляді (її носієм є завідувач сектору консультацій з громадськістю та взаємодії зі ЗМІ) створює

загрозу, що в разі звільнення завідувача сектору, інформування громадськості про діяльність Держкомтелерадіо на досягнутому рівні буде припинено.

Консультації

- Пропозиції та зауваження громадськості враховуються, ті, що не є доцільними, мотивовано відхиляються. Питання щодо організації та проведення консультацій з громадськістю покладено на сектор консультацій з громадськістю та взаємодії зі ЗМІ у складі 2 осіб, цей же підрозділ виконує функції прес-служби Комітету. Недостатня кадрова спроможність спричиняє недоліки в організації консультацій з громадськістю – інформаційні повідомлення та звіти за результатами проведення консультацій з громадськістю складаються нерегулярно та не у відповідності до пунктів 15, 17 та 20 Порядку проведення консультацій із громадськістю.
- Процедури проведення консультацій з громадськістю не регламентовано. Залучення громадськості до участі в публічних громадських обговореннях залежить від особистих зв'язків завідувача сектору консультацій з громадськістю та взаємодії зі ЗМІ, тому не є сталим.

Діалог

- Держкомтелерадіо систематично співпрацює з консультативно-дорадчими органами та організаціями громадянського суспільства. Проте положення про громадську раду при Держкомтелерадіо не в повній мірі відповідає постанові Кабінету Міністрів України № 996 від 3 листопада 2010 року «Про забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики». Склад громадської ради в цілому є репрезентативним та може представляти інтереси різних стейкхолдерів. Під час проведення громадської експертизи орган діяв у порядку, визначеному постановою Кабінету Міністрів України № 976 від 5 листопада 2008 року «Про затвердження Порядку сприяння проведенню громадської експертизи діяльності органів виконавчої влади».

- У переліку завдань сектору консультацій з громадськістю та взаємодії зі ЗМІ, визначеному положенням про цей сектор, відсутнє завдання щодо оцінки та аналізу впливу діяльності у сфері діалогу з громадськістю. Отже, відповідної систематичної самооцінки не проводиться.

Партнерство

- Будь-яких унормованих механізмів стратегічної взаємодії з організаціями громадянського суспільства орган не має, хоча в дійсності така взаємодія ведеться та є ефективною. Існують положення про два конкурси, які не мають на меті фінансового заохочення. У Держкомтелерадіо також підписані галузеві угоди з профспілками. Відсутня практика соціального замовлення, проте є низка прикладів добровільної волонтерської допомоги з боку громадськості. Представники профспілкових організацій задоволені співпрацею та виконанням галузевих угод.
- У жодному документі не закріплено структурний підрозділ або особу, відповідальну за аналіз впливу партнерства з організаціями громадянського суспільства на якість політики, що впроваджується органом.

■ РЕКОМЕНДАЦІЇ

- Покласти на відділ з питань доступу до інформації завдання щодо підготовки та розміщення наборів відкритих даних;
- Призначити відповідальні підрозділи за виконання кожного підпункту пункту 2.3. Порядку інформаційного наповнення офіційного вебсайту Держкомтелерадіо;
- Розширити Перелік наборів даних Держкомтелерадіо, які підлягають оприлюдненню у форматі відкритих даних, відповідно до чинного законодавства;
- Розробити та затвердити Комунікаційну стратегію Держкомтелерадіо на 2019 - 2020 роки;
- На новому вебсайті Держкомтелерадіо передбачити наявність модулю електронних звернень та

онлайн-платформи для організації консультацій з громадськістю;

- Підготувати та розмістити на офіційному вебсайті Держкомтелерадіо інформацію про механізми чи процедури, за допомогою яких громадськість може представляти свої інтереси або в інший спосіб впливати на реалізацію повноважень Комітету; порядок оскарження рішень Держкомтелерадіо, його дій чи бездіяльності; зразки документів та інших матеріалів, необхідних для звернення громадян до Держкомтелерадіо;
- Розробити Порядок проведення консультацій із громадськістю в Держкомтелерадіо;
- Розробити Порядок розгляду звернень громадян у Комітеті;
- Розробити та затвердити регламент Держкомтелерадіо, у якому передбачити механізми проведення діалогу з громадськістю, зокрема питання сприяння проведенню громадської експертизи, а також питання взаємодії з консультативно-дорадчими органами при Держкомтелерадіо;
- У положенні про сектор консультацій з громадськістю та взаємодії зі ЗМІ деталізувати норму про те, яким чином цей сектор сприяє організації та підготовці засідань громадської ради при Держкомтелерадіо та проведенню громадських експертиз діяльності Держкомтелерадіо, які ініціюють ІГС. Аналогічне уточнення внести у посадову інструкцію головного спеціаліста сектору консультацій з громадськістю та взаємодії зі ЗМІ;
- Забезпечити приведення положення про громадську раду при Держкомтелерадіо у відповідність до чинної постанови Кабінету Міністрів України №996 від 3 листопада 2010 року «Про забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики» (у редакції після прийняття постанови Кабінету Міністрів України №353 від 24 квітня 2019);
- До переліку завдань сектору консультацій із громадськістю та взаємодії зі ЗМІ, визначеного положенням про цей сектор, додати завдання

щодо оцінки та аналізу впливу діяльності у сфері діалогу з громадськістю на ефективність роботи Держкомтелерадіо. Також додати завдання щодо аналізу впливу партнерства з організаціями громадянського суспільства на якість політики, що впроваджується органом;

- Розробити та затвердити стратегію взаємодії з організаціями громадянського суспільства. Водночас розробку цієї стратегії проводити разом з партнерськими організаціями;
- Під час щорічного звіту керівника органу окрему увагу приділяти інформації про вплив, який здійс-

нює партнерство з громадськістю на діяльність органу, та які саме результати (кількісні та якісні) має орган в результаті зазначеної взаємодії.

■ ОБМЕЖЕННЯ ОЦІНКИ

Незадовго до проведення оцінки головний спеціаліст сектору консультацій з громадськістю та взаємодії зі ЗМІ перейшов працювати в інший орган, відповідно питання оприлюднення та оновлення наборів відкритих даних не вдалось вивчити належним чином.

МЕТОДОЛОГІЯ ОЦІНКИ ДІЯЛЬНОСТІ МІНІСТЕРСТВА (ІНШОГО ЦОВВ) ЗА НАПРЯМОМ «ВЗАЄМОДІЯ З ГРОМАДСЬКІСТЮ»

Невід'ємною ознакою належного врядування є орієнтація на діалог із суспільством, відкритість і прозорість, забезпечення довіри громадськості до державних органів. Сучасне суспільство вимагає від уряду більшої відкритості, імплементації державної політики. Виправдати такі очікування можна лише шляхом застосування діалогових форм управління, які, так само здійснюються в межах різних моделей партнерства.

В Україні функціонують 75 центральних органів виконавчої влади, зокрема 19 міністерств та 46 інших центральних органів виконавчої влади, зокрема 24 державні служби, 14 державних агентств, 4 державні інспекції, 7 центральних органів виконавчої влади із спеціальним статусом, 4 колегіальні органи та 3 інші органи. Взаємодія з громадськістю є важливою функціональною складовою діяльності цих органів. Вона передбачає передусім отримання зворотного зв'язку, відстеження реакції громадськості на чинну державну політику, забезпечення прозорості та відкритості у діяльності органу влади.

На сьогодні вже впроваджується чимало ініціатив та практик державних органів щодо належної взаємодії з громадськістю. Проте життєздатність таких практик дуже часто залежить від лідерства керівників цих органів. Наявні правові механізми дуже часто фіксують недосконалість тих чи інших форм і методів взаємодії. А сама тема взаємодії влади з громадськістю більше переміщується у сферу інформування, а точніше — PR-стратегій.

Звісно, покращити ситуацію можна, зокрема за таких умов:

- органи виконавчої влади переорієнтуються з простого інформування про свою діяльність через ЗМІ та веб-ресурси на двосторонню взаємодію з експертним середовищем, організаціями громадянського суспільства, різними громадськими групами задля покращення якості державної політики;
- функція взаємодії з громадськістю буде в діяльності органу виконавчої влади не периферійною, а пріоритетною, оскільки стане невід'ємною складовою процесу вироблення державної політики;
- розвиватиметься спроможність органів виконавчої влади забезпечувати ефективну взаємодію з громадськістю, застосовуючи належну практику підвищення кваліфікації державних службовців.

Наведене «меню» не є вичерпним. Але першим кроком на шляху покращення взаємодії органу влади з громадськістю може стати запровадження оцінки за цим напрямом. Це дасть можливість не просто уявити реальну картину, а й виявити проблемні питання та сформулювати бачення необхідних змін і покращень.

В Україні вже робилися спроби запровадити оцінку взаємодії органів державної влади з громадськістю. Зокрема, відповідну оцінку наприкінці 2011 року проводив Секретаріат КМУ. За її результатами було підготовлено пропозиції керівництву Уряду щодо усунення недоліків у роботі за напрямом «взаємодія

з громадськістю» та надано відповідні доручення органам виконавчої влади.

У 2012 році на виконання Стратегії державної політики сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні Національне агентство України з питань державної служби розробило Порядок проведення оцінки діяльності органів виконавчої влади за напрямом «взаємодія з громадськістю» та відповідні показники (індикатори): структурна спроможність, організаційно-технічне та кадрове забезпечення підрозділу з питань взаємодії з громадськістю, планування та організація роботи, проведення консультацій із громадськістю, взаємодія з громадською радою та сприяння розвитку громадянського суспільства. Результати аналізу оприлюднювалися Центром адаптації державної служби до стандартів ЄС².

У 2013 році Секретаріат КМУ удосконалив методологію оцінки результатів діяльності органів виконавчої влади за напрямом «робота з громадськістю». Результатом оцінки стала аналітична довідка, яку було подано на розгляд керівництва КМУ, надіслано утвореній при Президентові України Координаційній раді сприяння розвитку громадянського суспільства, головам громадських рад, утворених при органах виконавчої влади відповідно до постанови КМУ від 3 листопада 2010 року № 996, органам виконавчої влади для врахування в роботі.

Набутий досвід аналізу став основою для подальших кроків у царині методологічного забезпечення оцінки діяльності органів виконавчої влади за зазначеним напрямом. У 2016 році робоча група, до складу якої входили представники Департаменту інформації та комунікацій із громадськістю Секретаріату КМУ, Центру адаптації державної служби до стандартів

ЄС, БФ «Творчий центр ТЦК», експерти інших організацій громадянського суспільства, розробила пілотну методологію оцінки результативності діяльності органів виконавчої влади за напрямом «взаємодія з громадськістю». Методологію апробовано під час проведення у 2016-2017 роках оцінки в НАДС і Міністерстві молоді та спорту України. У 2018 році група підготовлених експертів застосувала методологію під час оцінки діяльності різних місцевих органів виконавчої влади та місцевого самоврядування. Ця робота здійснювалася в межах проекту «Демократизація, права людини і розвиток громадянського суспільства в Україні», впроваджуваного ПРООН за фінансової підтримки Міністерства закордонних справ Данії.

У 2017 році Кабінет Міністрів України ухвалив Типовий порядок проведення оцінювання результатів службової діяльності державних службовців³, яким передбачено щорічне встановлення завдань та ключових показників результативності, ефективності та якості службової діяльності державних службовців, які обіймають посади державних секретарів міністерств, керівників центральних органів виконавчої влади. Зокрема, для державних секретарів міністерств на 2018 рік визначено завдання «Забезпечення взаємодії міністерства із громадськістю»⁴, ключовим показником виконання якого було проведення оцінки результативності діяльності апарату міністерства за напрямом «взаємодія з громадськістю». Для зазначеної оцінки можна застосувати пропоновану методологію.

Методологію можна застосовувати в разі залучення до оцінки зовнішнього експерта або групи експертів чи самооцінки, для проведення якої міністерство (інший ЦОВВ) створює внутрішню групу з оцінки.

² <http://www.center.gov.ua/>

³ Про затвердження Типового порядку проведення оцінювання результатів службової діяльності державних службовців. Постанова Кабінету Міністрів України від 23 серпня 2017 р. № 640. - <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/640-2017-%D0%BF>

⁴ Про затвердження завдань, ключових показників результативності, ефективності та якості службової діяльності державних службовців, які займають посади державних секретарів міністерств, на 2018 рік. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 11 квітня 2018 р. № 239-р. - <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/239-2018-%D1%80>

ЗАГАЛЬНИЙ КОНТЕКСТ МЕТОДОЛОГІЇ ОЦІНКИ

Серед Цілей сталого розвитку 2016-2030 рр. визначено Ціль 16 «Сприяння побудові миролюбного й відкритого суспільства в інтересах сталого розвитку, забезпечення доступу до правосуддя для всіх і створення ефективних, підзвітних та заснованих на широкій участі інституцій на всіх рівнях», у межах якої встановлено:

ГЛОБАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ створити ефективні, підзвітні та прозорі установи на всіх рівнях; забезпечити доступ громадськості до інформації і захистити основні свободи відповідно до національного законодавства і міжнародних угод;

НАЦІОНАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ підвищити ефективність діяльності органів виконавчої влади та місцевого самоврядування.

Стратегія сталого розвитку «Україна — 2020» визначає, що метою реформи державного управління є побудова прозорої системи державного управління. Результатом впровадження реформи має стати створення ефективної, прозорої, відкритої та гнучкої структури публічної адміністрації із застосуванням новітніх інформаційно-комунікативних технологій (е-урядування), яка здатна виробляти і реалізовувати цілісну державну політику, спрямовану на суспільний сталий розвиток і адекватне реагування на внутрішні та зовнішні виклики.

Європейські стандарти належного врядування сформульовані в документі SIGMA «Принципи державного управління», який містить систему принципів і критеріїв оцінки державного управління (далі – Принципи державного управління). Принципи сформульовано на основі міжнародних стандартів і вимог, а також належних практик держав — членів ЄС та/або країн Організації економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР). Низка країн визнає Принципи державного управління як перелік стандартів та систему принципів і критеріїв оцінки реформ державного управління. Зокрема, у сфері підзвітності⁵ визначено п'ять принципів.

⁵ Принципи державного управління визначаються за п'ятьма сферами:

- 1) стратегічні засади реформування державного управління;
- 2) формування і координація державної політики;
- 3) державна служба й управління людськими ресурсами;
- 4) підзвітність;
- 5) надання послуг.

П'ЯТЬ ПРИНЦИПІВ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

Загальна організація центрального уряду є раціональною, відповідає належним політикам та нормативним актам і забезпечує належну внутрішню, політичну, судову, суспільну та незалежну підзвітність;

право на доступ до публічної інформації передбачено законом і послідовно застосовується на практиці;

запроваджено дієві механізми захисту прав особи на належне врядування та захист суспільних інтересів;

справедливе ставлення у вирішенні адміністративних спорів забезпечується через механізми адміністративного оскарження та оскарження до суду;

державні органи несуть відповідальність за неправомірні дії і гарантують відновлення у правах та/або відповідне відшкодування.

Стратегія реформування державного управління на 2016-2020 роки⁶ з урахуванням Принципів державного управління серед напрямів реформування визначає також необхідність забезпечення підзвітності органів державного управління.

Рада Європи сприяє створенню середовища для участі громадськості, ухвалюючи відповідні політичні документи, як-от:

- Керівні принципи щодо громадської участі у процесі прийняття політичних рішень (2017 р.);
- Конвенція про захист прав людини та основоположних свобод (ETS № 5) і її додаткові протоколи;
- Конвенція про доступ до офіційних документів (СЄД №205);
- Рекомендація Rec (3)3 Комітету міністрів державам-членам щодо збалансованої участі жінок та чоловіків у прийнятті політичних і громадських рішень;
- Рекомендація CM/Rec (2007)14 Комітету міністрів державам-членам щодо правового статусу неурядових організацій у Європі;
- Кодекс кращих практик громадської участі у процесі прийняття рішень (2009 р.);
- Додатковий протокол до Європейської хартії місцевого самоврядування про право участі у справах місцевого органу влади (СЄД № 207);
- Рекомендація Rec (2001)19 Комітету міністрів державам-членам про участь громадян у місцевому публічному житті.

⁶ Затверджена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 24 червня 2016 р. № 474-р., «Деякі питання реформування державного управління України»

Дотримуючись засад належного врядування та ефективності діяльності органів виконавчої влади, можна виокремити такі цінності та принципи взаємодії влади з громадськістю:

ВІДКРИТІСТЬ

передбачає наявність механізмів доступу громадськості до вироблення державної політики на всіх етапах цього процесу;

ПРОЗОРИСТЬ

передбачає забезпечення доступу до публічної інформації, а також інформування громадськості про розроблення, ухвалення та реалізацію державних рішень, систематичного звітування органу виконавчої влади про свою діяльність, роз'яснення суті політики;

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

передбачає забезпечення громадськості своєчасною, повною й точною інформацією щодо подій та діяльності, моніторинг та оприлюднення інформації про використання публічних фінансів і досягнення цілей діяльності;

КОМПЕТЕНТНІСТЬ

дотримання належних стандартів професіоналізму, здатність ухвалювати обґрунтовані дієві рішення, опанування відповідних навичок та знань для виконання своїх обов'язків належним чином;

НЕУПЕРЕДЖЕНІСТЬ

застосування рівного ставлення до всіх громадян, організації громадянського суспільства, тобто об'єктивне ставлення до всіх у процесі вироблення політики, уникнення дискримінації;

ПОСЛІДОВНІСТЬ

планування взаємодії з орієнтацією на довгострокові стратегічні цілі, дотримання узгоджених принципів та засад взаємодії;

ДОБРОЧЕСНІСТЬ

дотримання етичних норм та запобігання проявам корупції.

ОПЕРАЦІОНАЛІЗАЦІЯ ПОНЯТЬ

Для оцінки результативності діяльності міністерства чи іншого центрального органу виконавчої влади за напрямом «взаємодія з громадськістю» важливо розуміти термінологію, яка застосовується у цій сфері.

В основу діяльності у сфері підготовки рішень органів виконавчої влади, вироблення державної політики покладено розуміння, що в суспільстві існують різні (подекуди — альтернативні) погляди на зміст рішення, політики, носіями яких є заінтересовані сторони.

ГРОМАДСЬКІСТЬ Фізичні особи та їх об'єднання, легалізовані відповідно до національного законодавства та практик, до яких, зокрема, належать громадські об'єднання, благодійні організації, релігійні організації, профспілкові організації, об'єднання роботодавців, бізнес-асоціації, творчі спілки, органи самоорганізації населення, кооперативи. Слід не плутати це поняття з поняттям «заінтересована сторона» (стейкхолдер). Остання може визначатися як частина суспільства, що є носієм корпоративного (групового) інтересу в процесі вироблення та впровадження державної політики в тій чи іншій сфері. Наприклад: студенти, власники квартир багатоквартирних будинків, батьки, депутати місцевих рад, виробники хліба, споживачі молочної продукції тощо. Тобто поняття «громадськість» більш широке.

ЗАІНТЕРЕСОВАНА СТОРОНА Будь-яка фізична чи юридична особа, зокрема й організація громадянського суспільства без статусу юридичної особи, що має безпосередній або опосередкований інтерес щодо діяльності з розроблення, ухвалення та застосування рішення органу публічної влади. Заінтересовані сторони не варто плутати із зацікавленими, оскільки перші мають *інтерес* (користь, зиск), а другі — виявляють *цікавість* (зацікавленість, допитливість). Отже, *заінтересована сторона* (особа)⁷ має певний інтерес до чогось, а зацікавлена сторона (особа) бажає, намагається дізнатися про щось у всіх подробицях, виявляє увагу до когось, чогось.

⁷ Також замість терміну «заінтересовані сторони» вживається термін «стейкхолдери» (stakeholders). Стейкхолдери — це особи, які мають прямий чи непрямий інтерес (stake) у рішенні, що ухвалює чи ухвалив орган публічної влади. Стейкхолдерами можуть бути особи, які якимось чином впливають на рішення чи зазнають впливу від такого рішення

ОРГАНІЗАЦІЇ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА (ОГС)⁸

Громадські об'єднання, професійні спілки та їх об'єднання, творчі спілки, організації роботодавців та їх об'єднання, благодійні, волонтерські та релігійні організації, органи самоорганізації населення, об'єднання власників житлових та нежитлових приміщень багатоквартирного будинку, відокремлені підрозділи іноземних неурядових організацій та інші юридичні особи приватного права або організації без статусу юридичної особи, зареєстровані в установленому законодавством порядку, метою яких є захист прав і свобод людини і громадянина або виключно своїх членів, представлення інтересів членів окремої територіальної громади або надання соціальних та інших суспільно значущих послуг без мети отримання прибутку.

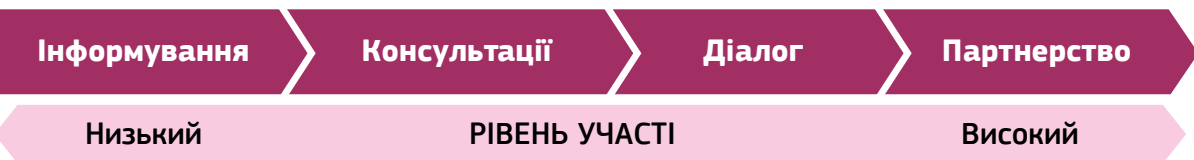
ГРОМАДСЬКА УЧАСТЬ

Залучення окремих громадян, ОГС і громадянського суспільства в цілому до процесу ухвалення рішень органами публічної влади. Громадська участь в ухваленні рішень відрізняється від лобіювання ставленням до ділових інтересів.

Взаємодія з громадськістю має відповідати **принципам**, визначеним у Керівних принципах Ради Європи щодо громадської участі у процесі прийняття політичних рішень (2017 р.) та Кодексі кращих практик участі громадськості у процесі прийняття рішень (2009 р.), а саме:

- взаємоповага між усіма суб'єктами як основа для чесної взаємодії та взаємної довіри;
- повага до незалежності ОГС, незалежно від того, чи їхні погляди відповідають точці зору органів публічної влади;
- повага до позиції органів публічної влади, на яких лежить відповідальність і підзвітність за ухвалення рішень;
- відкритість, прозорість і підзвітність;
- оперативність, за якої всі суб'єкти пропонують відповідний зворотний зв'язок;
- недискримінація та інклюзивність: надання усім менш привілейованим та найбільш уразливим групам можливості бути почутими, забезпечення врахування їхньої думки;
- гендерна рівність і рівноправна участь усіх груп, зокрема тих, що мають особливі інтереси та потреби, як-от: молоді, людей похилого віку, осіб із інвалідністю і меншин;
- доступність завдяки використанню чіткої лексики та відповідних засобів участі, офлайн або онлайн і на будь-якому пристрої.

Взаємодія передбачає різні рівні участі громадськості у процесах прийняття політичних рішень:

⁸ Тотожне поняттю «інститути громадянського суспільства», що застосовується в низці нормативно-правових актів. Проте поняття ОГС більше відповідає міжнародній практиці визначення подібних організацій.

Взаємодію з громадськістю не варто ототожнювати чи пов'язувати з організацією роботи зі зверненнями громадян, оскільки ця функція відмінна за змістом.

Спираючись на зазначені принципи, можна визначити чотири рівні взаємодії з громадськістю (від простішого (елементарного) до складного): інформування — консультації — діалог (активна участь громадськості у виробленні та реалізації державної політики) — партнерство. Отже, взаємодія з громадськістю передбачає:

ІНФОРМУВАННЯ — односторонні відносини, під час яких орган державної влади надає інформацію громадськості про формування, ухвалення та впровадження публічної політики, механізми участі громадян та організацій громадянського суспільства у формуванні та реалізації державної політики. Ці відносини передбачають як надання інформації за ініціативою органу влади, так і надання її на вимогу громадськості (відповідно до Закону України «Про доступ до публічної інформації»);

КОНСУЛЬТАЦІЇ — комунікація, під час якої орган виконавчої влади оприлюднює проекти своїх рішень з метою отримання коментарів, зауважень, пропозицій від громадськості або проводить консультації з громадськістю щодо реалізації рішень, політик, які вже впроваджуються або впровадження яких завершилося. Як правило, проведення консультацій ініціює орган влади;

ДІАЛОГ (АКТИВНА УЧАСТЬ ГРОМАДСЬКОСТІ У ВИРОБЛЕННІ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ) — рівень взаємодії, за якої орган виконавчої влади включає, залучає представників громадськості до робочих груп, експертних рад тощо в процесі вироблення проектів конкретних нормативно-правових актів (НПА), рішень, політик. Представники громадськості є повноправними учасниками процесу вироблення рішень, проектів НПА. Результатом такої взаємодії є спільне рішення (законопроект, рекомендації тощо). Діалог може бути ініційований як органами влади, так і громадськістю;

ПАРТНЕРСТВО — рівень взаємодії, за якої орган виконавчої влади та організації громадянського суспільства здійснюють взаємний обмін різного роду ресурсами (наприклад, делегування організаціям громадянського суспільства надання певного виду послуг, спільне проведення заходів тощо).

Кожен рівень передбачає три етапи:

На етапі планування державного органу виконавчої влади ухвалює відповідні НПА, інші рішення, якими визначаються заплановані дії щодо організації процесу взаємодії з громадськістю. На етапі «дія» відповідні структурні підрозділи докладають зусилля, проводять заходи, які втілюють заплановане чи забезпечують виконання відповідних вимог законодавства. Етап «результат» передбачає аналіз досягнутих результатів та зіставлення їх із очікуваннями, оцінку змін внаслідок докладених зусиль.

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ОЦІНКИ

МЕТА ОЦІНКИ — визначення стану та дієвості (рівень виконання визначених завдань) взаємодії з громадськістю державного органу виконавчої влади⁹ та розроблення рекомендацій щодо вдосконалення його роботи за зазначеним напрямом, просування принципів належного врядування.

- ЗАВДАННЯ ОЦІНКИ**
- визначити результативність діяльності міністерства (або іншого ЦОВВ) за напрямом «взаємодія з громадськістю» за рівнями: інформування громадськості, консультації з громадськістю, діалог (активна участь громадськості у виробленні та реалізації державної політики), партнерство організацій громадянського суспільства та органу виконавчої влади;
  - визначити рівень виконання встановлених завдань міністерства (або іншого ЦОВВ) за напрямом «взаємодія з громадськістю»;
  - розробити рекомендації з удосконалення діяльності міністерства (або іншого ЦОВВ) за напрямом «взаємодія з громадськістю».

ОБ'ЄКТ ОЦІНКИ — діяльність органу виконавчої влади за напрямом «взаємодія з громадськістю».

ПРЕДМЕТ ОЦІНКИ — ступінь реалізації функції органу виконавчої влади щодо взаємодії з громадськістю відповідно до вимог законодавства України та зобов'язань Уряду України із запровадження принципів належного врядування.

⁹ Методологія застосовується для оцінки діяльності окремого органу виконавчої влади (міністерства, центрального органу виконавчої влади) і не розрахована на оцінку в цілому діяльності усіх зазначених органів виконавчої влади.

ПРОЦЕС ОЦІНКИ

Проведення оцінки взаємодії органу владу з громадськістю здійснюється в такій послідовності:

Перед початком оцінки необхідно обов'язково проаналізувати організаційну структуру забезпечення взаємодії міністерства (або іншого ЦОВВ) з громадськістю. Для цього слід вивчити структуру органу, організацію та ресурсне забезпечення діяльності відповідного структурного підрозділу, який забезпечує організацію взаємодії з громадськістю.

Водночас варто звернути увагу на відповідні управлінські процеси, структуру взаємодії різних структурних підрозділів міністерства (або іншого ЦОВВ) в процесі інформування громадськості, організації консультацій з громадськістю тощо.

ЗБІР ДАНИХ

Оцінку дуже складно здійснювати без надійних даних про результати діяльності міністерства (або іншого ЦОВВ) за напрямом «взаємодія з громадськістю». Задля забезпечення такої надійності до уваги передусім беруться офіційні дані, насамперед із відкритих джерел. Окрім того, важливим джерелом даних є працівники самого міністерства (або іншого ЦОВВ), члени консультативно-дорадчих органів (у т.ч. громадської ради), утворених при органі виконавчої влади, представники широкої громадськості. Під час інтерв'ю з представниками цих груп необхідно з'ясувати інтерпретацію кількісних показників діяльності міністерства (або іншого ЦОВВ), а також якісні характеристики виконання функції взаємодії з громадськістю.

Джерелами даних для проведення оцінки можуть бути:

- різноманітні документи (письмові джерела): нормативно-правові та розпорядчі документи міністерства (іншого ЦОВВ); внутрішні регламенти, стандарти надання послуг; плани діяльності міністерства та звіти про їх виконання; звіти про виконання Національної стратегії сприяння розвитку громадянського суспільства на 2016–2020 роки; звіти про виконання вимог Закону України «Про доступ до публічної інформації», відповідних постанов Кабінету Міністрів України; звіти, індекси та рейтинги міжнародних урядових і неурядових організацій щодо рівня та стану залучення громадськості в Україні;
- онлайн-ресурси: офіційний вебсайт міністерства (або іншого ЦОВВ); єдині державні веб-портали (відкритих даних¹⁰, використання публічних коштів¹¹), адміністративних послуг¹² та ін.), вебсайти організацій громадянського суспільства, які взаємодіють із міністерством (або іншим ЦОВВ);
- члени громадської ради та інших консультативно-дорадчих органів при міністерстві (або іншому ЦОВВ);
- представники організацій громадянського суспільства, що мають досвід взаємодії з міністерством (або іншим ЦОВВ);
- представники структурного підрозділу міністерства (або іншого ЦОВВ), що відповідає за реалізацію функції «взаємодія з громадськістю»;
- представники інших структурних підрозділів міністерства (іншого ЦОВВ), які у своїй діяльності взаємодіють із громадськістю;

Можуть бути використані такі **методи збору даних**:

- Аналіз документів;
- Аналіз офіційних вебсайтів;
- Індивідуальні та групові напівструктуровані інтерв'ю;
- Фокус-групові обговорення.

¹⁰ <https://data.gov.ua/>

¹¹ <https://spending.gov.ua/>

¹² <https://my.gov.ua/>

Для досягнення завдань оцінки доцільно використовувати такі **інструменти збору даних**:

- Форма для аналізу документів (Додаток 1);
- Форма для аналізу офіційних вебсайтів (Додаток 2);
- Анкета напівструктурованого інтерв'ю з членами консультативно-дорадчих органів (Додаток 3);
- Анкета напівструктурованого інтерв'ю з представниками ОГС (Додаток 4);
- Анкета напівструктурованого інтерв'ю з представником міністерства (іншого ЦОВВ) (Додаток 5);
- Сценарій фокус-групи (Додаток 6).

Зв'язок між джерелами даних, методами та інструментами збору даних для проведення оцінки представлені у таблиці нижче:

ДЖЕРЕЛА, МЕТОДИ ТА ІНСТРУМЕНТИ ЗБОРУ ДАНИХ ДЛЯ ОЦІНКИ ЗА НАПРЯМОМ «ВЗАЄМОДІЯ З ГРОМАДСЬКІСТЮ»

Джерела даних	Методи збору даних	Інструменти збору даних		
			ні	так
Документи (письмові джерела)	• Аналіз документів/вебсайтів громадських організацій	• Форма для аналізу документів		
Онлайн-ресурси	• Аналіз офіційного вебсайту органу виконавчої влади • Аналіз єдиних державних веб-порталів	• Форма для аналізу вебсайтів		
Члени громадської ради та інших консультативно-дорадчих органів при міністерстві (або іншому ЦОВВ)	• Індивідуальні та групові напівструктуровані інтерв'ю • Фокус-групові обговорення	• Анкета напівструктурованого інтерв'ю з членами консультативно-дорадчих органів • Сценарій фокус-групи з представниками громадськості		
Представники організацій громадянського суспільства, що мають досвід взаємодії з міністерством (або іншим ЦОВВ)	• Індивідуальні та групові напівструктуровані інтерв'ю • Фокус-групові обговорення	• Анкета напівструктурованого інтерв'ю з представниками ОГС • Сценарій фокус-групи з представниками громадськості		
Представники структурного підрозділу міністерства (або іншого ЦОВВ), що відповідає за реалізацію функції «взаємодія з громадськістю»	• Індивідуальні та групові напівструктуровані інтерв'ю	• Анкета напівструктурованого інтерв'ю з представником міністерства (іншого ЦОВВ)		
Представники інших структурних підрозділів міністерства (іншого ЦОВВ), які у своїй діяльності взаємодіють із громадськістю	• Індивідуальні та групові напівструктуровані інтерв'ю	• Анкета напівструктурованого інтерв'ю з представником міністерства (іншого ЦОВВ)		

АНАЛІЗ ДАНИХ

Нижче наведено опис очікуваного прогресу, який слугує відправною точкою для порівняння з фактичним прогресом. На підставі зібраних даних експерт з оцінки визначає оцінку за кожним етапом у межах кожного рівня взаємодії.

КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ ОЧІКУВАНОВОГО ПРОГРЕСУ ЗА РІВНЯМИ ВЗАЄМОДІЇ З ГРОМАДСЬКІСТЮ

Рівні взаємодії	Дії	Критерії	Бали		Максимально можлива оцінка
			ні	так	
ІНФОРМУВАННЯ	ПЛАНУВАННЯ	Наявність і відповідність вимогам законодавства: <ul style="list-style-type: none"> • нормативно-правових і розпорядчих документів органу виконавчої влади щодо інформування про діяльність органу виконавчої влади, розроблення, ухвалення та реалізація державних рішень, механізми участі громадян у формуванні та реалізації державної політики, доступу до публічної інформації, розпорядником якої є орган виконавчої влади; 	0	1	4
		• комунікаційної стратегії;	0	1	
		• каналів інформування;	0	1	
		• доступу до відкритих баз даних, власником яких є орган виконавчої влади.	0	1	
	ДІЯ	• Дотримання процедур надання доступу до публічної інформації, розпорядником якої є орган виконавчої влади;	0	1	4
		• оперативне інформування про діяльність органу виконавчої влади через різні канали комунікації;	0	1	
		• оприлюднення звітів про роботу органу виконавчої влади, про використання коштів державного бюджету;	0	1	
		• інформування про сутність, зміст державної політики (у сфері діяльності органу виконавчої влади).	0	1	

ІНФОРМУВАННЯ	РЕЗУЛЬТАТИ	<ul style="list-style-type: none"> Інформування громадськості відбувається на різних етапах циклу політики у відповідній сфері; 	0	1	4	
		<ul style="list-style-type: none"> простий та відкритий доступ до важливої, точної та актуальної інформації щодо процесів державної політики у відповідній сфері; 	0	1		
		<ul style="list-style-type: none"> забезпечено сталість процедур інформування громадськості, незалежно від особистих контактів керівництва чи працівників; 	0	1		
		<ul style="list-style-type: none"> забезпечено належний ступінь поінформованості основних заінтересованих груп. 	0	1		
КОНСУЛЬТАЦІЇ З ГРОМАДСЬКІСТЮ	ПЛАНУВАННЯ	<ul style="list-style-type: none"> Інституалізація процедур та стандартизація консультацій з громадськістю на рівні органу виконавчої влади; 	0	1	4	
		<ul style="list-style-type: none"> наявність у регламенті державного органу процедур консультацій із громадськістю під час розроблення та ухвалення рішень; 	0	1		
		<ul style="list-style-type: none"> наявність і відповідність плану консультацій із громадськістю; 	0	1		
		<ul style="list-style-type: none"> передбачуваність і прогнозованість процесу розроблення документів державної політики, проектів відповідних рішень. 	0	1		
	ДІЯ	<ul style="list-style-type: none"> Різноманітність форм консультацій із громадськістю, які забезпечують реальну можливість впливати на процес ухвалення рішень, починаючи з ранніх етапів; 	0	1	4	
		<ul style="list-style-type: none"> використання онлайн-платформ для організації консультацій із громадськістю; 	0	1		
		<ul style="list-style-type: none"> наявність і відповідність механізмів зворотного зв'язку з громадськістю в процесі впровадження ухвалених рішень, реалізації чинної державної політики в сфері діяльності органу виконавчої влади; 	0	1		
		<ul style="list-style-type: none"> наявність практики звітування про проведенні консультації з громадськістю. 	0	1		

КОНСУЛЬТАЦІЇ З ГРОМАДСЬКІСТЮ	РЕЗУЛЬТАТИ	<ul style="list-style-type: none"> Належний порядок розгляду і врахування пропозицій, що надходять від громадськості; 	0	1	4	
		<ul style="list-style-type: none"> забезпечення неупередженого ставлення міністерства (або іншого ЦОБВ) до участі в консультаціях всіх сторін (тих, на кого впливає політика; тих, кого буде залучено до реалізації політики; ОГС, які висловили заінтересованість у політиці); 	0	1		
		<ul style="list-style-type: none"> забезпечення сталості процедур консультацій з громадськістю, незалежно від особистих контактів керівництва чи працівників; 	0	1		
		<ul style="list-style-type: none"> вплив ОГС на формування порядку денного державної політики (стратегічний план діяльності органу виконавчої влади, плани діяльності органу виконавчої влади тощо). 	0	1		
ДІАЛОГ (активна участь громадськості у виробленні та реалізації державної політики)	ПЛАНУВАННЯ	<ul style="list-style-type: none"> Інституалізовані процедури сприяння проведенню громадської експертизи діяльності; 	0	1	4	
		<ul style="list-style-type: none"> інституалізація різноманітних консультативно-дорадчих органів при міністерстві (іншому ЦОБВ); 	0	1		
		<ul style="list-style-type: none"> наявність і відповідність планів розроблення проектів нормативно-правових актів, планів підготовки проектів регуляторних актів; 	0	1		
		<ul style="list-style-type: none"> наявність і відповідність планів моніторингу та оцінки (відстеження результативності) державної політики. 	0	1		
	ДІЯ	<ul style="list-style-type: none"> Кількість і тематична спрямованість консультативно-дорадчих органів, їх репрезентативність та відкритість, прозорість їхньої діяльності; 	0	1	4	
		<ul style="list-style-type: none"> кількість проведених громадських експертиз (у разі надходження запитів) та дотримання належних процедур сприяння їх проведенню; 	0	1		
		<ul style="list-style-type: none"> практика розроблення та імплементації заходів за результатами розгляду експертних пропозицій; 	0	1		
		<ul style="list-style-type: none"> практика застосування громадського моніторингу та оцінки державної політики у відповідній сфері. 	0	1		

ДІАЛОГ (активна участь громадськості у виробленні та реалізації державної політики)	РЕЗУЛЬТАТИ	• Ступінь урахування пропозицій за результатами громадської експертизи в процесі вироблення рішень, впровадження державної політики, покращення діяльності органу виконавчої влади;	0	1	4
		• фактичний вплив консультативно-дорадчих органів на процеси розроблення та ухвалення рішень міністерства (або іншого ЦОБВ), формування та реалізацію державної політики у відповідній сфері;	0	1	
		• наявність успішних історій реального впливу консультативно-дорадчих органів на зміст рішень органу виконавчої влади, формування та реалізацію державної політики у відповідній сфері;	0	1	
		• наявність ухвалених рішень, розроблених політик, які є «спільним здобутком» міністерства (або іншого ЦОБВ) та консультативно-дорадчих органів, ОГС.	0	1	
ПАРТНЕРСТВО	ПЛАНУВАННЯ	• інституалізація конкурсних механізмів грантової (фінансової) підтримки (у разі наявності таких можливостей та/чи обов'язку);	0	1	4
		• наявність стратегії взаємодії з ОГС;	0	1	
		• наявність плану заходів щодо реалізації національної стратегії сприяння розвитку громадянського суспільства;	0	1	
		• наявність планів дій, заходів щодо реалізації державної політики у партнерстві з ОГС.	0	1	
	ДІЯ	• Наявність заходів, проектів, реалізованих спільно, у партнерстві з ОГС;	0	1	4
		• наявність прозорого та добросовісного конкурсного механізму підтримки проектів організацій громадянського суспільства за рахунок коштів державного чи місцевого бюджету (грантової підтримки);	0	1	
		• практика делегування (зокрема соціального замовлення) органами виконавчої влади певних заходів, дій органам громадянського суспільства;	0	1	
		• практика надання громадськості волонтерської допомоги органу виконавчої влади в здійсненні повноважень.	0	1	

ПАРТНЕРСТВО	РЕЗУЛЬТАТИ	• Вплив партнерства з ОГС на якість впроваджуваної державної політики, надання адміністративних послуг органом виконавчої влади (у разі надання);	0	1	4
		• наявний вплив на підвищення рівня інституційної спроможності ОГС щодо використання механізмів участі у формуванні та реалізації державної політики;	0	1	
		• наявний вплив на підвищення рівня інституційної спроможності міністерства (або іншого ЦОБВ) щодо формування та реалізації державної політики;	0	1	
		• стратегічний характер (довгостроковість) партнерства.	0	1	

На кожному рівні слід з'ясувати, що відбувається і яких результатів досягнуто на етапах планування, дії, результатів. Водночас до уваги беруться очікувані дії, рішення, що впливають з вимог законодавства, окремих НПА. Наприклад, на рівні «консультації з громадськістю» на етапі «планування» міністерство (або інший ЦОБВ) повинно скласти щорічний орієнтовний план консультацій із громадськістю. Таким чином, під час оцінки необхідно з'ясувати, чи наявний цей план, чи його оприлюднено, ким він затверджений, яким чином було визначено його зміст.

На підставі зібраних даних експертним шляхом визначається прогрес у досягненні очікуваних результатів. Фактично такий прогрес можна оцінити на кожному етапі кожного рівня за чотирибальною шкалою. Якщо оцінку здійснюють зовнішні експерти, то її виводять на основі думки як мінімум трьох експертів (середнє арифметичне). Тобто необхідно залучити як мінімум трьох зовнішніх експертів. У разі самооцінки її виставляють за результатами обговорення даних, отриманих внутрішньою командою з оцінки (яка має об'єднати представників різних структурних підрозділів).

За результатами аналізу зібраних даних оцінюється прогрес (тренди і динаміка) на кожному з рівнів та в межах одного етапу за відповідними критеріями. У разі відповідності певному критерію, за ним ставиться оцінка «1». Таким чином, за кожним етапом на кожному рівні взаємодії може бути отримана підсумкова оцінка в межах від 0 до 4, де:

- 0 – результати не вимірюються через їх відсутність;
- 1 – декларуються лише наміри;
- 2 – наявні незначні результати або є одиничні (разові) прояви;
- 3 – наявні суттєві результати;
- 4 – наявні відмінні результати, що демонструють стійкість.

Таблиця *Опис очікуваного прогресу за напрямом «взаємодія з громадськістю»* містить інтерпретацію результатів оцінки.

Зроблені оцінки представляються в *Матриці для аналізу результатів оцінки*. До відповідних комірок вносяться стислі записи, які характеризують стан та обґрунтовують оцінку.

Приклад, як може виглядати заповнена матриця за рівнем «Інформування», наведений у таблиці *Матриця для аналізу результатів оцінки за рівнем взаємодії «Інформування»*. У наведеному прикладі на підставі оцінок за кожним етапом визначається загальна оцінка окремого рівня. У цьому прикладі рівень «інформування» в середньому оцінюватиметься на 2,33. Така оцінка означатиме, що на рівні «інформування» державний орган досяг певних, але незначних результатів. Такі результати переважно є одиничним проявом окремих досягнень без достатньої сталості. Попри докладені суттєві зусилля результативність таких дій є незначною і не забезпечує достатнього очікуваного інформування громадськості.

ОПИС ОЧІКУВАНОГО ПРОГРЕСУ ЗА НАПРЯМОМ «ВЗАЄМОДІЯ З ГРОМАДСЬКІСТЮ»

0	1	2	3	4
Результати не вимірюються через їх відсутність	Декларуються лише наміри	Наявні незначні результати або є одиничні (разові) прояви	Наявні суттєві результати	Наявні відмінні результати, що відзначаються сталістю
Обов'язкові дії, передбачені законодавством, відсутні.	Відповідні державні службовці, структурні підрозділи лише декларують, що певні дії робитимуться в майбутньому чи здійснюватимуться на підставі окремих усних розпоряджень, доручень без ухвалення розпорядчих актів.	Дії разові, не внормавані та залежать від волі окремого керівника, державного службовця. Такі дії можуть реалізовуватися як окрема реакція на потребу, що виникла, чи наявну проблему. Дії можуть вчинятися на виконання вимог відповідного законодавства, проте вони достатньо формальні або не відповідають реальним потребам чи поточній ситуації.	Усі необхідні дії вчиняються у належний спосіб. Результати досягнуто в належний, ефективний спосіб.	Дії призводять до очікуваних результатів. Напрацьована практика та здобутий досвід є позитивними та ефективними і можуть застосовуватися іншими органами виконавчої влади. Отримані результати є сталими. Запроваджені практики, процедури застосовуватимуться й надалі, оскільки належним чином унормовані.

МАТРИЦЯ ДЛЯ АНАЛІЗУ РЕЗУЛЬТАТІВ ОЦІНКИ

Рівні взаємодії	Етапи	Прогрес (тренди або динаміка) у досягненні результатів				
		0	1	2	3	4
		Результати не вимірюються через їх відсутність	Декларуються лише наміри	Наявні незначні результати або є одиничні (разові) прояви	Наявні суттєві результати	Наявні відмінні результати, що відзначаються сталістю
ІНФОРМУВАННЯ	ПЛАНУВАННЯ					
	Опис отриманих даних ¹³					
	ДІЯ					
	Опис отриманих даних					
	РЕЗУЛЬТАТИ					
КОНСУЛЬТАЦІЇ З ГРОМАДСЬКІСТЮ	ПЛАНУВАННЯ					
	Опис отриманих даних					
	ДІЯ					
	Опис отриманих даних					
	РЕЗУЛЬТАТИ					
ДІАЛОГ (активна участь громадськості у виробленні та реалізації державної політики)	ПЛАНУВАННЯ					
	Опис отриманих даних					
	ДІЯ					
	Опис отриманих даних					
	РЕЗУЛЬТАТИ					
ПАРТНЕРСТВО	ПЛАНУВАННЯ					
	Опис отриманих даних					
	ДІЯ					
	Опис отриманих даних					
	РЕЗУЛЬТАТИ					

¹³ Стислий опис підстав, на яких визначено той чи інший рівень прогресу.

МАТРИЦЯ ДЛЯ АНАЛІЗУ РЕЗУЛЬТАТІВ ОЦІНКИ ЗА РІВНЕМ
ВЗАЄМОДІЇ «ІНФОРМУВАННЯ» (ПРИКЛАД)

Рівні взаємодії	Етапи	Прогрес (тренди або динаміка) у досягненні результатів				
		0	1	2	3	4
		Результати не вимірюються через їх відсутність	Декларуються лише наміри	Наявні незначні результати або є одиничні (разові) прояви	Наявні суттєві результати	Наявні відмінні результати, що відзначаються сталістю
ІНФОРМУВАННЯ	ПЛАНУВАННЯ			2		
	Опис отриманих даних	<i>Роботу з інформування організовано відповідно до плану комунікацій. Наявна комунікаційна стратегія, проте вона тривалий час не актуалізувалася. Застосовується достатньо обмежений набір каналів комунікації: офіційний вебсайт, прес-конференції.</i>				
	ДІЯ				3	
	Опис отриманих даних	<i>Проводяться щотижневі брифінги для медіа, забезпечено високу відвідуваність офіційного вебсайта, громадськість має можливість отримувати спеціальну веб-розсилку новин.</i>				
	РЕЗУЛЬТАТИ			2		
	Опис отриманих даних	<i>ОГС — члени громадської ради достатньо поінформовані про діяльність міністерства. Водночас інформація, яка надається широкій громадськості через обмежену кількість комунікаційних каналів, є часто неактуальною. Інформування відбувається переважно вже на етапі ухвалення рішення.</i>				

ЗВІТ З ОЦІНКИ ТА ВИКОРИСТАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ

Фінальним кроком оцінки взаємодії державного органу з громадськістю є складання звіту, який підсумовує основні отримані результати. Такий звіт повинен порівняти досягнуті результати з попередніми очікуваннями та отриманими кінцевими результатами. В ідеалі звіт також повинен давати точне бачення того, як відбувається взаємодія державного органу з громадськістю, який прогрес досягнуто за кожним рівнем взаємодії, які існують успіхи і прогалини.

Оцінка може вплинути та змінити мислення осіб, які ухвалюють рішення, якщо вони зрозуміють ключові повідомлення проведеної оцінки. Читачі зможуть зрозуміти основну ідею оцінки, якщо фахівці, які її проводили, чітко сформулюють цю основну ідею. Основна ідея повинна складатися не більше ніж з двох пропозицій. Вона повинна бути простою, конкретною, проникливою, надихати та зацікавлювати.

Стандартні складники звіту про оцінювання містять:

- короткий опис (резюме);
- методологія оцінки;
- результати оцінки за рівнями взаємодії з громадськістю;
- висновки;
- рекомендації;
- додатки.

Докладна структура звіту з оцінки представлена в Додатку 7.

Найбільш важливою частиною звіту з оцінки є резюме, оскільки саме його найчастіше читають ті, хто приймає рішення. Докладна структура резюме як складника звіту з оцінки представлена в Додатку 8.

Загальні поради щодо написання звіту:

- прагніть до ясності та використання простої мови;
- не використовуйте занадто багато цифр;
- передавайте аргументацію й основні результати (підсумки);
- пояснюйте, а не пропагуйте;
- визначте групу, яка отримає користь («переможці»), і осіб, які опиняться в більш скрутному становищі («переможені»);
- не пропустіть непередбачені наслідки;
- робіть звіт осмисленим і змістовним;

- концентруйте звіт на первинних користувачах;
- підтримуйте постійний зв'язок із заінтересованими сторонами впродовж усього процесу оцінки;
- позитивно думайте про негативні моменти;
- розрізняйте поширення результатів та їх використання.

Звіт з оцінки має містити рекомендації щодо того, як подолати виявлені прогалини та покращити взаємодію з громадськістю. Фахівці, які проводили оцінку, можуть пропонувати багато рекомендацій, але в ситуації, коли на першому місці покращення та навчання, перш ніж надати рекомендації, слід подумати про вартість, доцільність і практичність рекомендацій. Замість рекомендацій, які можуть викликати обурення, розгляньте можливість надання «варіантів покращення». Рекомендації, які пропонують такі заходи, як «робіть краще», «докладайте більше зусиль», «приділяйте більше уваги», «приділяйте більше часу й енергії», «виділіть більше людей» і т.ін. рідко мають цінність. Наскільки краще? Наскільки більше зусиль? Наскільки більше уваги? Хто має вирішувати, який рівень є достатнім?

Звіт з оцінки має бути об'єктивним. Погляди всіх основних заінтересованих сторін мають бути відображені об'єктивно. Гарні оцінки не приймають чийсь сторону – їх метою є набуття досвіду та покращення підзвітності, а не висунення звинувачень і критика.

Загалом запровадження оцінки його діяльності в цьому напрямі може бути першим кроком на шляху покращення взаємодії державного органу з громадськістю. Це дасть можливість не просто уявити реальну картину, а її виявити проблемні питання та отримати необхідне бачення, що треба змінювати та покращувати. Існує багато шляхів використання оцінки. Оцінка надає державним органам, ОГС, суспільству та багатьом іншим сторонам зворотний зв'язок щодо того, як здійснюється взаємодія з громадськістю. Оцінка може надавати керівникам та особам, які відповідають за цей напрям діяльності, інформацію про те, що є дієвим, а що недієвим.

Оцінка може слугувати багатьом цілям і використовуватися по-різному, наприклад:

- допомагати з'ясувати, чому було або не було досягнуто запланованих результатів;
- встановлювати причини отримання незапланованих результатів або наслідків;
- оцінювати шляхи та причини впливу на результати певних дій;
- висвітлювати процес реалізації, невдачі та успіхи на всіх рівнях;
- допомагати робити висновки, висвітлювати сфери досягнень і потенціалу, а також надавати конкретні рекомендації щодо покращення та реформування.

Отже, оцінка може бути корисною під час розгляду таких питань:

- питань широкої комунікаційної стратегії органу державної влади («Чи правильні наші дії?»);
- питань роботи та реалізації («Чи правильно ми робимо те, що робимо?»);
- чи є кращі підходи до взаємодії з громадськістю («Про що ми дізнаємось?»).

З урахуванням зазначеного у звіті з оцінки формулюються рекомендації, втілення яких може покращити взаємодію державного органу з громадськістю.

1 | ФОРМА ДЛЯ АНАЛІЗУ ДОКУМЕНТІВ

Критерії оцінки	Назва документа, вихідні реквізити (дата, номер)	Цитата з документа	Сторінка документа	Питання, які залишились без відповіді і які потрібно розглянути під час польових робіт
Інформування громадськості				
Планування				
Дія				
Результати				
Консультації з громадськістю				
Планування				
Дія				
Результати				
Діалог (активна участь громадськості у виробленні та реалізації державної політики)				
Планування				
Дія				
Результати				
Партнерство				
Планування				
Дія				
Результати				

2 | ФОРМА ДЛЯ АНАЛІЗУ ВЕБСАЙТІВ

Аналіз офіційного вебсайта міністерства (або іншого ЦОВВ)

№ з/п	Критерії для аналізу	Так/Ні	Коментарі
<i>I. Наявність, повнота і актуальність загальної інформації</i>			
1.1	Найменування органу		
1.2	Місія, функції, повноваження, основні завдання, напрями діяльності та нормативно-правові засади діяльності		
1.3	Структура та керівництво органу		
1.4	Прізвища, імена та по батькові керівників		
1.5	Місцезнаходження апарату, урядових органів державного управління, утворених у його складі, територіальних органів та відповідних структурних підрозділів місцевих держадміністрацій (поштові адреси, номери телефонів, факсів, адреси офіційних вебсайтів та електронної пошти)		
1.6	Основні функції структурних підрозділів, а також прізвища, імена, по батькові, номери телефонів, адреси електронної пошти їх керівників		
1.7	Нормативно-правові акти з питань, що належать до компетенції органу		
1.8	Плани підготовки органом проектів регуляторних актів та зміни до них		
1.9	Повідомлення про оприлюднення проектів регуляторних актів, проекти цих актів і аналіз їх регуляторного впливу		
1.10	Звіти про відстеження результативності прийнятих органом регуляторних актів		
1.11	Відомості про регуляторну діяльність органу (переліки регуляторних актів із зазначенням дати набрання чинності, строку проведення базового, повторного та періодичного відстеження їхньої результативності та інформації про місце їх оприлюднення)		

№ з/п	Критерії для аналізу	Так/Ні	Коментарі
1.12	Перелік та порядок надання адміністративних послуг (форми і зразки документів, правила їх заповнення) органами виконавчої влади і бюджетними установами, які перебувають в їх управлінні та яким делеговані повноваження з надання таких послуг		
1.13	Відомості про взаємодію з громадською радою при органі виконавчої влади		
1.14	Відомості про проведення консультацій з громадськістю, громадської експертизи та врахування громадської думки у своїй діяльності		
1.15	Зразки документів та інших матеріалів, необхідних для звернення громадян до органу		
1.16	Розпорядок роботи органу та час прийому керівництва (загальні правила роботи установи, правила внутрішнього трудового розпорядку)		
1.17	Підприємства, установи та організації, що належать до сфери управління органу (зокрема їх ідентифікаційні коди, офіційні вебсайти, адреси електронної пошти, телефони та адреси)		
1.18	Цільові програми у відповідній сфері Інформація про фінансові ресурси (структуру та обсяг бюджетних коштів, порядок та механізм їх витрачання тощо)		
1.19	Відомості про проведення закупівлі товарів (робіт, послуг) за державні кошти		
1.20	Державні інформаційні ресурси з питань, що належать до компетенції органу		
1.21	Поточні та заплановані заходи і події у відповідній сфері		
1.22	Відомості про наявні вакансії, порядок та умови проходження конкурсу на заміщення вакантних посад		
<i>II. Виконання вимог щодо доступу до публічної інформації</i>			
2.1	Порядок складання, подання запиту на інформацію, оскарження рішень розпорядників інформації, дій чи бездіяльності		
2.2	Інформація про систему обліку, види інформації, яку зберігає розпорядник		
2.3	Перелік наборів даних, що оприлюднюються у формі відкритих даних		
2.4	Інформація про механізми чи процедури, за допомогою яких громадськість може представляти свої інтереси або в інший спосіб впливати на реалізацію повноважень розпорядника інформації		

№ з/п	Критерії для аналізу	Так/Ні	Коментарі
2.5	Плани проведення та порядок денний своїх відкритих засідань		
2.6	Інформація про розташування місць, де надаються необхідні запитувачам форми і бланки установи		
2.7	Звіти, зокрема щодо задоволення запитів на інформацію		
2.8	Порядок складання, подання запиту на інформацію, оскарження рішень суб'єктів владних повноважень, їх дій чи бездіяльності		
III. Виконання вимог щодо доступу до інформації у формі відкритих даних			
3.1	Нормативи, що затверджуються та підлягають оприлюдненню відповідно до закону розпорядником інформації		
3.2	Адміністративні дані, що збираються (обробляються) та підлягають оприлюдненню відповідно до вимог закону, розпорядника інформації		
IV. Виконання вимог щодо доступності інформації про бюджет			
4.1	Бюджетні запити, включно з інформацією про мету, завдання та результативні показники, яких передбачається досягти під час виконання бюджетних програм, а також інформацію про цілі державної політики у відповідній сфері діяльності		
4.2	Результативні показники досягнення цілей державної політики у відповідній сфері діяльності за результатами попереднього бюджетного періоду, очікувані у поточному бюджетному періоді та прогнозовані на середньостроковий період		
4.4	Паспорти бюджетних програм на поточний бюджетний період (включно зі змінами до паспортів бюджетних програм)		
4.5	Звіти про виконання паспортів бюджетних програм		
4.6	Звіти про хід реалізації державних інвестиційних проектів		
4.7	Результати оцінки ефективності бюджетних програм		
V. Терміни оприлюднення та оновлення інформації			
5.1	Інформація, розміщена на офіційному вебсайті, оновлюється невідкладно, але не пізніше п'яти робочих днів з дня затвердження (ухвалення) документа, після створення та/або зміни інформації		

№ з/п	Критерії для аналізу	Так/Ні	Коментарі
5.2	Інформація оприлюднюється на вебсайті із зазначенням дати оприлюднення документа і дати оновлення інформації		
5.3	Проекти нормативно-правових актів оприлюднюються не пізніше як за 20 робочих днів до дати їх розгляду з метою прийняття		
VI. Технічні вимоги до вебсайту та інформації			
6.1	Доступність інформації на вебсайті для перегляду за допомогою різних браузерів		
6.2	Можливість добровільної реєстрації відвідувачів для забезпечення ведення статистики відвідувань та підтримки функції зворотного зв'язку		
6.3	Доступність інформації на офіційному вебсайті для користувачів з вадами зору та слуху, а також можливість використання комп'ютерних програм екранного доступу, які забезпечують виведення даних у звуковій або рельєфно-крапковій формі		
6.4	Формат даних, визначених у переліку наборів даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних		

Єдиний державний веб-портал відкритих даних (<https://data.gov.ua/>)¹⁴

№ з/п	Критерії для аналізу	Так/ні	Коментарі
1.1	Реєстр оприлюднених наборів даних у форматі відкритих даних		
1.2	Довідник підприємств, установ (закладів) та організацій розпорядника інформації та підпорядкованих йому організацій, зокрема їх ідентифікаційних кодів, офіційних вебсайтів, адрес електронної пошти, телефонів та адрес		
1.3	Інформація про організаційну структуру розпорядника інформації		
1.4	Нормативи, що затверджуються та підлягають оприлюдненню відповідно до закону розпорядником інформації		
1.5	Звіти, зокрема щодо задоволення запитів на інформацію		
1.6	Інформація про систему обліку, види інформації, яка зберігається розпорядником		
1.7	Реєстр наборів даних, що перебувають у володінні розпорядника інформації		
1.8	Адміністративні дані, що збираються (обробляються) та підлягають оприлюдненню відповідно до вимог закону, розпорядника інформації		
1.9	Нормативно-правові акти, акти індивідуальної дії (крім внутрішньоорганізаційних), прийняті розпорядником інформації, проекти рішень, що підлягають обговоренню, інформація, визначена законодавством про засади регуляторної політики		
1.10	Фінансова звітність суб'єктів господарювання державного сектору економіки		
1.11	Переліки регуляторних актів із зазначенням дати набрання чинності, строку проведення базового, повторного та періодичного відстеження їх результативності та інформації про місце їх оприлюднення		
1.12	Звіти про виконання фінансових планів суб'єктів господарювання державного сектору економіки		
1.13	Формати даних, розміщених на вебпорталі		

¹⁴ Для окремих міністерств (або інших ЦОВВ) перелік даних доповнюється згідно з Додатком до Положення про набори даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 20 грудня 2017 року № 1100).

3 АНКЕТА НАПІВСТРУКТУРОВАНОГО ІНТЕРВ'Ю З ЧЛЕНАМИ КОНСУЛЬТАТИВНО-ДОРАДЧИХ ОРГАНІВ

Шановний респонденте!

_____ проводить оцінку діяльності _____ за напрямом «взаємодія з громадськістю». Пропонуємо Вам заповнити анкету, присвячену питанням взаємодії міністерства (іншого ЦОВВ) з консультативно-дорадчими органами (у т.ч. громадською радою). Анонімність відповідей гарантовано, дані буде використано в узагальненому вигляді. Ваша участь у дослідженні допоможе ґрунтовно вивчити зазначену тему. Дякуємо за участь у дослідженні!

Загальні запитання:

1 Членом якого консультативно-дорадчого органу Ви є?

Будь ласка, оберіть усі прийнятні відповіді

- Громадської ради
- Науково-технічної ради
- Науково-експертної ради
- Іншого органу _____

2 Яким чином Ви стали членом консультативно-дорадчого органу:

Будь ласка, оберіть тільки одну відповідь

- Мене делегувала ОГС для участі в установчих зборах з формування складу громадської ради
- Мене делегувала наукова, експертна установа у відповідь на пропозицію міністерства (або іншого ЦОВВ)
- Я надав/надала свою згоду увійти до складу консультативно-дорадчого органу на запит міністерства (або іншого ЦОВВ)
- З власної ініціативи
- Іншим чином _____

3 Чи надає міністерство (або інший ЦОВВ) приміщення для проведення засідань консультативно-дорадчого органу?

Будь ласка, оберіть тільки одну відповідь

- Так
- Ні

- o Так, але процес отримання приміщення ускладнений (Як саме _____)
- o Важко сказати

4 Яку ще допомогу отримує консультативно-дорадчий орган від міністерства (або іншого ЦОВВ)?

Будь ласка, оберіть усі прийнятні відповіді

- Приміщення для роботи секретаріату
- Засоби телефонного зв'язку
- Доступ до інтернету
- Фото- та відеосупровід
- Приміщення для проведення засідань комітетів, інших заходів
- Тиражування матеріалів
- Нічого із зазначеного
- Інше (вказіть, що саме) _____
- Важко сказати

5 З якою періодичністю відбуваються засідання консультативно-дорадчого органу, членом якого Ви є?

_____

6 Хто від органу міністерства (або іншого ЦОВВ) зазвичай присутній на засіданнях консультативно-дорадчого органу?

Вкажіть деталі _____

7 Чи брав участь у засіданні консультативно-дорадчого органу міністр (або керівник іншого ЦОВВ)?

Будь ласка, оберіть тільки одну відповідь

- o Так
- o Ні
- o Не знаю

8 З Вашого досвіду роботи, чи надавалися на розгляд консультативно-дорадчого органу проекти нормативно-правових актів, розроблені міністерством (або іншим ЦОВВ) на громадське обговорення?

Будь ласка, оберіть тільки одну відповідь

- o Так, усі (вказіть орієнтовну кількість у 2018 р. _____)
- o Так, але не всі (вказіть орієнтовну кількість у 2018 р. _____)

- o Ні
- o Важко сказати

9 Чи звертався консультативно-дорадчий орган до міністерства (або іншого ЦОВВ) з питань отримання іншої інформації, документів, необхідних для діяльності консультативно-дорадчого органу?

Будь ласка, оберіть тільки одну відповідь

- o Так
- o Ні
- o Важко сказати

10 Якщо так, то чи була така інформація, документи надані?

Будь ласка, оберіть тільки одну відповідь

- o Так, в усіх випадках
- o У деяких випадках інформація надавалася, у деяких ні
- o Ні
- o Важко сказати

11 Чи повідомляють членів консультативно-дорадчого органу рішення міністерства (або іншого ЦОВВ) про результати розгляду пропозицій консультативно-дорадчого органу?

Будь ласка, оберіть усі прийнятні відповіді

- Так, через офіційний вебсайт міністерства (або іншого ЦОВВ)
- Так, в інший спосіб (Який саме _____)
- Ні
- Важко сказати

12 Чи містять рішення міністерства (або іншого ЦОВВ) за результатами розгляду пропозицій консультативно-дорадчого органу відомості про врахування пропозицій консультативно-дорадчого органу або причини їх відхилення?

Будь ласка, оберіть тільки одну відповідь

- o Так, в усіх випадках
- o У деяких випадках інформація надавалася, у деяких ні
- o Ні
- o Важко сказати

13 Оцініть, будь ласка, рівень взаємодії консультативно-дорадчого органу та міністерства (або іншого ЦОВВ) за 4-бальною шкалою (1 — найнижчий бал, 4 — найвищий бал):

1   2   3   4
Обґрунтуйте свою оцінку _____

14 Наскільки консультативно-дорадчий орган при міністерстві (або іншому ЦОВВ), на Вашу думку, є дієвим засобом підвищення якості роботи міністерства (або іншого ЦОВВ), при якому він створений (за 4-бальною шкалою, 1 — найнижчий бал, 4 — найвищий бал):

1   2   3   4
Обґрунтуйте свою оцінку _____

15 Чи існують проблеми, які заважають ефективній роботі консультативно-дорадчого органу? Поясніть свою позицію _____

16 Ваші пропозиції щодо покращення взаємодії міністерства (або іншого ЦОВВ) з консультативно-дорадчим органом _____

17 Як би Ви оцінили взаємодію міністерства (або іншого ЦОВВ) з громадськістю на рівні «інформування» (за шкалою від 1 до 4, де 1 – найгірша оцінка, 4 – найкраща оцінка)?

Планування	1	2	3	4
Дія	1	2	3	4
Результати	1	2	3	4

18 Як би Ви оцінили взаємодію міністерства (або іншого ЦОВВ) з громадськістю на рівні «консультації з громадськістю» (за шкалою від 1 до 4, де 1 – найгірша оцінка, 4 – найкраща оцінка)?

Планування	1	2	3	4
Дія	1	2	3	4
Результати	1	2	3	4

19 Як би Ви оцінили взаємодію міністерства (або іншого ЦОВВ) з громадськістю на рівні «діалог (активна участь громадськості у виробленні та реалізації державної політики)» (за шкалою від 1 до 4, де 1 – найгірша оцінка, 4 – найкраща оцінка)?

Планування	1	2	3	4
Дія	1	2	3	4
Результати	1	2	3	4

20 Як би Ви оцінили взаємодію міністерства (або іншого ЦОВВ) з громадськістю на рівні «партнерство» (за шкалою від 1 до 4 рівень, де 1 – найгірша оцінка, 4 – найкраща оцінка)?

Планування	1	2	3	4
Дія	1	2	3	4
Результати	1	2	3	4

21 Ваші пропозиції щодо покращення взаємодії міністерства (іншого ЦОВВ) з громадськістю: _____

Якщо Ви є членом громадської ради:

22 Звідки Ви дізналися про установчі збори з оновлення складу громадської ради?

Будь ласка, оберіть усі прийнятні відповіді

- З офіційного вебсайту міністерства (або іншого ЦОВВ)
- З урядового вебсайту «Громадянське суспільство і влада»
- Від колег, знайомих
- Інше (вказіть, з якого саме джерела інформації) _____

23 На Вашу думку, чи було під час підготовки й проведення установчих зборів щодо формування громадської ради дотримано всі процедури, визначені Типовим положенням, затвердженим постановою Кабінету Міністрів від 3 листопада 2010 р. № 996?

Будь ласка, оберіть тільки одну відповідь

- Так
- Ні (Які саме _____)
- Важко сказати

24 Чи є актуальною інформація про діяльність громадської ради, оприлюднена на офіційному вебсайті міністерства (або іншого ЦОВВ) в рубриці «Громадська рада»?

Будь ласка, оберіть тільки одну відповідь

- Так
- Ні (Що саме втратило актуальність _____)
- Важко сказати

25 Чи зверталось міністерство (або інший ЦОВВ) до громадської ради з проханням надати пропозиції до орієнтовного плану проведення консультацій з громадськістю на 2018 та 2019 роки?

Будь ласка, оберіть тільки одну відповідь

- Так
- Ні
- Важко сказати

26 Якщо громадська рада подавала такі пропозиції, то чи були вони враховані міністерством (або іншим ЦОВВ)?

Будь ласка, оберіть тільки одну відповідь

- Так, повністю
- Деякі пропозиції враховані, деякі - ні
- Ні, жодні пропозиції не враховані
- Важко сказати

27 Чи подавала громадська рада протягом 2018 р. пропозиції щодо організації консультацій із громадськістю, зокрема непередбачених орієнтовним планом?

Будь ласка, оберіть тільки одну відповідь

- Так
- Ні
- Важко сказати

28 Якщо громадська рада подавала такі пропозиції, то чи були вони враховані міністерством (або іншим ЦОВВ)?

Будь ласка, оберіть тільки одну відповідь

- Так, повністю
- Деякі пропозиції враховані, деякі - ні
- Ні, жодні пропозиції не враховані
- Важко сказати

29 Чи бере голова громадської ради участь у засіданнях колегії органу міністерства (або іншого ЦОВВ)?

Будь ласка, оберіть тільки одну відповідь

- Так, він є постійним членом колегії
- Так, його запрошують на окремі засідання
- Ні
- Важко сказати

Ваша стать:

- Жіноча
- Чоловіча

Ваш вік: _____ років

Дата опитування: _____

4 | АНКЕТА НАПІВСТРУКТУРОВАНОГО ІНТЕРВ'Ю З ПРЕДСТАВНИКАМИ ОГС

Шановний респонденте!

_____ проводить оцінку діяльності _____ за напрямом «взаємодія з громадськістю». Пропонуємо Вам заповнити анкету, присвячену питанням взаємодії міністерства (іншого ЦОВВ) з громадськістю. Анонімність відповідей гарантовано, дані буде використано в узагальненому вигляді. Ваша участь у дослідженні допоможе ґрунтовно вивчити зазначену тему. Дякуємо за участь у дослідженні!

1 Чи є актуальною інформація, оприлюднена на офіційному вебсайті міністерства (або іншого ЦОВВ)?

Будь ласка, оберіть тільки одну відповідь

- Так
- Ні (Що саме втратило актуальність _____)
- Важко сказати

2 Чи зверталися Ви до міністерства (або іншого ЦОВВ) з питань отримання іншої інформації, документів, необхідних для Вашої діяльності?

Будь ласка, оберіть тільки одну відповідь

- Так
- Ні
- Важко сказати

3 Якщо так, то чи була така інформація, документи надані?

Будь ласка, оберіть тільки одну відповідь

- Так, в усіх випадках
- У деяких випадках інформація надавалася, у деяких ні
- Ні
- Важко сказати

4 Чи брали Ви участь у громадському обговоренні проектів нормативно-правових актів, розроблених міністерством (або іншим ЦОВВ)?

Будь ласка, оберіть тільки одну відповідь

- Так (В якій формі _____)
- Ні
- Важко сказати

5 Якщо так, з чиєї ініціативи Ви брали участь у громадському обговоренні?

Будь ласка, оберіть усі прийнятні відповіді

- До мене зверталось міністерство (або інший ЦОВВ) з проханням надати пропозиції
- З моєї власної ініціативи
- ОГС, яку я представляю, вирішила взяти участь у громадському обговоренні
- Інше _____

6 Чи достатній час був для ознайомлення з проектом нормативно-правового акту, винесеного на громадське обговорення, для подачі зауважень і пропозицій?

Будь ласка, оберіть тільки одну відповідь

- Так, в усіх випадках
- У деяких випадках часу було достатньо, у деяких - ні
- Ні
- Важко сказати

7 Чи повідомляли Вас про результати розгляду пропозицій, які Ви надавали до проектів нормативно-правових актів, винесених на громадське обговорення?

Будь ласка, оберіть усі прийнятні відповіді

- Так, через офіційний вебсайт міністерства (або іншого ЦОВВ)
- Так, в інший спосіб (Який саме _____)
- Ні
- Важко сказати

8 Чи містять звіти міністерства (або іншого ЦОВВ) про проведення консультацій з громадськістю інформацію про врахування наданих Вами пропозицій або причини їх відхилення?

Будь ласка, оберіть тільки одну відповідь

- Так, в усіх випадках
- У деяких випадках- так, у деяких - ні
- Ні
- Важко сказати

9 Як би Ви оцінили взаємодію міністерства (або іншого ЦОВВ) з громадськістю на рівні «інформування» (за шкалою від 1 до 4, де 1 – найгірша оцінка, 4 – найкраща оцінка)?

Планування	1	2	3	4
Дія	1	2	3	4
Результати	1	2	3	4

10 Як би Ви оцінили взаємодію міністерства (або іншого ЦОВВ) з громадськістю на рівні «консультації з громадськістю» (за шкалою від 1 до 4, де 1 – найгірша оцінка, 4 – найкраща оцінка)?

Планування	1	2	3	4
Дія	1	2	3	4
Результати	1	2	3	4

11 Як би Ви оцінили взаємодію міністерства (або іншого ЦОВВ) з громадськістю на рівні «діалог (активна участь громадськості у виробленні та реалізації державної політики)» (за шкалою від 1 до 4, де 1 – найгірша оцінка, 4 – найкраща оцінка)?

Планування	1	2	3	4
Дія	1	2	3	4
Результати	1	2	3	4

12 Як би Ви оцінили взаємодію міністерства (або іншого ЦОВВ) з громадськістю на рівні «партнерство» (за шкалою від 1 до 4, де 1 – найгірша оцінка, 4 – найкраща оцінка)?

Планування	1	2	3	4
Дія	1	2	3	4
Результати	1	2	3	4

13 Ваші пропозиції щодо покращення взаємодії міністерства (або іншого ЦОВВ) з громадськістю: _____

Ваша стать:

- Жіноча
- Чоловіча

Ваш вік: _____ років

Дата опитування: _____

5 АНКЕТА НАПІВСТРУКТУРОВАНОГО ІНТЕРВ'Ю З ПРЕДСТАВНИКОМ МІНІСТЕРСТВА (АБО ІНШОГО ЦОВВ)

1. Наша оцінка передбачає аналіз процесів взаємодії з громадськістю на чотирьох рівнях: інформування, консультації з громадськістю, діалог (активна участь громадськості у виробленні та реалізації державної політики), партнерство. Отже, опишіть у цілому, як забезпечується функція взаємодії з громадськістю у Вашому міністерстві (або іншому ЦОВВ).
2. Яким чином інституалізовано взаємодію з громадськістю у Вашому міністерстві (або іншому ЦОВВ)? Чи існує окремий підрозділ, який забезпечує виконання цієї функції? Які в нього повноваження та ресурсне забезпечення (персонал, технічні засоби, інформаційні та фінансові ресурси тощо)?

РІВЕНЬ «ІНФОРМУВАННЯ»

3. Чи існує в міністерстві (або іншому ЦОВВ) цілісна комунікаційна стратегія? Якщо існує, то ким і коли її затверджено? Які її основні положення?
4. Якими основними каналами комунікації Ви інформуєте громадськість про роботу міністерства (або іншого ЦОВВ)?
5. На які цільові групи спрямоване інформування?
6. Чи практикується у Вашому міністерстві (або іншому ЦОВВ) підготовка та оприлюднення річних звітів про результати діяльності? Яким чином Ваше міністерство (або інший ЦОВВ) інформує громадськість про результати своєї діяльності?
7. Яким чином громадськість інформують про діяльність міністерства (або іншого ЦОВВ) на різних етапах вироблення та впровадження державної політики у сфері _____?
8. Якими чином громадськість інформують про зміст чи сутність державної політики у сфері _____?
9. Чи створено систему обліку публічної інформації, розпорядником якої є Ваше міністерство (або інший ЦОВВ)?
10. Чи затверджено у Вашому міністерстві (або іншому ЦОВВ) перелік відомостей, що становлять службову інформацію? Коли і ким? Чи оприлюднено цей перелік?
11. Якими чином оприлюднюється публічна інформація, розпорядником якої є Ваше міністерство (або інший ЦОВВ)?
12. Яким чином забезпечується доступ до публічної інформації?
13. Чи існує окремий підрозділ, окрема відповідальна особа з питань доступу до публічної інформації?
14. Якими чином забезпечується доступ до відкритих баз даних, якими володіє ваше міністерство (або інший ЦОВВ)?
15. Яким чином виконується вимога Бюджетного кодексу щодо того, що головні розпорядники бюджетних коштів здійснюють публічне представлення інформації про виконання бюджетних програм, у тому числі досягнення цілей державної політики у відповідній сфері діяльності, до 15 березня року, що настає за звітним?

16. Яким чином проводиться публічний звіт міністра (або керівника іншого ЦОВВ) (відповідно до вимог Закону України «Про державну службу»)?
17. Які сильні та слабкі сторони загалом можна окреслити у взаємодії з громадськістю в частині інформування? Чи є у Вашого міністерства (або іншого ЦОВВ) практики, моделі, які можна поширити чи застосувати в інших ЦОВВ?

РІВЕНЬ «КОНСУЛЬТАЦІЇ З ГРОМАДСЬКІСТЮ»

18. Якими чином у Вашому міністерстві (або іншому ЦОВВ) побудовано систему проведення консультацій з громадськістю під час формування та реалізації державної політики?
19. Чи містить регламент міністерства (або іншого ЦОВВ) спеціальні норми, процедури, вимоги щодо консультацій із громадськістю?
20. Опишіть процедуру консультації з громадськістю на прикладі будь-якої політики, розроблення рішення тощо. Хто ініціює консультації? Яким чином розробляється проект документа для консультацій з громадськістю? Яким чином і хто визначає форму консультацій? Яким чином особа може отримати роз'яснення чи додаткову інформацію щодо порядку участі в консультаціях? Яким чином збираються та узагальнюються пропозиції?
21. Чи затверджений план проведення консультацій? Наскільки цей план актуальний?
22. Яким чином громадськість дізнається чи може дізнатися про плани Вашого міністерства (або іншого ЦОВВ) щодо вироблення тієї чи іншої політики, ухвалення того чи іншого НПА?
23. Які форми консультацій з громадськістю використовуються у Вашому міністерстві (або іншому ЦОВВ)?
24. Опишіть механізм зворотного зв'язку з громадськістю в процесі впровадження ухвалених Вашим міністерством (або іншим ЦОВВ) рішень, реалізації чинної державної політики у сфері _____?
25. Як організовано звітування про результати консультацій із громадськістю?
26. Як враховуються чи відхиляються пропозиції, що надійшли в процесі консультацій?
27. Окресліть слабкі та сильні сторони роботи Вашого міністерства (або іншого ЦОВВ) за напрямом консультацій із громадськістю? Що можна вдосконалити? Чи існують стандарти, позитивні практики, які можна поширити на інші ЦОВВ?

РІВЕНЬ «ДІАЛОГ (АКТИВНА УЧАСТЬ ГРОМАДСЬКОСТІ У ВИРОБЛЕННІ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ)»

28. Чи створено громадську раду при Вашому міністерстві (або іншому ЦОВВ)? Які ще існують консультативно-дорадчі органи?
29. Наскільки ці органи є репрезентативними з точки зору заінтересованих сторін?
30. Наскільки діяльність цих органів є відкритою та прозорою?
31. Розкажіть детально про практику взаємодії вашого міністерства (або іншого ЦОВВ) з громадською радою, з іншими консультативно-дорадчими органами.
32. Оцініть, наскільки консультативно-дорадчі органи справді впливають на зміст рішень, що ухвалюються

Вашим міністерством (або іншим ЦОВВ), чи політику, яку формує Ваше міністерство (або інший ЦОВВ)?

33. Чи проводилася громадська експертиза діяльності Вашого міністерства (або іншого ЦОВВ)? Яким чином міністерство (або інший ЦОВВ) сприяло її проведенню??
34. У чому полягають результати та наслідки проведення таких громадських експертиз?
35. Яким чином відбувається розгляд експертних пропозицій та врахування їх у роботі?
36. Які сильні та слабкі сторони проявляються в роботі Вашого міністерства (або іншого ЦОВВ) в частині залучення громадськості до вироблення державної політики в сфері _____? Що можна вдосконалити? Чи існують стандарти, позитивні практики, які можна поширити на інші державні органи?

РІВЕНЬ «ПАРТНЕРСТВО»

37. Чи має Ваше міністерство (або інший ЦОВВ) досвід укладення довгострокових або короткострокових договорів (меморандумів, декларацій тощо) про співпрацю з тими чи іншими організаціями громадянського суспільства?
38. Які форми партнерства існують? Наскільки вони стали?
39. Чи практикується у міністерстві (або іншому ЦОВВ) проведення конкурсів з визначення програм (проектів, заходів), розроблених організаціями громадянського суспільства, для виконання (реалізації) яких надається фінансова підтримка? Як саме це відбувається?

6 | СЦЕНАРІЙ ФОКУС-ГРУПИ

Учасники фокус-групи: члени громадської ради та інших консультативно-дорадчих органів при міністерстві (або іншому ЦОВВ), представники організацій громадянського суспільства, що мають досвід взаємодії з міністерством (або іншим ЦОВВ).

Тривалість: 1,5–2 години.

ОРІЄНТОВНІ ПИТАННЯ ДЛЯ ОБГОВОРЕННЯ

Тематичний блок 1. Стан взаємодії міністерства (або іншого ЦОВВ) з громадськістю

1. Як Ви оцінюєте поточний рівень взаємодії міністерства (або іншого ЦОВВ) з громадськістю?
2. *Залежно від отриманих відповідей на попереднє запитання:*
  - якщо стан взаємодії оцінено як належний, високий: Завдяки чому вдалося досягти такого стану?
  - якщо стан взаємодії оцінено як неналежний, низький: Які причини такого стану? Яким чином можна покращити рівень взаємодії з громадськістю?
3. З якими структурними підрозділами міністерства (або іншого ЦОВВ) найчастіше взаємодіє Ваша ОГС, із яких питань формування та реалізації державної політики?
4. Які форми чи механізми взаємодії з громадськістю найчастіше використовує міністерство (або інший ЦОВВ)?
5. *Залежно від отриманих відповідей на попереднє запитання:* Наведіть приклади застосування форм та механізмів взаємодії з громадськістю на практиці.

Тематичний блок 2. Організація взаємодії з громадськістю в міністерстві (або іншому ЦОВВ)

1. Чи знаєте Ви, який структурний підрозділ чи окремих працівник державного органу виконує функції організації взаємодії з громадськістю?
2. Якщо у вас виникають проблемні питання щодо взаємодії з міністерством (або іншим ЦОВВ), як ви їх вирішуєте?
3. Яким чином можна покращити рівень взаємодії міністерства (або іншого ЦОВВ) з громадськістю:
  - на рівні «інформування»
  - на рівні «консультації»
  - на рівні «діалог (активна участь громадськості у виробленні та реалізації державної політики)»
  - на рівні «партнерство».

7 | СТРУКТУРА ЗВІТУ З ОЦІНКИ ВЗАЄМОДІЇ МІНІСТЕРСТВА (АБО ІНШОГО ЦОВВ) ІЗ ГРОМАДСЬКІСТЮ

I. МЕТОДОЛОГІЯ ОЦІНКИ (до 3-х сторінок)

Мета та завдання оцінки

Об'єкт та предмет оцінки

Джерела даних

Методи збору даних

Інструменти збору даних

Інструменти аналізу даних

Організація оцінки

- Хто проводив оцінку
- Час проведення оцінки
- Організація проведення оцінки

Обмеження оцінки

II. РЕЗУЛЬТАТИ ОЦІНКИ⁹ (до 8-10 сторінок)

Інформування: Планування/ Дія/ Результати

Консультації: Планування/ Дія/ Результати

Діалог: Планування/ Дія/ Результати

Партнерство: Планування/ Дія/ Результати

III. ВИСНОВКИ (до 2-х сторінок)

IV. РЕКОМЕНДАЦІЇ (до 1 сторінки)

ДОДАТКИ

- Загальна характеристика державного органу, що оцінювався
- Список респондентів
- Інструменти збору даних
- Список проаналізованих документів
- Список проаналізованих веб-ресурсів

¹⁵ Результати за кожним етапом подаються в такому порядку: аналіз документів; аналіз вебсайтів; інтерв'ю, фокус-група.

8 | СТРУКТУРА РЕЗЮМЕ ЗВІТУ З ОЦІНКИ

Резюме (до 4-5 сторінок)

ПЕРШИЙ АБЗАЦ - Мета та завдання оцінки, Об'єкт та предмет оцінки, Хто проводив оцінку, Час проведення оцінки

РЕЗУЛЬТАТИ ОЦІНКИ (до 2 сторінок)

- Стислі узагальнені результати щодо ІНФОРМУВАННЯ
- Стислі узагальнені результати щодо КОНСУЛЬТАЦІЙ
- Стислі узагальнені результати щодо ДІАЛОГУ
- Стислі узагальнені результати щодо ПАРТНЕРСТВА
- МАТРИЦЯ ТА ДІАГРАМА з балами оцінки за рівнями та етапами

ВИСНОВКИ (до 1 сторінки)

РЕКОМЕНДАЦІЇ (до 0,5 сторінки)

ОБМЕЖЕННЯ ОЦІНКИ (до 0,5 сторінки)

9 ПЕРЕЛІК НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ АКТІВ ЩОДО УЧАСТІ ГРОМАДСЬКОСТІ У ФОРМУВАННІ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ

Закони України

1. Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку» від 20 березня 2018 року № 2354-VIII.
2. Закон України «Про оцінку впливу на довкілля» від 23 травня 2017 року № 2059-VIII.
3. Закон України «Про відкритість використання публічних коштів» від 11 лютого 2015 року № 183-VIII.
4. Закон України «Про Кабінет Міністрів України» від 27 лютого 2014 року № 794-VII.
5. Закон України «Про благодійну діяльність та благодійні організації» від 5 липня 2012 року № 5073-VI.
6. Закон України «Про громадські об'єднання» від 22 березня 2012 року № 4572-VI.
7. Закон України «Про доступ до публічної інформації» від 13 січня 2011 року № 2939-VI.
8. Закон України «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини» від 23 лютого 2006 року № 3477-IV.
9. Закон України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» від 11 вересня 2003 року № 1160-IV.
10. Закон України «Про соціальні послуги» від 19 червня 2003 року № 966-IV.
11. Закон України «Про політичні партії в Україні» від 5 квітня 2001 року № 2365-III.
12. Закон України «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності» від 15 вересня 1999 року № 1045-XIV.
13. Закон України «Про молодіжні та дитячі громадські організації» від 1 грудня 1998 року № 281-XIV.
14. Закон України «Про професійних творчих працівників та творчі спілки» від 7 жовтня 1997 року № 554/97-ВР.
15. Закон України «Про порядок висвітлення діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування в Україні засобами масової інформації» від 23 вересня 1997 року № 539/97-ВР.
16. Закон України «Про звернення громадян» від 2 жовтня 1996 року № 393/96-ВР.
17. Закон України «Про телебачення та радіомовлення» від 21 грудня 1993 року № 3759-XII.
18. Закон України «Про колективні договори і угоди» від 1 липня 1993 року № 3356-XII.
19. Закон України «Про Національний архівний фонд та архівні установи» від 24 грудня 1993 року № 3814-XII.
20. Закон України «Основи законодавства України про охорону здоров'я» від 19 листопада 1992 року № 2801-XII (розділ III ст. 24 «Участь громадськості в охороні здоров'я»).
21. Закон України «Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні» від 16 листопада 1992 року № 2782-XII.
22. Закон України «Про інформацію» від 2 жовтня 1992 року № 2657-XII.
23. Закон України «Про свободу совісті та релігійні організації» від 23 квітня 1991 року № 987-XII.

Укази Президента України

24. Указ Президента України «Про сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні» від 26 лютого 2016 року № 68/2016.
25. Указ Президента України «Про Національну раду з питань антикорупційної політики» від 14 жовтня 2014 року № 808/2014.
26. Указ Президента України «Питання секретаріату Національної тристоронньої соціально-економічної ради» від 30 травня 2012 року № 366/2012.
27. Указ Президента України «Про першочергові заходи щодо забезпечення доступу до публічної інформації в допоміжних органах, створених Президентом України» від 5 травня 2011 року № 548/2011.
28. Указ Президента України «Питання забезпечення органами виконавчої влади доступу до публічної інформації» від 5 травня 2011 року № 547/2011.
29. Указ Президента України «Про Національну тристоронню соціально-економічну раду» від 2 квітня 2011 року № 347/2011.
30. Указ Президента України «Про першочергові заходи щодо забезпечення реалізації та гарантування конституційного права на звернення до органів державної влади та органів місцевого самоврядування» від 7 лютого 2008 року № 109/2008.
31. Указ Президента України «Про першочергові завдання щодо впровадження новітніх інформаційних технологій» від 20 жовтня 2005 року № 1497/2005.
32. Указ Президента України «Про забезпечення умов для більш широкої участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики» від 31 липня 2004 року № 854/2004.
33. Указ Президента України «Про додаткові заходи щодо забезпечення відкритості у діяльності органів державної влади» від 1 серпня 2002 року № 683/2002.
34. Указ Президента України «Про підготовку пропозицій щодо забезпечення гласності та відкритості діяльності органів державної влади» від 17 травня 2001 року № 325/2001.
35. Указ Президента України «Про заходи щодо розвитку національної складової глобальної інформаційної мережі Інтернет та забезпечення широкого доступу до цієї мережі в Україні» від 31 липня 2000 року № 928/2000.

Постанови Кабінету Міністрів України

36. Постанова Кабінету Міністрів України «Про утворення Ради з питань комунікацій» від 16 жовтня 2014 року № 544.
37. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку здійснення соціального замовлення за рахунок бюджетних коштів» від 29 квітня 2013 року № 324.
38. Постанова Кабінету Міністрів «Про затвердження нового складу Координаційної ради з питань реалізації в Україні ініціативи «Партнерство «Відкритий Уряд» від 15 квітня 2013 № 316.
39. Постанова Кабінету Міністрів України «Питання проведення антидискримінаційної експертизи та громадської антидискримінаційної експертизи проектів нормативно-правових актів» від 30 січня 2013 року № 61.

40. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку ведення Реєстру громадських об'єднань» від 19 грудня 2012 року № 1212.
41. Постанова Кабінету Міністрів України «Про утворення Ради голів громадських рад при органах виконавчої влади» від 20 червня 2012 року № 658.
42. Постанова Кабінету Міністрів України «Деякі питання реалізації в Україні Ініціативи «Партнерство «Відкритий Уряд» від 13 червня 2012 року № 671.
43. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку проведення конкурсу з визначення програм (проектів, заходів), розроблених інститутами громадянського суспільства, для виконання (реалізації) яких надається фінансова підтримка» від 12 жовтня 2011 року № 1049.
44. Постанова Кабінету Міністрів України «Питання виконання Закону України «Про доступ до публічної інформації» в Секретаріаті Кабінету Міністрів України, центральних та місцевих органах виконавчої влади» від 25 травня 2011 року № 583.
45. Постанова Кабінету Міністрів України «Про забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики» від 3 листопада 2010 року № 996.
46. Постанова Кабінету Міністрів України «Про взаємодію органів виконавчої влади, Секретаріату Кабінету Міністрів України та державної установи «Урядовий контактний центр» від 12 липня 2009 року № 898.
47. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку сприяння проведенню громадської експертизи діяльності органів виконавчої влади» від 5 листопада 2008 року № 976.
48. Постанова Кабінету Міністрів України «Про офіційне оприлюднення регуляторних актів, прийнятих місцевими органами виконавчої влади, територіальними органами центральних органів виконавчої влади та їх посадовими особами, і внесення змін до Порядку оприлюднення у мережі Інтернет інформації про діяльність органів виконавчої влади» від 11 лютого 2004 року № 150.
49. Постанова Кабінету Міністрів України «Про заходи щодо створення електронної інформаційної системи «Електронний уряд» від 24 лютого 2003 року № 208.
50. Постанова Кабінету Міністрів України «Про заходи щодо подальшого забезпечення відкритості у діяльності органів виконавчої влади» від 29 серпня 2002 року № 1302.
51. Постанова Кабінету Міністрів України «Про Порядок оприлюднення у мережі Інтернет інформації про діяльність органів виконавчої влади» від 4 січня 2002 року № 3.

Розпорядження Кабінету Міністрів України

52. Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про затвердження плану дій із впровадження Ініціативи «Партнерство «Відкритий Уряд» у 2018–2020 роках» від 18 грудня 2018 р. № 1088-р.
53. Розпорядження Кабінету Міністрів України «Деякі питання удосконалення комунікативної роботи органів виконавчої влади» від 12 грудня 2018 р. № 985-р.
54. Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про затвердження плану заходів на 2018 рік щодо реалізації Національної стратегії сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні на 2016–2020 роки» від 10 травня 2018 року № 297-р.
55. Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Стратегії комунікації у сфері європейської інтеграції на 2018–2021 роки» від 25 жовтня 2017 року № 779-р.

56. Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Концепції створення інтегрованої інформаційно-аналітичної системи «Прозорий бюджет» від 11 лютого 2016 р. № 92-р.
57. Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Стратегії реформування системи надання соціальних послуг» від 8 серпня 2012 року № 556-р.
58. Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про проведення публічного громадського обговорення системних соціально-економічних реформ» від 15 грудня 2010 року № 2311.
59. Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Концепції проекту Закону України «Про основні засади державної комунікативної політики» від 13 січня 2010 року № 85-р.
60. Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про роботу центральних і місцевих органів виконавчої влади щодо забезпечення відкритості у своїй діяльності, зв'язків з громадськістю та взаємодії із засобами масової інформації» від 18 жовтня 2004 року № 759-р.
61. Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про залучення представників молодіжних громадських організацій до роботи на громадських засадах у центральних органах виконавчої влади» від 14 лютого 2002 року № 48-р.

Накази Міністерства юстиції України:

62. Наказ Міністерства юстиції України «Про затвердження форм заяв у сфері державної реєстрації юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань» від 18 листопада 2016 року № 3268/5 (зареєстровано в Міністерстві юстиції України 18 листопада 2016 року за № 1500/29630).
63. Наказ Міністерства юстиції України «Про затвердження Порядку державної реєстрації юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань, що не мають статусу юридичної особи» від 9 лютого 2016 року № 359/5 (зареєстровано в Міністерстві юстиції України 9 лютого 2016 року за № 200/28330).
64. Наказ Міністерства юстиції України «Про затвердження положень про територіальні органи Міністерства юстиції України» від 23 червня 2011 року № 1707/5 (зареєстровано в Міністерстві юстиції України 23 червня 2011 року за № 759/19497).

Накази Державного комітету телебачення і радіомовлення України

65. Наказ Державного комітету телебачення і радіомовлення України «Про затвердження Методичних рекомендацій з розроблення Положення про структурний підрозділ з інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю обласної, Київської, Севастопольської міської державної адміністрації» від 15 жовтня 2013 року № 199.
66. Спільний наказ Державного комітету телебачення і радіомовлення України від 26 березня 2003 року № 59 та Міністерства юстиції України від 14 квітня 2003 року № 314/7 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо положень про управління (відділи) з питань взаємодії з засобами масової інформації та зв'язків з громадськістю апаратів центральних і місцевих органів виконавчої влади».
67. Наказ Державного комітету інформаційної політики, телебачення і радіомовлення України «Порядок функціонування вебсайтів органів виконавчої влади» від 25 листопада 2002 року № 327/225 (зареєстровано в Міністерстві юстиції України 29 грудня 2002 року за № 1022/7310).

СПИСОК ПІДГОТОВЛЕНИХ ЕКСПЕРТІВ З МЕТОДИКИ ПРОВЕДЕННЯ ОЦІНКИ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ ЦЕНТРАЛЬНОЇ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ ЗА НАПРЯМОМ «ВЗАЄМОДІЯ З ГРОМАДСЬКІСТЮ»

ЦОВВ, що був оцінений	Експерт з оцінки	E-mail
НАДС	Скакун Марко Трохим Ірина	marko4skakun@gmail.com Iryna_trokhym@women.lviv.ua
Державне агентство електронного урядування	Гаврилов Олексій Дорох Віталій	gavrilof@ukr.net vitalidoroh@gmail.com
Міністерство екології і природних ресурсів	Матусяк Оксана Аверіна Ольга Григорівна	oks.matusyak@gmail.com Averina_og@ukr.net
Міністерство молоді та спорту	Андрєєв Микита	mykyta.andreev@gmail.com
Міністерство охорони здоров'я	Вишняк Елеонора Залужний Андрій	CFCCI@ukr.net zaluzhnyy@gmail.com
Міністерство енергетики та вугільної промисловості	Феськов Володимир Деркач Андрій	Feskov.v@gmail.com andrij.yo@gmail.com
Міністерство фінансів	Бутін Андрій Мороз Володимир	butin@ier.kyiv.ua mrfrostvv@gmail.com
Міністерство інформаційної політики	Савва Михайло Дуднік Інга	egroupsova@gmail.com Teritoriy08@gmail.com
Міністерство культури	Чуйченко Віктор Берзіна Світлана	Chuych.vic@ukr.net svitlana.berzina@gmail.com
Міністерство інфраструктури	Музичук Оксана Бікла Олена	oksamuz@gmail.com bikla.olena@gmail.com
Міністерство юстиції	Філенко Костянтин	fkv200479@gmail.com
НАЗК	Скакун Марко Савва Михайло	marko4skakun@gmail.com egroupsova@gmail.com
Державний комітет з питань телебачення і радіомовлення	Скакун Марко Андрєєв Микита	marko4skakun@gmail.com mykyta.andreev@gmail.com

ТЕМИ КАМПАНІЙ ГРОМАДЯНСЬКОГО ПРЕДСТАВНИЦТВА

ЦОВВ	Кінцевий результат/Продукт	ОГС
1 НАДС	Посібник зі взаємодії НАДС з громадськістю (з інфографікою)	ГО «Українська Демократія»
2 Державне агентство електронного урядування	Підготовка Наказу з процедурою щодо інформування громадськості	ГО «Україна-Польща-Німеччина»
3 Міністерство екології і природних ресурсів	Концепція комунікаційної стратегії Міністерства.	Благодійний фонд «Центр підтримки ініціатив»
4 Міністерство молоді та спорту	Концепція комунікаційної стратегії Міністерства	Благодійний фонд «Центр підтримки ініціатив»
5 Міністерство охорони здоров'я	Посібник зі взаємодії МОЗ із громадськістю	БФ «Центр громадських ініціатив»
6 Міністерство енергетики та вугільної промисловості	Проект регламенту Міністерства з детальною розробкою частини щодо взаємодії з громадськістю.	ГО «Справедливий порядок»
7 Міністерство фінансів	Нова редакція «Порядку проведення структурними підрозділами Міністерства фінансів консультацій з громадськістю» затвердженого наказом Мінфіну № 674 від 03 серпня 2018 року	«Е-Екологія»
8 Міністерство інформаційної політики	Концепція стратегії зі взаємодії МІП з організаціями громадянського суспільства/ громадянами	Експертна група «Сова»

9	Міністерство культури	<ol style="list-style-type: none"> 1. Проект інструкції з діловодства по роботі зі зверненнями громадян. Презентація інструкції членам громадської ради. 2. Проект регламенту міністерства в частині взаємодії з громадянами. 	ГО «Жива планета»
10	Міністерство інфраструктури	Концепція комунікаційної стратегії Міністерства.	ГО «ПроСвіт»
11	Міністерство юстиції	Концепція комунікаційної стратегії Міністерства	БО «Фонд громади міста Херсон «Захист»
12	НАЗК	Концепція Положення зі взаємодії з громадськістю.	ГО «Територія успіху»
13	Державний комітет з питань телебачення та радіо	<ol style="list-style-type: none"> 1. Розробка концепції Комунікаційної стратегії Держкомтелерадіо на 2020-2021 роки. 2. Підготовка інформації (шаблон) для розміщення на офіційному вебсайті Держкомтелерадіо про механізми чи процедури, за допомогою яких громадськість може представляти свої інтереси або в інший спосіб впливати на реалізацію повноважень Держкомтелерадіо. 	ГО «Українська Демократія»

Norwegian Ministry
of Foreign Affairs

Публікація підготовлена в рамках реалізації проекту ПРООН «Підтримка комплексного реформування державної служби шляхом посилення співпраці громадянського суспільства та уряду України», що реалізовується за фінансової підтримки Міністерства закордонних справ Норвегії.